

**FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
KLİNİK PSİKOLOJİ PROGRAMI**

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE PROBLEMLİ CEP
TELEFONU KULLANIMININ YORDAYICISI
OLARAK PSİKOPATOLOJİK SEMPTOMLARIN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DİYAR KEREÇİN

İSTANBUL, 2021

**FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
KLİNİK PSİKOLOJİ PROGRAMI**

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE PROBLEMLİ CEP
TELEFONU KULLANIMININ YORDAYICISI
OLARAK PSİKOPATOLOJİK SEMPTOMLARIN
İNCELENMESİ**

**DİYAR KEREÇİN
(180131052)**

**Danışman
(Doç. Dr. İtir TARI CÖMERT)**

DÜZELTİLMİŞ TEZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İSTANBUL, 2021

12/03/2021

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Psikoloji Anabilim Dalı'nda 180131052 numaralı Diyar KEREÇİN'in hazırladığı "Üniversite Öğrencilerinde Problemler Cep Telefonu Kullanımının Yordayıcısı Olarak Psikopatolojik Semptomların İncelenmesi" konulu Klinik Psikoloji Yüksek Lisans tezi ile ilgili 2. Tez Savunma Sınavı, 12/03/2021 Cuma günü saat 12:00 'da yapılmış, sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin **KABULÜNE** karar verilmiştir.

Düzeltilme verilmesi halinde:

Adı geçen öğrencinin Tez Savunma Sınavı .../.../20... tarihinde, saat ...:... da yapılacaktır.

Tez Adı Değişikliği Yapılması Halinde: Tez adının "Üniversite Öğrencilerinde Problemler Cep Telefonu Kullanımının Yordayıcısı Olarak Psikopatolojik Semptomların İncelenmesi" şeklinde değiştirilmesi uygundur.

Jüri Üyesi	Tarih	İmza
(Danışman) Doç. Dr. İtir TARI CÖMERT	12/ 03/2021	KABUL
Dr. Öğ.r Üyesi Melek ASTAR	12/03/2021	KABUL
Dr. Öğr. Üyesi Güliz KOLBURAN	12/03/2021	KABUL
(İkinci Danışman)		
*.....	.../ .../20...
*.....	.../ .../20...

*2. Danışman varsa doldurulacak

BEYAN/ ETİK BİLDİRİM

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bağlı olduğum üniversite veya bir başka üniversitedeki başka bir çalışma olarak sunulmadığını beyan ederim.

Diyar KEREÇİN

DÜZELTME METNİ

- 1)Önceki tezin yöntem bölümünde bağımlı ve bağımsız değişkenler hatalı alınmışken düzeltilmiş tezde ise bağımlı ve bağımsız değişkenler çalışmanın amacına uygun olarak ele alınmış ve buna bağlı olarak Basit ve Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi kullanılmıştır.
- 2)Yöntem bölümünde yapılan değişikliklere bağlı olarak çalışmanın bulguları tartışma bölümünde yeniden değerlendirilmiştir.
- 3)Elde edilen sonuçlar neticesinde sonuç ve öneriler bölümü yeniden ele alınmıştır.
- 4)Yapılan bütün değişiklikler ele alındığında tezin Türkçe ve İngilizce özet bölümlerinde de gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

TEŞEKKÜR

Öncelikle bilgi ve deneyimleri ile bizi aydınlatan ve süreç boyunca göstermiş olduğu anlayış için değerli tez danışmanım Doç. Dr. İtir Tarı Cömert'e teşekkürlerimi sunarım. Özellikle analiz sürecinde verdiği destek ve yardımlar için saygıdeğer Dr. Öğr. Üyesi Melek Astar'a teşekkür ederim. Hayatım boyunca benden maddi ve manevi desteklerine esirgemeyen ve her zaman yanımda olan değerli aileme ve bu süreçte birlikte yol aldığımız kıymetli arkadaşım Makbule Yıldırım'a çok teşekkür ederim.

Diyar KEREÇİN

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE PROBLEMLİ CEP TELEFONU KULLANIMININ YORDAYICISI OLARAK PSİKOPATOLOJİK SEMPTOMLARIN İNCELENMESİ

Diyar KEREÇİN

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinde problemleri cep telefonu kullanımının psikopatolojik semptomlar tarafından yordanıp yordanmadığını, anlamlı yordanma gözlenmesi halinde buna bağılı olarak cinsiyet, gelir düzeyi, sınıf, ilk defa cep telefonuna sahip olma yaşı, cep telefonu kullanım süresi, cep telefonu kullanım amaçları ve bedensel yakınma yaşıyıp yaşamama gibi sosyodemografik özelliklerin bu anlamlılık içerisinde bir etkiye sahip olup olmadığının incelenmesidir. Çalışmaya 163 kadın ve 152 erkek toplam 315 üniversite öğrencisi katılmıştır. Çalışmada veri toplama araçları olarak Sosyo-Demografik Bilgi Formu, Problemleri Cep Telefonu Kullanımı Ölçeği ve Belirti Tarama Listesi Ölçeği (SCL-90-R) kullanılmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılan Korelasyon Analizi sonucunda Problemleri Cep Telefonu Kullanım Ölçeği alt boyutları ile Belirti Tarama Listesi Ölçeği (SCL-90-R) alt boyutları arasında pozitif bir ilişki olduğu gözlenmiştir. Problemleri cep telefonu kullanımının yordayıcılarının incelenmesi adına Stepwise yöntemi ile Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, Olumsuz Sonuçlar alt boyutunda diğer alt boyutlara göre, psikopatolojik semptomların daha fazla anlamlı etkiye sahip olduğu gözlenmiştir. Aynı zamanda sosyodemografik özelliklerin, problemleri cep telefonu kullanımı üzerindeki etkilerde farklılık oluşturduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *üniversite öğrencileri, problemleri cep telefonu kullanımı, psikopatolojik semptomlar, bağımlılık, aşırı cep telefonu kullanımı*

THE INVESTIGATION OF PSYCHOPATHOLOGICAL SYMPTOMS AS A PREDICTOR OF PROBLEMATIC MOBILE PHONE USE IN UNIVERSITY STUDENTS

Diyar KEREÇİN

ABSTRACT

The aim of this study is whether problematic mobile phone use is predicted by psychopathological symptoms in university students, and if a significant prediction is observed, depending on this, gender, income level, class, age of first time mobile phone usage, mobile phone usage purposes and physical complaints. Whether sociodemographic characteristics such as living or not have an effect in this significance. A total of 315 university students, 163 females and 152 males, participated in the study. Socio-Demographic Information Form, Problematic Cell Phone Use Scale and Symptom Check List Scale (SCL-90-R) were used as data collection tools in the study. As a result of the correlation analysis conducted to examine the relationship between the variables, a positive relationship was found between the sub-dimensions of the Problematic Cell Phone Use Scale and the sub-dimensions of the Symptom Check List Scale (SCL-90-R). Multivariate Linear Regression Analysis with Stepwise method was used to examine the predictors of problematic mobile phone usage. As a result of the analyzes, it was observed that psychopathological symptoms had a more significant effect in the Negative Results sub-dimension compared to the other sub-dimensions. At the same time, it was concluded that sociodemographic characteristics make a difference in the effects on problematic mobile phone use.

Keywords: *university students, problematic mobile phone use, psychopathological symptoms, addiction, excessive mobile phone use*

ÖNSÖZ

Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinde problemlı cep telefonu kullanımının yordayıcısı olarak psikopatolojik semptomların incelenmesidir. Çalışma 163 kadın ve 152 erkek toplam 315 üniversite öğrencisi ile yürütülmüştür. Çalışmada Sosyo-demografik Bilgi formu, Problemlı Cep Telefonu Kullanım Ölçeği ve Belirti Tarama Listesi Ölçeği (SCL-90-R) kullanılmıştır.

Çalışmada gönüllü katılımcı sayısının az olması ve anket formlarının elden dağıtılması çalışmayı zorlaştırmıştır. Katılımcılardan alınan geri bildirimere göre de anket formları uzun bulunmuştur.

Çalışma süresince yardımlarını ve desteğini esirgemeyen değerli danışman hocama ve kıymetli aileme çok teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	v
ABSTRACT	vi
ÖNSÖZ.....	vii
TABLolar LİSTESİ.....	x
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM.....	3
1. KURAMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR	3
1.1. TEKNOLOJİ BAĞIMLILIĞI	3
1.2. İNTERNET BAĞIMLILIĞI	4
1.3. CEP TELEFONU BAĞIMLILIĞI.....	6
1.3.1. Problemlİ Cep Telefonu Kullanımı Kavramı.....	6
1.3.2. Problemlİ Cep Telefonu Kullanım Nedenleri.....	12
1.3.3. Problemlİ Cep Telefonu Kullanımının Olumsuz Sonuçları.....	14
1.4. PSİKOPATOLOJİK SEMPTOMLAR.....	18
1.4.1. Somatizasyon.....	18
1.4.2. Obsesif Kompulsif Bozukluk	21
1.4.3. Kişilerarası Duyarlık	24
1.4.4. Depresyon	28
1.4.5. Kaygı	32
1.4.6. Düşmanlık.....	35
1.4.7. Fobik Kaygı	37
1.4.8. Paranoid Düşünce	40
1.4.9. Psicotizm.....	43
1.5. AMAÇ	45
İKİNCİ BÖLÜM	46
2. YÖNTEM.....	46
2.1. KATILIMCILAR	46
2.2. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	46
2.2.1. Sosyo-Demografik Form	46
2.2.2. Problemlİ Cep Telefonu Kullanım Ölçeği	46

2.2.3. Belirti Tarama Listesi Ölçeği (SCL-90-R).....	47
2.3. UYGULAMA.....	47
2.4. VERİLERİN ANALİZİ.....	47
2.5. SONUÇLAR	48
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	137
3. TARTIŞMA	137
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	146
KAYNAKÇA	148

TABLolar LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1.	Örneklemin Sosyo-Demografik Değişkenler Açısından Dağılımı.....	48
Tablo 2.	Örneklemin Cep Telefonunu Kullanma Amacı Değişkeni Açısından Dağılımı.....	49
Tablo 3.	Ölçek Alt Boyutlarının Güvenirlik Analizi Sonuçları.....	50
Tablo 4.	Ölçek Alt Boyut Toplam Puanlarının Betimleyici İstatistik Değerleri ...	51
Tablo 5.	İlk Defa Cep Telefonuna Sahip Olma Yaş Değişkeni ve Günlük Cep Telefonu ile Geçirilen Süre Değişkeninin Betimleyici İstatistik Değerleri.....	52
Tablo 6.	Problemlili Cep Telefonu Kullanım Ölçeği Alt Boyutları ile SCL-90-R Ölçeği Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon Analizi	52
Tablo 7.	Yoksunluk Puanının Tüm Örneklem için SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	53
Tablo 8.	Yoksunluk Puanının Cinsiyet Gruplarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	54
Tablo 9.	Yoksunluk Puanının Sınıf Gruplarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	56
Tablo 10.	Yoksunluk Puanının Gelir Düzeylerine Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	58
Tablo 11.	Yoksunluk Puanının Katılımcıların İlk Defa Telefona Sahip Oldukları Yaş Kategorilerine Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	60
Tablo 12.	Yoksunluk Puanının Katılımcıların Günlük Cep Telefonu Kullanım Sürelerine Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları	62

Tablo 13. Yoksunluk Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Haberleşmek için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	63
Tablo 14. Yoksunluk Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını İnternet için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	65
Tablo 15. Yoksunluk Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Oyun Oynamak için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	67
Tablo 16. Yoksunluk Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Sosyal Medya için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	68
Tablo 17. Yoksunluk Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Fotoğraf Çekmek için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	70
Tablo 18. Yoksunluk Puanının Katılımcıların Cep Telefonu Kullanımına Bağlı Olarak Bedensel Yakınma Yaşayıp Yaşamadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	72
Tablo 19. Olumsuz Sonuçlar Puanının Tüm Örneklem için SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	73
Tablo 20. Olumsuz Sonuçlar Puanının Cinsiyet Gruplarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	74

Tablo 21.	Olumsuz Sonuçlar Puanının Sınıf Gruplarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	76
Tablo 22.	Olumsuz Sonuçlar Puanının Gelir Düzeylerine Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	79
Tablo 23.	Olumsuz Sonuçlar Puanının Katılımcıların İlk Defa Telefona Sahip Oldukları Yaş Kategorilerine Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	81
Tablo 24.	Olumsuz Sonuçlar Puanının Katılımcıların Günlük Cep Telefonu Kullanım Sürelerine Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	83
Tablo 25.	Olumsuz Sonuçlar Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Haberleşmek için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	85
Tablo 26.	Olumsuz Sonuçlar Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını İnternet için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	87
Tablo 27.	Olumsuz Sonuçlar Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Oyun Oynamak için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	88
Tablo 28.	Olumsuz Sonuçlar Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Sosyal Medya için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	90

Tablo 29.	Olumsuz Sonuçlar Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Fotoğraf Çekmek için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	92
Tablo 30.	Olumsuz Sonuçlar Puanının Katılımcıların Cep Telefonu Kullanımına Bağlı Olarak Bedensel Yakınma Yaşayıp Yaşamadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	93
Tablo 31.	Kontrol Problemi Puanının Tüm Örneklem için SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	95
Tablo 32.	Kontrol Problemi Puanının Cinsiyet Gruplarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	96
Tablo 33.	Kontrol Problemi Puanının Sınıf Gruplarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	98
Tablo 34.	Kontrol Problemi Puanının Gelir Düzeylerine Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	100
Tablo 35.	Kontrol Problemi Puanının Katılımcıların İlk Defa Telefona Sahip Oldukları Yaş Kategorilerine Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	102
Tablo 36.	Kontrol Problemi Puanının Katılımcıların Günlük Cep Telefonu Kullanım Sürelerine Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	103
Tablo 37.	Kontrol Problemi Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Haberleşmek için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	106

Tablo 38. Kontrol Problemi Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını İnternet için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	108
Tablo 39. Kontrol Problemi Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Oyun Oynamak için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	109
Tablo 40. Kontrol Problemi Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Sosyal Medya için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	111
Tablo 41. Kontrol Problemi Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Fotoğraf Çekmek için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	113
Tablo 42. Kontrol Problemi Puanının Katılımcıların Cep Telefonu Kullanımına Bağlı Olarak Bedensel Yakınma Yaşayıp Yaşamadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	114
Tablo 43. Etkileşimden Kaçınma Puanının Tüm Örneklem için SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	116
Tablo 44. Etkileşimden Kaçınma Puanının Cinsiyet Gruplarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	117
Tablo 45. Etkileşimden Kaçınma Puanının Sınıf Gruplarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	118
Tablo 46. Etkileşimden Kaçınma Puanının Gelir Düzeylerine Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	121

Tablo 47. Etkileşimden Kaçınma Puanının Katılımcıların İlk Defa Telefona Sahip Oldukları Yaş Kategorilerine Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	123
Tablo 48. Etkileşimden Kaçınma Puanının Katılımcıların Günlük Cep Telefonu Kullanım Sürelerine Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	125
Tablo 49. Etkileşimden Kaçınma Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Haberleşmek için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	127
Tablo 50. Etkileşimden Kaçınma Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını İnternet için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	129
Tablo 51. Etkileşimden Kaçınma Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Oyun Oynamak için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	130
Tablo 52. Etkileşimden Kaçınma Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Sosyal Medya için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	132
Tablo 53. Etkileşimden Kaçınma Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Fotoğraf Çekmek için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	134
Tablo 54. Etkileşimden Kaçınma Puanının Katılımcıların Cep Telefonu Kullanımına Bağlı Olarak Bedensel Yakınma Yaşayıp Yaşamadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları.....	135

GİRİŞ

Bağımlılık kelimesi çoğunlukla alkol, sigara ve esrar gibi madde alımıyla ilişkilendirilmiştir. Son yıllarda bağımlılığın internet, cep telefonu, oyun gibi teknolojik araçlar için de geçerli olduğu saptanmıştır. Bu teknolojik araçların fazla kullanılması teknolojik bağımlılığa neden olmaktadır (Fidan, 2016). Teknoloji bağımlılığı, teknolojinin fazla kullanımı sonucu bireyin sosyal, aile ve mesleki yaşamında mental ve duygusal açıdan problemler yaşaması şeklinde tanımlanmaktadır (Ertemel ve Pektaş, 2018). Mobil teknolojilerinin aşırı kullanımı kişinin yaşamında davranışsal bağımlılıklara sahip olmasına neden olurken fonksiyonel bozuklara da yol açmaktadır (Luk, Wang, Shen, Wan, Chau, Oliffe, Viswanath, Chan ve Lam, 2018). Davranış bağımlılığı ile ilgili yapılan çalışmalarda bağımlılığın kişilerarası çatışmalar, yoksunluk ve tolerans gibi belirtilerinin olması gerektiği saptanmıştır (Mitchell ve Hussain, 2018).

Yaygın bir bağımlılık olan internet bağımlılığı terimi uluslararası literatürde farklı tanımlamalar ve isimlendirilmelerle kullanılmıştır (Günüç ve Kayri, 2010). İnternet bağımlılığı teriminin stabil bir anlamı olmamakla birlikte bu terim daha çok internetin olumsuz yönlerini bilmeye rağmen kendini alıkoyamama, interneti aşırı kullanma ve internete erişimin sağlanamadığı durumlarda anksiyete duyma şeklinde tanımlanabilir (Kutlu, Turgut ve Mut, 2017). Alanyazında, internetin bağımlılık yapabileceğine, bunun sonucunda da bireyin sosyal yaşamında sorunlar yaratabileceğine, akademik başarıyı olumsuz yönde etkileyebileceğine dair birçok araştırma bulunmaktadır (Usman, Alavi ve Shafeg, 2014).

Literatürde yapılan çalışmalarda cep telefonunun problemlili kullanımına ilişkin farklı isimlendirilmelerin kullanıldığı saptanmıştır. Bunlar problemlili cep telefonu kullanımı, cep telefonu bağımlılığı ve aşırı cep telefonu kullanımı gibi isimlendirilmelerdir (Pamuk ve Atlı, 2016). Cep telefonu bağımlılığı obsesif

kompulsif bozukluğunun özelliklerine benzemektedir. Obsesif kompulsif gibi davranışlar ortaya çıkan kaygı ve endişeli durumun şiddetini azaltmak için yapılırken, problemlerli cep telefonu kullanımı gibi davranışlar keyif almak, eğlenmek gibi kişisel tercihe bağılı olarak yapılmaktadır (Öztunç, 2013). Cep telefonu kişilere internet, konuşma, mesajlaşma, sosyal mecraları kullanma, arkadaş edinme ve iletişim kurma gibi birçok olanak sağlamaktadır. Bu fırsatlara kolaylıkla erişebilen birey için cep telefonu önemli bir unsur haline gelmektedir. Yapılan bir çalışma sonucunda, cep telefonundan gelen bir arama veya mesaj için telefonu sürekli kontrol etme isteğı kişiyi teknoloji bağımlılığına sürüklemektedir (Fidan, 2016).

BİRİNCİ BÖLÜM

1. KURAMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

1.1. TEKNOLOJİ BAĞIMLILIĞI

Bağımlılık, bireyin bir nesnenin ya da maddenin olumsuz etkilerine rağmen kişinin o maddeyi kullanmaktan kendini alıkoyamaması ve bunu sürdürmesi şeklinde tanımlanmaktadır. Teknoloji kullanımının artması internet, cep telefonu ve oyun bağımlılığı gibi davranışsal bağımlılıkların oluşmasına neden olmuştur (Mustafaoğlu, Zirek, Yasacı ve Özdiçler, 2018). Teknoloji bağımlılığı, kişinin psikolojik kazanç sağlamak için teknolojik aleti kullanması ile birlikte bireyin negatif duygularını hafifletmeye çalışan, makine ve insan bağlantısı ile şekillenen bir bağımlılık türüdür (Gursel, 2018).

Teknoloji bağımlılığında birey hemen bağımlılık seviyesine gelmemekle birlikte bu durum yavaş yavaş gelişerek oluşmaktadır. Bu durum bağımlılığın büyüyen ilerleyici olduğuna kanıt göstermektedir. Kişinin bu kanıtları denetlemesi bağımlılığın önüne set koyması adına gerekli görülmektedir (Dinç, 2015). Teknolojinin gelişim göstermesi, bireyin yaşamında pozitif ve negatif etkilerin görülmesine neden olmaktadır. Bu etkiler sağlık, sosyal çevre ve eğitim gibi alanlarda görülebilmektedir (Öncel ve Tekin, 2015). Kişilerarası sorunlar, aile ilişkilerinde problemlerle karşılaşma, akademik yaşantıda performans düşüklüğü yaşama gibi psikolojik etkiler; kendine güven konusunda eksiklik hissi, zamanı kontrol edememe, başkaları ile iletişim kurmada zorlanma, kendini anlatmada sorunlar yaşama gibi sosyal etkiler; boyun bölgesinde ağrılar, vücut postür bozuklukları, vücudun bazı alanlarında karıncalanma ve uyuşma hissetme, gözlerde yanma hissi gibi bedensel etkiler teknoloji bağımlılığının sonucunda kendini göstermektedir (Karadağ ve Kılıç, 2019). Teknolojinin negatif yönde kullanımı bireyin sağlık problemleri ile karşılaşmasına da neden olmaktadır. Bu durum kişinin

kaygı, depresyon, odaklanma sorunu, beslenme ve uyku problemleri yaşamasına yol açmaktadır (Muslu ve Gökçay, 2019).

Mental bir sağlık problemi olarak görülen teknoloji bağımlılığı hakkında yapılan araştırmalar son dönemde giderek artmaktadır. Diğer bağımlılık türlerinde olduğu gibi teknoloji bağımlılığının da tedavi ihtiyacı gerektiren bir hastalık olma yönünde gittiği görülmektedir. Teknolojinin aşırı kullanımı depresif belirtilerin oluşmasında bir etken olarak gösterilmektedir (Ertemel ve Aydın, 2018). Literatürde yapılan araştırmalar teknoloji bağımlılığının psikososyal problemlerle bağlantılı olduğunu destekler sonuçlara ulaşmıştır. Çalışmalar telefon, internet ve diğer teknoloji bağımlılıkların, yalnızlık, depresyon, anksiyete ile ilişki gösterdiğini ortaya koymuştur. Diğer taraftan, bazı araştırmacıların yaptığı çalışmalara göre teknolojinin kullanımı arkadaşlık ve dostluk ilişkilerinin gelişmesine katkı sağlamaktadır. Bu yüzden, teknolojinin problemli kullanımı dikkate değer bir ölçüt olarak değerlendirilmelidir (Savcı ve Aysan, 2017). Teknolojinin fazla kullanımı psikolojik sorunlara yol açmanın yanında kişilerin verimliliğini de olumsuz yönde etkilemektedir. Yürütülen bir çalışmada, belli bir işe dikkatini vermiş bir kişinin cep telefonu mesajı gibi bir uyarana maruz kalıp dikkatinin bölünmesi sonucu yapılan işe tekrar dönüp odaklanması için 25 dakikalık bir zamanın geçmesi gerektiği saptanmıştır (Ertemel ve Aydın, 2018)

Birçok bilim alanında çalışma konusu olan teknoloji bağımlılığı, teknolojinin gelişmesine bağlı olarak toplumsal bir sorun olarak değerlendirilmektedir (Fidan, 2016). Teknoloji bağımlılığı hakkında yapılan araştırmalar, değişik uygulama alanlarını kapsamaktadır. Bu alanlar internet bağımlılığı, cep telefonu bağımlılığı, oyun bağımlılığı gibi alanları içermektedir (Ertemel ve Aydın, 2018). Teknolojideki son gelişmeler ile birlikte mobil teknolojilerin kullanılmasında dikkat çekici bir oranda yaygınlaşma görülmüştür. İngiltere'nin akıllı telefon toplumu olarak değerlendirilmesinde toplumun büyük bir kesiminin akıllı telefona sahip olması ve çoğunluğunun zamanını akıllı telefonlarda harcamayı tercih etmesi bunun nedenleri olarak gösterilebilmektedir (Kuss, Kanjo, Rumsey, Kibowski, Wang ve Sumich 2018).

1.2. İNTERNET BAĞIMLILIĞI

İnternet bağımlılığı, kişinin günlük işlevsel aktivitelerinin hasar görmesine ve kişinin strese maruz kalacak şekilde internet kullanımından kendini alıkoyamaması şeklinde tanımlanmaktadır (Ceyhan, 2011). Farklı bir tanımlamaya göre ise internet bağımlılığı, internetin aşırı kullanımı ve bunun sonucunda aile ve sosyal ilişkilerde gitgide yoksunluk ve sorun yaşama durumudur. Bu durumda saldırganlık ve sinirliliğe karşı bir istek duyulmasına yol açar (Orsal, Orsal, Unsal ve Özalp, 2013). Araştırma sonuçlarına göre internet kullanımı 16-24 yaş aralığı ile 25-34 yaş aralığındaki bireyler arasında yaygın olarak kullanılmaktadır. Elde edilen bu sonuca göre ise genç ve ergen bireylerin interneti yoğun olarak kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. İnternet kullanımının artmasına paralel olarak internetin negatif yönlerinin etkisi de artış gösterebilmektedir (Günlü ve Ceyhan, 2017).

Teknolojinin gelişmesi ile birlikte, bilgiye ulaşmanın kolaylaşması internette vakit geçirme süresini artırmaya neden olmuştur. Bu da aşırı internet kullanımı ile ilgili problemlerin ortaya çıkmasına sebep olmuştur (Müezzın, 2017). Çalışmalara göre internet bağımlılığı belirtileri şunlardır. Sosyal ve aile yaşamında problemler yaşamak, internette arkadaşlıkların kurulduğu birçok siteyi kullanmak, internete aşırı bağlanmak, internette geçirilen sürenin nasıl geçtiğini algılayamamak, gün içerisinde sadece internetle meşgul olmak, performans ve becerilerde azalma yaşamak, internet kullanmayı insanlardan, olaylardan ve durumlardan üstün tutmaktır (Eroğlu ve Bayraktar, 2016).

İnsanların internet ile çok fazla vakit geçirme nedeni, internetin bireye sevdiği tarzda olanak ve tecrübe sunmasıdır. Bununda aşırı kullanılması bireyin bağımlılık geliştirmesine neden olmaktadır (Batıgün ve Kılıç, 2011). Diğer bağımlılık türlerinde olduğu gibi internet bağımlılığında da birey bağımlılık geliştirdiği maddenin etkisinde kalmak ister (Balcı ve Gülnar, 2009). İnternet bağımlılığının edinilmesinde internete kolay ulaşma, internet hızının iyi olması ve internet erişiminin pahalı olmaması bağımlılık geliştirme tehlikesini artıran nedenler arasındadır (Günüç ve Kayri, 2010). Ayrıca interneti aşırı kullanmaya iten diğer etkenler bireylerin kendilerine ait fikirlerini internet ortamında hür biçimde söyleyebilme fırsatlarının olması, gündelik hayatta kurmadıkları ilişkileri internet sayesinde kolaylıkla kurulabilmeleri, bireylerin kendilerini istediği biçimde gösterme imkânı olması ve internet ortamında diğer insanların yaptıklarını görebilme şansının olması internet

kullanımını cazip hale getirmektedir. Buna ek olarak internetin ulaşılır olması, oyun oynamayı sağlaması ve ulaşılamayan bilgilere kolaylıkla ulaşabilmeyi sağlaması internet kullanma riskini artırmaktadır (Balcı ve Gülnar, 2009). İnternet üzerinde kurulan dostlukların kişiye verdiği hazzı attırmaya yönelik internet kullanım süresini artırma, cinsel isteklerini açık ve özgür bir şekilde belirtme, kişinin gün içerisinde yaşadığı problemlerden uzaklaşmak istemesi, negatif düşüncelerden kaçma isteği, ergen gençlerin ailelerinin denetiminden ayrılmaları gibi durumlar internet bağımlılığının gelişimine zemin hazırlamakta ve bağımlılık oluşumunu desteklemektedir (Söyler ve Kaptanoğlu, 2018).

İnternet bağımlılığı ve bunun sonucu hakkında yapılan bir çalışmada 542 üniversite öğrencisinin %90' ı kendilerini internet bağımlısı olarak görmediklerini bildirmişlerdir. Kendilerini internet bağımlısı olarak gören grup ise, aşırı internet kullanım sonucu akademik hayatlarında problemler yaşadıklarını ve bunun sonucunda da suçluluk hissettiklerini bildirmişlerdir (Balcı ve Gülnar, 2009). Buna ek olarak, internet bağımlılığı olan kişilerin anksiyete ve depresyon gibi psikolojik belirtiler göstermeye daha çok eğilim sağladıkları bulunmuştur. Bu kişiler interneti kendi içlerinde bastırdıkları duygu ve ihtiyaçları için kullanmaktadırlar (Taş, 2018).

İnternetin aşırı kullanımı, bireyin uzun zaman internet ile vakit geçirmesi neticesinde geç yatmasına bununda halsizliğe neden olmasına, aile ile vakit geçirmeme sonucunda aile ilişkilerinin hasar görmesine, sosyal aktivite ve ilişkilerde düşüş yaşama gibi olumsuzluklara neden olmaktadır (Altıntaş ve Öztapak, 2016). İnternetin fazla kullanımı bireyi sosyal, bedensel, ruhsal ve fizyolojik açıdan kötü bir şekilde etkilemektedir. İnternet ile geçirilen vaktin artması kişilerde saldırganlık ve izole edilmişlik hissi yaratmaktadır (Ayas ve Horzum, 2013). Bu alanda yapılan çalışmalarda internet bağımlılığının depresyon, utangaçlık, antisosyal davranışlar ve yalnızlık ile ilişkisi olduğunu kanıtlar nitelikte sonuçlara ulaşılmıştır (Ceyhan, 2011).

1.3. CEP TELEFONU BAĞIMLILIĞI

1.3.1. Problemlerli Cep Telefonu Kullanımı Kavramı

Geçmiş yıllardan günümüze kadar cep telefonları insanlar arasında önemli bir iletişim aracı olarak kullanılmaktadır. Graham Bell'in hayatımıza kazandırdığı ve yıllar içinde birçok aşamadan geçerek türlü değişimlerle yaşamımıza giren cep

telefonları tüm insanlar arasında yaygın olarak kullanılmaktadır. Daha önceleri yalnızca başkalarını aramak için kullandığımız cep telefonları çeşitli yeni özellikler kazanarak yaşamımıza kolaylıklar sağlamaktadır. Yaşamımızı kolaylaştıran ve cep telefonlarının artık çocuklar tarafından bile kullanılması bağımlılığın süregelenleşmesine neden olmaktadır (Kocabaş ve Korucu, 2018). Cep telefonlarının iletişim kurmayı sağlaması, bilgi edinmeye yardımcı olması, internete kolay erişimi sağlaması ve gün geçtikçe yeni özellikler kazanması cep telefonlarının günlük yaşantımız içinde etkinliğinin artmasına yol açmıştır (Thomee, 2018).

Cep telefonu kullanımı ile ilgili yapılan araştırmalarda her yıl cep telefonu kullanan abone sayısının ülkemizde ve dünyada hızlı bir şekilde arttığı saptanmıştır. Cep telefonu operatörlerinin kişilere verdiği hizmet kalitesi, cep telefonu kullanım maliyeti, kişinin günlük yaşamına etkisi gibi etkenler ülkeler arasında cep telefonu kullanımının farklılık göstermesine etki etmektedir (Akın ve Divanoğlu, 2009). Ülkelere göre cep telefonu kullanım dağılımları incelendiğinde dikkate değer bir biçimde Güney Kore ve Çin gibi ülkelerde bu oran yüksek bulunmuştur (Altundağ ve Bulut, 2017). Cep telefonu ve internet kullanıcıları arasında asıl tehlike grubunu gençlerin oluşturduğu saptanmıştır (Öztunç, 2013). Düşük öz kontrol gösteren genç bireyler cep telefonunu problemlili kullanmaya daha fazla eğilim göstermektedir (Hao, Jin, Li, Akram, Saeed, Ma, Ma ve Huang, 2019). Bunun yanında genç bireyler yetişkinlere göre teknolojik ürünlere daha fazla zaman ayırmaları ve bu cihazlara daha çok ilgi göstermeleri nedeniyle bağımlılık riski göstermektedirler (Jun, 2016). Cep telefonu ve internet kullanıcılarının en fazla genç kesim olmasından dolayı gençler bağımlılık tehlikesi altında kalmaktadır (Minaz ve Bozkurt, 2017).

Problemlili cep telefonu kullanımı, bireyin gereğinden fazla bir şekilde cep telefonu kullanımı sonucu kişinin günlük yaşamdaki aktivitelerini geciktirmesi şeklinde tanımlanabilir (Altundağ ve Bulut, 2017). Başka bir tanımlamaya göre ise bireylerin günlük yaşam standartlarını bozacak şekilde cep telefonunun problemlili ve fazla kullanımı olarak tarif edilmektedir (Keskin, Ergan, Başkurt ve Başkurt, 2018). Farklı bir açıklamaya göre ise kişinin cep telefonunu kontrolsüz biçimde kullanması olarak tanımlanmaktadır (Trespacios, Nandavar, Newton, Demant ve Phillips, 2019). Cep telefonunun problemlili kullanımı makine-insan etkileşimini baz alarak davranışsal bağımlılığı ifade eden bir bağımlılık olma özelliği göstermektedir (Yang,

Fu, Liao ve Li, 2019). Problemlı cep telefonu kullanımının bu davranışsal bağımlılıklar arasından kumar ve alışveriş bağımlılığına benzetildiği saptanmıştır (Coyne, Stockdale ve Summers, 2019).

Kişinin cep telefonuna bağımlılık geliştirdiğine dair bazı kanıtlar olarak bireyin telefonu olmadığı zaman panik yapması, takıntılı davranışlar göstermesi, kendisini yalnız hissetmesi, kalbin hızlı çarpması ve kaygı semptomları göstermesi olarak değerlendirilebilmektedir. Geliştirilen bu bağımlılık bütün insanlar için bir risk taşıtmaktadır (Ercan ve Tekin, 2019). Bunun yanında cep telefonu ile aşırı uğraş halinde olma, risk içeren durumlarda kullanma, gerekli olmayan şartlarda bile kullanma, cep telefonundan uzak kalma halinde kaygı duyma ve cep telefonu ile geçirilen sürenin artış göstermesi diğer kanıtlar arasında yer almaktadır (Coyne ve ark., 2019). Günümüzde davranışsal bağımlılıkları içeren araştırmaların sayısı gün geçtikçe artış göstermektedir. Cep telefonu, internet ve mobil oyunlar üzerinde en çok araştırma yapılan konular arasında yer almaktadır. Araştırmacılara göre davranışın ortaya çıkardığı negatif ruhsal ve fiziksel sonuçlar bağımlılık endişesinin oluşumuna neden olmaktadır. Cep telefonu bağımlılığı, bireyin kullanım esnasında kontrolü kaybetme, yalnızca istenilen davranışa dikkat verme, odaklanma sorunu ve negatif yönlerinin bilinmesine rağmen davranışın birey tarafından kendiliğinden tekrarlanmasına neden olmasıdır. Bu konu üzerinde çalışan araştırmacılar davranışsal bağımlılığa dair birbirini destekleyen sonuçlara ulaşmışlardır (Sahu, Gandhi ve Sharma, 2019). Cep telefonu bağımlılığının ilk zamanlarında kişi cep telefonundan ayrı kalmaktan korkmakla birlikte cep telefonunu kaybetme ve denetleme sorunu gibi problemler de yaşamaktadır (Durak ve Seferoğlu, 2018).

Birey, cep telefonu yanında olmadığı zaman yoksunluk hissi yaşamaktadır. Cep telefonun kolay ulaşılır olması bu açıdan kişi için tehlikeli hale gelmektedir. Sebepsiz bir şekilde cep telefonunu sürekli kontrol etme isteği problemlı cep telefonu kullanımına yol açmaktadır (Minaz ve Bozkurt, 2017). Birey cep telefonunu kullanmadığı durumunda yalnızlık hissi, bağımlılık belirtileri, cep telefonuna ulaşma yolları ve huzursuzluğun giderilmesi için dikkati başka nesnelere yönlendirme çabası göstermektedir (Sola, Talledo, Fonseca ve Rubio, 2017). Cep telefonunun problemlı kullanımı, bireyde kontrol kaybının oluşmasına, çatışma ve ruh halinde dalgalanmalar yaşamasına zemin oluşturmaktadır (Zhu, Xie, Chen ve Zhang, 2019).

Cep telefonu bağımlılığında internet önemli bir değişken olarak ele alınmaktadır. Çünkü kişi internet bağlantısını sağlayamadığında korkuya kapılmaktadır. Aynı şekilde bağımlılık gösteren kişiler cep telefonlarını devamlı olarak denetlemektedirler. Cep telefonlarında bağlantı alanında sorun yaşarlar ise asabılık ve stres gibi psikolojik sorunlarla karşılaşır. Bu alanda yapılan bir çalışmaya göre ise cep telefonlarından uzak bir mesafede kalan öğrencilerin kaygı seviyelerinde artış olduğu saptanmıştır (Kocabaş ve Korucu, 2018). Cep telefonları bireyler için yanından ayırmadıkları bir araç haline dönüşmüştür. Bireylerin kendi arzu ve gereksinimleri sonucunda cep telefonu kullanmaları bireyler arasında cep telefonu kullanımı şeklinde farklılıklara neden olmaktadır. Bireylerin sürekli yanında taşıdıkları cep telefonları artık bireyler için kendisini temsil eden bir kimlik taşıma özelliği göstermektedir. Kişilerin seçmiş olduğu cep telefonu rengi, markası, ekran resmi kişinin bir birey olarak taşıdığı kimliğin izlerini göstermektedir (Özaşçılar, 2012).

Cinsiyet değişkeni bireylerin cep telefonu kullanma amaçları ile ilişki göstermektedir. Kadınların erkeklere göre daha fazla problemlili davranış göstermesinde kadınların mesaj ve sosyal bağlantı gibi iletişime daha çok önem vermelerinden kaynaklandığı saptanmıştır (Hao ve ark., 2019). Kadınlar iletişim halinde kalmak için mesaj, mail ve diğer uygulamaları erkeklere göre daha sık kullanmaları nedeniyle bağımlılık geliştirmeye daha fazla eğilim göstermektedirler (Öz ve Tortop, 2018). Yapılan çalışmalar kadınların erkeklere göre daha fazla cep telefonlarını problemlili kullandıklarını ortaya çıkarmıştır. Kadınlar telefonlarını alışveriş, eğlence ve sohbet etmek için daha fazla aktif olarak kullanmaktadırlar. Erkekler ise cep telefonlarını oyun oynamak için daha çok kullanmaktadırlar. Bunun yanında cep telefonunu problemlili kullanmada erkeklere göre yüksek puan alan kadınların daha fazla duyarlılık gösterdikleri bulunmuştur (Jiang ve Zhao, 2017). Farklı bir çalışmada ise kadınlar cep telefonunu daha çok mesaj, sosyal medya ve sohbet etmek için kullanırken erkekler ise daha çok oyun oynamak için tercih etmektedirler (Lee ve Kim, 2018).

Cep telefonu ile ilgili yürütülen bir çalışmada bağımlılığın edinilmesinde cep telefonu ile geçirilen süre ve kadın olma risk oluşumunun etkili nedenleri olarak gösterilmekle beraber, kadınların erkeklerden daha fazla etkileşime girmelerinin

sonucu olarak ortaya çıkan kişilerarası ve sosyal sorunları geliştirmeye daha duyarlı olduğu ve bunun da bağımlılığı dikkat çekici bir biçimde etkilediği saptanmıştır (Kuss ve ark., 2018). Genç bireylerin teknolojideki yeni gelişmeleri yaşlı bireylere göre daha kolay benimsedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca ulaşmada yaşlı kişilerin gelişen yeni teknolojiye ayak uydurma zorluğu ve buna karşı daha az olumlu tutum sergilemeleri önemli etkenler olarak görülmüştür (Demirhan, Randler ve Horzum, 2016).

Problemlili cep telefonu kullanımı bireyin gerginlik ve ruh halinde dalgalanmalar yaşamasına, huzursuz olmasına, hareketlerini denetlemede sorunlar yaşamasına ve tolerans geliştirmesi gibi klinik semptomların oluşumuna neden olmaktadır. Yapılan çalışmaların sonuçlarında cep telefonu bağımlılığının psikolojik iyi olma değişkenini negatif yönde etkilediği bulunmuştur. Bunun yanında kendisini sosyal anlamda güvende hissetmeyen kişilerin cep telefonuna bağımlılık geliştirmeye daha duyarlı oldukları bulunmuştur (Çelik, 2018). Buna ek olarak yapılan çalışmalarda cep telefonu bağımlılığı ile ergen bireylerin saldırganlık eylemleri arasında ilişki olduğu bulunmuştur. Ergen bireyler arasında cep telefonunun problemlili kullanımı nesnelere ve kişilere yönelik saldırganlık eylemi gerçekleştirmelerine yol açtığı saptanmıştır. Cep telefonunu aşırı kullanan bireylerin düşük öz saygı gösterdikleri ve bunu telafi etmek için çoğunlukla cep telefonlarını kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır (Şata, Çelik, Ertürk ve Taş, 2016).

Cep telefonu bağımlılığında özsaygısı ve özgüveni yüksek olmayan bireyler bağımlılığa daha fazla yatkınlık göstermektedirler. Çağdaş dünyanın rahatsızlığı olarak kabul edilen izolasyon ve toplumdaki soyutlanma cep telefonu bağımlılığına yol açmakta ve bu durumun artış göstermesine neden olmaktadır (Öz ve Tortop, 2018). Yapılan bir araştırmada sosyal bağlantıları etkin bir şekilde kullanan kişilerde problemlili cep telefonu kullanımı riskinin daha yüksek olduğu saptanmıştır (Altundağ ve Bulut, 2017). Farklı bir çalışmada ise, sosyal ağ bağlantılarının cep telefonunun problemlili kullanımı ile ilişkili olduğu bulunmuştur (Demirhan ve ark., 2016).

Cep telefonu kullanımının ortaya çıkardığı negatif ve pozitif etkilerin tüm yaş grubundaki kişileri etkilemesi elde edilen çalışmalarla kanıtlanmıştır. Yapılan çalışmalarda cep telefonu kullanan kişilerin yetişkinlerle sınırlı kalmayıp çocuklar tarafından bile kullanıldığı, çocukların yetişkinlere göre daha çok oyun amaçlı ve cep

telefonu ile daha kolay iletişim sağladıkları bulunmuştur. Bu durumun oluşumunda ailelerin çocuklarını cep telefonu ile meşgul edip kendilerini rahata kavuşturmanın etkisi de bulunmaktadır. Yaşanan bu durum çocuklarda cep telefonu bağımlılığının oluşumuna zemin hazırlamakta ve bu da cep telefonu bağımlısı olan çocukların zihinsel ve bedensel olarak negatif anlamda etkilenmesine yol açmaktadır. Beyin dalgaları testine göre yapılmış bir çalışmada ise cep telefonu bağımlılığı sağ beyin görevlerini yerine getirmesinde negatif yönde bir etki etmektedir (Kızıltaş ve Ertör, 2018).

Üniversite öğrencileri ile ilgili yürütülen bir çalışmada %99 öğrencinin telefonunun olduğuna, gün içerisinde kullanım sürelerinin 1-3 saat arasında değiştiğine, cep telefonunu 5 saatin üzerini aşacak şekilde kullananların oranının ise %12 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Cep telefonunun kullanım amaçlarına bakıldığında ise %75,2 oranlık kesim mesajlaşmak için, %70,1 oranlık kesim ise konuşmak amacıyla cep telefonlarını kullandıkları bilgisine sahip olunmuştur (Gursel, 2018). Cep telefonu kullanımına ilişkin yürütülen çalışmada 8000'den fazla kişi ile görüşülmüştür. Bu çalışmanın sonucuna göre bireylerin %36'sı gece bile dahi olsa herhangi bir bilgi kaçırma korkusu yüzünden telefonlarını kapatmak istemediklerini, %42'si uyuma esnasında telefonlarını yakın bir yere koyduklarını, %36'dan çoğu telefon olmadan hayatlarını sürdüremeyeceklerini, %75'i ise telefonsuz dışarı çıkmadıklarını ifade etmişlerdir. Kişilerin bu tarzdan semptomlar ve davranışlar göstermesi cep telefonlarının bağımlılık geliştirebileceği düşüncesini beslemektedir (Yılmaz, Şar ve Civan, 2015).

Elde edilen çalışmalarda problemlili cep telefonu kullanımının nörotizm değişkeni ile ilişki göstermediği fakat yaş, düşük benlik saygısı ve dışadönüklük değişkenleri ile ilişki gösterdiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Yapılan başka bir çalışmada ise problemlili cep telefonu kullanımının yalnızlık değişkeni ile ilişki göstermediği bireyin kabul görme ve kendini aktarma değişkenleri ile ilişki gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Kadınların erkeklere göre daha çok problemlili cep telefonu kullanım davranışı gösterdikleri bulunmuştur. Farklı bir çalışmada ise yalnızlık ve kaygı değişkenlerinin bireylerin cep telefonu kullanma seçimlerine yön verdiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Kaygının bireyi mesaj atmaya yalnızlığın ise kişiyi aramaya yönlendirdiğine ulaşılmıştır (Gursel, 2018).

1.3.2. Problemlerli Cep Telefonu Kullanım Nedenleri

Dünyadaki teknolojik ürünlerin gün geçtikçe gelişim göstermesi kişilerin birbiri ile olan iletişim kurma zorluğunu ortadan kaldırmaya yardımcı olmuştur. Bu teknolojik ürünlerden en dikkat çekenini ise cep telefonudur (Pamuk ve Atlı, 2016). Cep telefonları günümüzde iletişim ve bilgi teknolojilerinin gün geçtikçe gelişim ve değişkenlik göstermesinde dikkate değer biçimde öne çıkmaktadır. Cep telefonlarının sürekli yeni nitelikler ve programlar ile gelişim göstermesi cep telefonu kullanımının yaygınlaşmasına ve artmasına neden olmaktadır (Altundağ ve Bulut, 2017). Bu cihazların sağladığı sosyal mecraları kullanma, internet ile vakit geçirebilme, mail gönderebilme, oyun oynama ve bunun gibi birçok imkan sağlaması cep telefonlarının hayatımız içinde önemli bir gereksinim aracına dönüşmesine sebep olmuştur (Zhang, Yang, Tu, Ding ve Lau, 2020). Bu cihazların taşınır olması, kullanımının basit olması ve birçok işleve sahip olması bağımlılık tehlikesinin artmasına neden olmaktadır (Ercan ve Tekin, 2019).

Günlük yaşantımız içinde cep telefonu kullanımının ve süresinin hızla artması cep telefonlarının bağımlılığa neden olma endişesini de sebep olmaktadır. Cep telefonunun insanlara birçok imkan sunması, bu teknolojik ürüne karşı bağımlılık geliştirmeye, kişinin cep telefonu ekranını daima kontrol etmek istemesi düşüncesine ve bu düşüncenin önüne set koyamamayı da artırmaktadır. Bu durum kişinin diğer insanlar ile ilişkisini ve kendi gündelik hayatını büyük ölçüde etkilemektedir (Fırat ve Çelik, 2017). Cep telefonlarının istenilen her koşulda bulundurulabilme ve ulaşılabilirliğinin kolay olması bu cihazların hayatımızdaki etkinliğini artırmış ve problemlerli kullanıma yol açmıştır (Tao, Wu, Zhang, Zhang, Tong ve Tao, 2017). Bireyler arasında cep telefonu kullanımının yaygın olma nedenleri arasında memnuniyet vermesi, kişiye pozisyon sunması, özgürlük tanınması, emniyeti ve denetlemeyi sağlaması gibi faktörler etki etmektedir. Gündelik hayatımızın büyük bir bölümünde yer edinen cep telefonları bireylerin sosyal ilişkilerini de etkilemektedir (Gezgin, Hamutoğlu, Samur ve Yıldırım, 2018). Cep telefonları bireyler tarafından gündelik yaşam sorunlarıyla baş etmek, kötü ruh halinden çıkmak, ebeveyn ve arkadaş ilişkilerindeki problemleri kafadan atmak ve sosyal çevrede risk veya rahatsız eden durum ve amaçlar için kullanılmaktadır (Kim, Seo ve David, 2015).

Cep telefonuna bağımlılık geliştiren kimselerin daima beyinlerinde cep telefonlarını düşündükleri, cep telefonu kullanımına sınır getirmeye çalıştıkları ancak bunda başarısız oldukları, bu cihazı kullanırken yakaladıkları doyuma ulaşmak için telefon ile geçirilen zamanı arttırmaları, cep telefonu ile geçirilen süreyi yakınlarından saklamaları, cihazın planlanandan daha fazla kullanımını buna ek olarak depresyon ve yaşanan sorunlardan kaçmak için kullandıkları saptanmıştır (Hoşoğlu, 2019). Bireyler cep telefonlarını yanlarında bulundurmadıkları zaman diğer insanlarla diyalog kuramama sebebiyle kendilerini kaygılı ve yalnız hissettiklerini belirtmişlerdir. Kişilerin sürekli olarak cep telefonlarını yanlarında taşımaları kendilerini güvenli bir ortamda hissetmelerine katkı sağlamaktadır. Cep telefonunun oluşabilecek bir tehlike anında başka kişilerden yardım istenmesine katkı sağlaması bireyin cep telefonuna karşı olan güven duygusunun kazanılmasında etkili olmuştur (Özaşçılar, 2012).

Cep telefonlarında bulunan uygulama ve bağlantılar bireylerin cep telefonu ile daha fazla vakit geçirmesine sebebiyet vermektedir. Cep telefonlarının sosyal bağlantı programları ile insanlarla iletişim halinde olmaya, kolayca alışveriş yapmaya, televizyon izlemeye, fotoğraf çekmeye, video izlemeye, müzik dinlemeye ve her türlü bilgiye kolayca erişmeyi olanak tanımaktadır (Tan, Pamuk ve Dönder, 2013). Cep telefonlarının internete kolay bağlanmayı sağlaması, görüntülü aramaya olanak vermesi, fotoğraf çekmesi, harita ile yön bulmayı sağlaması, adım sayısı ve kalp ritmini sayması gibi özellikler sunması cep telefonlarının gündelik yaşantımız içinde önemli bir konuma gelmesine yardımcı olmaktadır (Işık ve Kaptangil, 2018). Buna ek olarak cep telefonunun sosyal medyayı kullanma olanağı vermesi, internete ulaşımı kolaylaştırması ve seri bir şekilde iletişim kurmayı sağlaması kişilerin cep telefonu ile daha çok vakit geçirmesine yol açmaktadır. Yaşamımızdaki sıradan işlerin bile cep telefonu vasıtasıyla yapılması kişilerin cep telefonuna bağımlılık geliştirmesine neden olmakta ve bu durum da kişinin cep telefonuna erişim sağlayamadığı durumlarda kaygı duymasına neden olmaktadır (Yılmaz, Köse ve Doğru, 2018).

Sosyo-demografik özellik bakımından cep telefonunun gençler arasında daha yaygın olarak kullanıldığı saptanmıştır. Cep telefonu kullanımının sağladığı sosyal bağlantıları kullanabilme, görüntülü konuşma, çevrimiçi oyunlar gibi

özellikler cep telefonu kullanımının gençler arasında yaygınlaşmasına ve artmasına neden olmaktadır. Bunun yanında cep telefonu kullanımının kişinin çevresinde saygınlık ve bir birey kimliği kazanılmasında yardımcı olmaktadır (Bağcı ve Çoklar, 2017). Elde edilen başka bir çalışmada kadınların erkeklere göre daha fazla problemlili cep telefonu kullanma nedenleri arasında İnstagram ve Whatsap gibi sosyal bağlantıların yoğun olarak kullanılması sonucuna ulaşılmıştır. (Gezgin ve ark., 2018). Farklı bir çalışmanın sonucuna göre ise cep telefonunun bireyler tarafından asıl kullanım nedeni olarak sosyal çevre ve aile ile iletişim halinde olmaya yardımcı olması olarak görülmüştür. Bunun yanında cep telefonunun internette gezinme fırsatı sunması, mesajlaşma ve fotoğraf çekme özelliklerinin olması da bu cihazın kullanımının artmasını sağlamaktadır. Elde edilen çalışmaların sonucunda cep telefonlarının daha çok genç bireyler tarafından kullanıldığı yaşın artması ile birlikte telefon kullanımının da paralel olarak arttığı sonucuna ulaşılmıştır (Çakmak ve Yalçın, 2013).

Oyunlar, cep telefonlarındaki uygulamaların yenilik göstermesi ile birlikte tüm yaş düzeyindeki kişilerin ilgi duymasına neden olmaktadır. Bireylerin oyun oynama nedenleri arasında oyunların bireylere yarış imkanı vererek boş vakitlerini değerlendirmeye olanak tanınması ve gündelik yaşamın oluşturduğu kaygıdan uzaklaştırmayı sağlaması bu nedenler arasında gösterilmektedir. Bu alanda yapılan çalışmalar kişilerin oyun oynamak için cep telefonlarını kullandıkları yönünde bilgi vermektedir. Cep telefonları bireylerin oyun oynamasını sağlayarak kişilerin bundan keyif almasını ve bununda ileriki zamanda alışkanlığa neden olmasına yol açmaktadır. Oyun oynama bireylerin cep telefonuna karşı bağımlılık geliştirmesine katkı sağlamaktadır (Gezgin ve ark., 2018).

1.3.3. Problemlili Cep Telefonu Kullanımının Olumsuz Sonuçları

Cep telefonunun fazla, şüursuz ve kontrollü olmayan bir şekilde kullanımının problemlili kullanıma aynı zamanda bağımlılığa sebebiyet verdiğine ve bunların da psikolojik ve fiziksel rahatsızlıklara yol açtığına dair bulgulara rastlanılmıştır. Cep telefonunu problemlili kullanan kişilerde problemlili kullanmayan kişilere oranla yalnızlık, sosyal ilişkilerde aktif olamama, bireyin kendisine olan güveninde sorunlar yaşamasına ve anksiyete gibi psikolojik rahatsızlıklara bunun yanında uyku

problemleri ve göz bozukluğu gibi fiziksel rahatsızlıklara daha fazla rastlanıldığına dair bulgular elde edilmiştir (Yay ve Arıcak, 2019). Buna ek olarak bireylerin öfke, sinirlilik, işitme problemleri, baş ağrısı ve işitsel sanrılarının yaşanması gibi problemlerle karşılaşmasına sebebiyet vermektedir (Gao, Li, Zhang, Gao, Kong, Hu ve Mei, 2018). Cep telefonunun problemleri sonucu gerçeğe olmayan bir şekilde kişiler telefonundan bildirim geldiğine ya da telefonunun çaldığına dair durumları sık bir şekilde yaşamaktadırlar. Kişilerin yaşadığı bu durumun kişilerin depresyon ve anksiyete düzeyleriyle bağlantılı olduğu saptanmıştır (Altundağ ve Bulut, 2017). Bir bütün olarak problemleri kullanım, yüksek kişilerarası duyarlılığa, akademik alanda sorunlar yaşamaya, yaşam memnuniyetsizliğine, benlik saygısında sorun yaşamaya, depresif semptomlara ve uyku problemlerine yol açmaktadır (Hong, Liu, Oei, Zhen, Jiang ve Sheng, 2019).

Alanyazında yapılan başka bir çalışmaya göre ise cep telefonu kullanımı gençler arasında yaygınlaşmakta ve bağımlılık oluşturmaktadır (Akyürek, Kars ve Bumin, 2018). Cep telefonları gençler için önemli bir risk olarak görülmektedir. Cep telefonunun aşırı kullanımı, halsizlik, stres, kaygı, odaklanma sorunu, izole olma, parmakların kötü etkilenmesi, uyku problemleri gibi bedensel ve psikolojik olarak negatif durumlara etki etmektedir (Kocabaş ve Korucu, 2018). Buna bağlı olarak cep telefonu bağımlılığının uyku hijyenini olumsuz yönde etkileyen önemli etkenlerden biri olduğu saptanmıştır (Liu, Zhou, Yang, Kong, Niu ve Fan, 2017). Yapılan çalışmalarda ergen bireylerdeki uyku bozukluğu sorununun cep telefonunun problemleri kullanım ile bağlantılı olduğu bulunmuştur. Bireylerin uyku süresinin az olması aşırı problemleri kullanımın sonucu olduğu saptanmıştır (Tao ve ark., 2017). Cep telefonunun problemleri kullanım çeşitli sağlık problemlerine, kas-iskelet sistemi sorunlarına ve net görememeye yol açmaktadır. Ayrıca cep telefonunu aşırı kullanan bireylerin kullanmayan bireylere kıyasla daha fazla baş ağrısı problemiyle karşılaştıkları elde edilen çalışmalarla kanıtlanmıştır (Keskin ve ark., 2018).

Problemleri cep telefonu kullanımı toplumdaki bireylerin ruh sağlığını negatif yönde etkileyen bir bağımlılık olma yönünde ivme kazanmaktadır (Doğan ve Tosun, 2016). Cep telefonunu problemleri kullanan bireyler duygularını dışa vurmada ve ifade etmede daha fazla zorluk yaşamaktadırlar. Bu kişiler duygulara anlam vermede sorun yaşamakla birlikte başka kişilerin yüzündeki ifadeleri anlamakta da sıkıntı

yaşamaktadırlar (Mei, Xu, Gao, Ren ve Li, 2018). Bu alanda yapılan çalışmalar problemlili cep telefonu kullanımının kaygı ve depresyon gibi depresif bozukluklara, düşük benlik saygısına, yüksek duyarlığa ve uyku bozukluğu gibi problemlere yol açtığı saptanmıştır (Hadlington, 2015). Koreli ergen bireyler üzerinde yapılan bir çalışmada depresif belirtiler ile problemlili cep telefonu kullanımı arasında pozitif bir ilişki olduğu bulunmuştur. İsveç'te 20-24 yaş aralığındaki bireyler için cep telefonu kullanımı depresyon oluşumu için bir risk etmeni olarak saptanmıştır (Zhang ve ark., 2020). İspanya'da yapılan bir çalışmada ise 14-19 yaş arasındaki ergenlerin tümü belli bir etkinlik için cep telefonunun en çok keyif veren ve en çok tercih edilen cihaz olduğu ve bunu kullandıkları görüşünü bildirmişlerdir. Problemlili cep telefonu kullanımının kaygı, endişe, stres, depresyon belirtilerinin artış göstermesi ve özgüvenin düşmesi gibi sorunlara yol açtığı ve bunlarla ilişki gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanında cep telefonunu problemlili kullanan kişilerin dürtüsel eylemler gösterdikleri ve duygusal yönde kaçınma davranışı sergiledikleri saptanmıştır. Bazı çalışmacılar bireyler arasında cep telefonu kullanımının olumsuz duygularla baş etmek için kullanıldığına dair görüş bildirmişlerdir. Yapılan bir çalışmada depresif semptomlar gösteren kişilerin cep telefonlarını depresyonun ortaya çıkardığı olumsuz yönleri telafi etmek için kullandıkları yönünde bulgular elde etmişlerdir (Extremera, Orts, Alvarez ve Rey, 2019).

Almanya da cep telefonu ile ilgili yürütölen bir çalışmada cep telefonunun kişiler arası ve sosyal iletişimi olumsuz etkilediği bulunmuştur. Bununla birlikte bireyin zamanlama ve planlama alanlarını da etkilediği saptanmıştır. Cep telefonuna kolay erişilebilirliğin sağlanmasından dolayı plan ve zaman sınırını yok sayan bireyler cep telefonuna karşı daha fazla bağımlılık geliştirmektedirler (Minaz ve Bozkurt, 2017). Cep telefonun aşırı kullanımı iş hayatında strese yol açma, verimliliği azaltma ve performansı düşürme gibi olumsuz sonuçlara da sebep olmaktadır (Erdem, Tören ve Ercil, 2017). Bu alanda yapılan çalışmalar problemlili cep telefonu kullanımının iş veriminin azalması, kişinin dikkatinin negatif yönde etkilenmesi ve işe ayrılan zamanın artması gibi olumsuz sonuçlara sebebiyet verdiği bulunmuştur (Semerci ve Kostak, 2019). Cep telefonunu problemlili kullanmanın performans düşüklüğüne, dikkat dağınıklığına ve düşük sosyal etkileşime neden olduğu saptanmıştır (Kardos, Unoka, Pleh ve Soltesz, 2018). Bunun yanında

problemlerle cep telefonu kullanıcılarının aile ve sosyal ilişkilerinde sorunlar yaşadığı, ekonomik alanda problemlerle karşılaşmış olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan farklı bir çalışmada ise problemlerle kullanıcıların düşük benlik saygısı ve saldırgan davranışlar gösterdikleri bulunmuştur (Roser, Schoeni, Foerster ve Rösli, 2016).

Problemlerle cep telefonu kullanımı bireylerin akademik hayatını da negatif yönde etkilemektedir. Lisans öğrencileri üzerine yürütülen bir çalışmada cep telefonu kullanımının akademik başarıyı düşürdüğü sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumun sebepleri arasında ise sınıfta cep telefonu ile uğraşan ve telefonunu yataкта kullanarak uyku kalitesini bozan öğrencilerin olumsuz olarak etkilendiği sonucuna varılmıştır. Lise öğrencileri ile ilgili yürütülen başka bir araştırmada ise internet vasıtasıyla başka kişilerle mesajlaşma ve cep telefonunun problemlerle kullanımı akademik performansın düşmesindeki nedenler olarak gösterilmektedir (Gezgin ve ark., 2018). Tayvan'da lise öğrencileri üzerinde yürütülen bir çalışmada cep telefonunu problemlerle kullanan kişilerin akademik yaşantılarında düşük performans gösterdikleri ayrıca aile ve sosyal ilişkilerinde zayıf bağlara sahip oldukları bulunmuştur (Işık ve Kaptangil, 2018). Yapılan farklı bir çalışmada ise cep telefonlarını problemlerle kullanan üniversite öğrencilerinin başarılarının düştüğü ve öğrenme seviyelerinin olumsuz anlamda etkilendiği saptanmıştır. Yürütülen bir çalışmada, problemlerle cep telefonu kullanımının matematik ve dil alanlarında düşüş yaşanmasına yol açtığı saptanmıştır (Kates, Wu ve Coryn, 2018). Koreli çocuklar üzerinde yürütülen farklı bir çalışmada ise cep telefonunun problemlerle kullanımı dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğuna, öğrenme güçlüğüne ve problem çözümünü olumsuz yönde etkilediğine dair sonuçlara ulaşılmıştır (Kim, Lee ve Choi, 2015). Bu cihazların fazla kullanımı akademik alanda sorun yaşanması ve depresif bozukluklar gibi bireyin çeşitli problemlerle karşılaşmasına yol açmaktadır (Kong, Qin, Huang, Zhang ve Lei, 2020).

Yapılan çalışmalar problemlerle cep telefonu kullanımının kişiyi birçok yönden olumsuz etkilediğini saptamıştır. Cep telefonunun aşırı kullanımı depresyon ve anksiyete gibi duygudurum bozukluklarına neden olduğu gibi trafik kazalarına da sebebiyet verdiği bulunmuştur (Luk ve ark., 2018). Trafiğe çıkan sürücülerin cep telefonunu problemlerle şekilde kullanması bireyler için büyük bir tehlikeye neden olmaktadır. Trafik esnasında cep telefonlarını kullanan %60 ile %80 oranındaki

kişilerin çoğunluğu sürüş sırasında cep telefonu kullanmayı riskli bir davranış olarak görmediklerini dile getirmişlerdir. Fakat trafik esnasında sürücünün odak ve dikkatinin kaybolması kazaların oluşmasına yol açmaktadır. Elde edilen çalışmalar sonucunda sürüş sırasında cep telefonu kullanımının bireyin performans alanlarını etkilediği, dikkat dağınıklığına sebep olduğu ve bununda kaza riskini artırdığı sonucuna ulaşılmıştır (Lannoy, Chatard, Selimbegovic, Tello, Linden, Heeren ve Billieux, 2020). Cep telefonunun problemleri kullanımı trafikte de olası kötü sonuçlara neden olmaktadır. Bu konu üzerinde yapılan çalışmalara göre trafikte cep telefonu ile ilgilenen sürücülerin cep telefonu ile ilgilenmeyen sürücülere göre kaza yapma ihtimalleri yaklaşık dört kat daha fazla olarak bulunmuştur. Trafik esnasında cep telefonu ile mesajlaşmak, konuşmak gibi davranışlar trafikteki bireyler için bir tehdit oluşturmaktadır. Bu nedenlerden dolayı cep telefonunun trafik sırasında kullanımı bireyin reflekslerinde ve trafiğe uygun hareket etmesinde güçlükler yaşamasına sebep olmaktadır (Büyükbaş, Tekin ve Tekeş, 2019). Cep telefonu kullanımı bireylerin tehlikeli davranışlar göstermesine neden olmaktadır. Yapılan araştırmalarda, cep telefonu kullanımının kişinin tepki vermesini geciktirdiği ve kişide dikkat dağınıklığına neden olduğunu bununda kazalara sebebiyet verdiği dair bulgulara rastlanılmıştır (Özaşçılar, 2013).

1.4. PSİKOPATOLOJİK SEMPTOMLAR

1.4.1. Somatizasyon

Somatizasyon kişinin yaşadığı sağlık problemleri ya da bu sağlık problemlerinin kişinin hayatını olumsuz etkileyebilecek şekilde ciddi kaygı yaşamasına sebep olmasına denir (Karadağ ve Akçınar, 2019). Farklı bir tanımlamaya göre somatizasyon, hastalık belirtilerinin gerçekçi olmayan şekilde sunulması olarak tarif edilmektedir. Somatizasyon tıbbi bir şekilde ifade edilememekle beraber bütün olan bitenin akılda başladığı ve bozukluğun psikolojik kökenli olduğu şeklinde açıklanmaktadır. Bu bozukluk fiziksel hastalık esnasında veya sırasında ortaya çıkabilmektedir. (Carrozino, Bech, Patierno, Onofrj, Morberg, Thomas, Bonanni ve Fulcheri, 2017). Başka bir deyişle somatizasyon, kişinin çevresinde yaşadığı stres ve sıkıntının bedensel olarak dışa vurulmasıdır. Somatizasyon bozukluğu 30 yaşından önce tam olarak belirlenemeyen, kişinin

yaşadığı bedensel yakınmaların hikayesi olarak ele alınmaktadır. Kişinin yaşadığı rahatsızlığın tam olarak belirlenememesi ve teşhisinin koyulamaması kişinin tedirginlik yaşamasına sebep olmaktadır. Bu bozukluk klinik olarak hastalık ile uğraş, hastalık belirtileri gösterme, hastalık ile ilgili yakınmalara sahip olma ile kendini göstermektedir (Kırpınar, Deveci, Kılıç ve Çamur, 2016). Somatizasyon bozukluğunun gelişim göstermesinde stres, kaygı, olumsuz yaşantılar, psikolojik ve fiziksel istismara maruz kalma bu bozukluğun seyrinde önemli etmenler olarak görülmektedir (Kaya ve Gündüz, 2019).

Somatizasyon, somatik belirtilerle kendini gösteren ve tıbbi bir durumla açıklanamayan bir bozukluktur. Somatizasyon belirtileri gösteren kişiler vücutlarının belirli yerlerinde ağrı hissetmekle beraber nörolojik ve üreme sorunlarından şikayet etmektedirler. Bu bireyler somatik yakınmalarının altında yatan problemin tam olarak bilinmemesinden dolayı rahatsızlık duymaktadırlar. Aynı zamanda bu kişiler bozuklukla ilgili en ufak belirtileri abartma eğilimi göstermekte ve bu durum da bozukluğa dair belirtilerin artmasına yol açmaktadır. Böylece birey hastalığın yarattığı sıkıntıdan kurtulmak için tedavi arayışları içerisinde olmakta ve bu durum da bireyin ekonomik olarak negatif yönde etkilenmesine sebep olmaktadır (Davoodi, Wen, Dobson, Noorbala, Mohammadi ve Farahmand, 2018). Yapılan çalışmalarda somatizasyon bozukluğu gösteren bireylerin daha fazla işlevsel bozukluğa yatkınlık gösterdikleri ve tedavi için sağlık hizmetlerini daha çok kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır (Kushwaha, Deb, Chadda ve Mehta, 2014). Somatizasyon bütün bireyleri psikolojik olarak etkilemektedir. Bireysel olarak algılanan stres durumlarında ve stres yaratan yaşam koşullarına karşı hastalık ortaya çıkmaktadır. Bu bozukluk göçmen olan bireylerle ilişkili bulunmuştur. Bireylerin göç etme nedenleri, kültürel ve etnik yapıları, travmatik duruma şahit olma durumları somatizasyonun kişiler arasında farklı algılanmasını etkilemektedir. Bu durum aynı zamanda tedavi arayışını ve hastalığın kişisel algılanmasına da etki etmektedir (Lanzara, Scipioni ve Conti, 2019).

Somatizasyon bozukluğunun belirtileri genellikle ergenlik döneminde meydana gelmektedir. Kalıtım, stres faktörleri ve sosyokültürel özellikler somatizasyonu etkilemektedir (Özenli, Yoldaşcan, Topal ve Özçürümez, 2009). Çocuklarda görülen somatizasyon bozukluk belirtileri; fiziksel semptomların mevcut olması, stres

etmenlerinin var olması ve tıbbi olarak açıklanamayan rahatsızlığın olmamasıdır. Bağıntılı etmenler olarak ise şiddete maruz kalma, cinsiyet, tanımlanamayan semptomların mevcut olması ve semptomların yaygınlığı somatizasyon belirtileri olarak ele alınmaktadır (Şişman, Kadioğlu, Ergün ve Erol, 2013).

Somatizasyon sadece bir hastalık olmayıp kişinin yaşadığı duygusal sorunları fiziksel semptomlar olarak hissetmesi ve yorumlamasıdır. Bunun yanında bu bozukluk, psikiyatrik rahatsızlıkların sürecini kötü etkilemekte, bireyin hayatındaki sorunları ve telaşları artırmakta ve rahatsızlıkları tanılamayı zorlaştıran bir durum haline gelmektedir (Babacan, Bayram, Can ve Kader, 2012). Aynı zamanda somatizasyon yarattığı somatik ve ruhsal sendrom sebebiyle bireyin hayat standartlarının bozulmasına neden olmaktadır (Chander, Manjunatha, Binukumar, Kumar, Math ve Reddy, 2019). Literatürde somatizasyonla ilgili yapılan çalışmalarda gelişmekte olan ülkelerin diğer ülkelere oranla daha fazla bedenindeki problemlere duyarlı oldukları saptanmıştır (Çermik, Çevik, Soykan ve Aksakal, 1999). Somatizasyonda bireyler yaşadıkları huzursuzlukları ve olumsuzlukları yaşadıkları kültürün özelliklerine göre aktarırlar. Somatizasyon ile ilgili Türkiye’ de yapılan çalışmaların sonuçlarına göre somatizasyon kaygı ve depresyon ile ilişki göstermekte ayrıca somatizasyon kişilerin kültüre has sorunlarını izah etmenin bir şekli olarak ele alınması düşüncesini beslemektedir. Yapılan başka bir çalışmaya göre ise İngilizler umutsuzluk ve suçluluk gibi psikolojik yakınmalardan, Türk hastalar ise depresyonun bedensel yakınmalarını gösteren somatik belirtilerden daha fazla yüksek puanlar almışlardır (Cinarbas, 2014). Türkiye’ de somatizasyon bozukluğunun sıklığına dair sınırlı sayıda araştırmalar bulunmaktadır. Polikliniklere müracaat eden hastaların analiz edildiği araştırmalarda %43-68 değerinde somatizasyon bozukluğu olduğuna dair bilgiler elde edilmiştir (Atmaca, 2016). Kadınlar üzerinde yürütülen bir araştırma sonucuna göre somatizasyon bozukluğu olan bireylerde psikiyatrik bozukluklara da rastlanılmıştır. En çok görülen bozukluklar arasında obsesif kompulsif bozukluk, mani bozukluğu, panik bozukluk, depresyon ve şizofreni bozukluğu bulunmaktadır (Öner, Tuğcu ve Özsan, 2002). Somatizasyonun derecesi, yoğunluğu ve süreğenliği bireyin duygudumunu ifade etmesi ve açıklaması ile ilişki göstermektedir. Bu alanda elde edilen sonuçlar kadınların somatik belirtileri erkeklere göre daha fazla geliştirdiğini ortaya

koymuştur. Kişiler günlük yaşamlarında çözemediği problemleri bedensel olarak dışa vurmayı tercih edebilmektedir. Depresif ve bağımlılık özellikleri gösteren kişiler somatizasyon geliştirmeye daha fazla duyarlılık göstermektedirler. Bunun yanında içedönük, mahcup ve duygularını açıklamada zorluk yaşayan kişilerin de buna daha fazla eğilim gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır (Yaya, Ergün ve Yılmaz, 2019).

Yapılan bir çalışmada cep telefonunu problemlili kullanan bireylerde halsizlik, şiddetli baş ağrısı, kulakların ısınması gibi somatik belirtiler görülmektedir. Ergen bireyler üzerinde yapılan farklı bir çalışmada ise cep telefonunu 7 saat üzerinde kullanan kişilerde baş ağrısı, uyku sorunu ve yorgunluk gibi problemler yoğun olarak yaşanmaktadır. Yapılan çalışmalar problemlili cep telefonu kullanımının alkol ve madde kullanımı ile depresyon gibi psikolojik bozuklukla ilişki gösterdiğini ortaya çıkarmıştır (Han, Geng, Jou, Gao ve Yang, 2017). Bunun yanında kanser, boyun ve baş ağrıları da problemlili kullanım sonucunda ortaya çıkabilecek rahatsızlıklar arasında yer almaktadır (Prasad, Kathuria, Nair, Kumar ve Prasad, 2017). Cep telefonunun problemlili kullanımı görme bozukluklarına, gözlerde kuruluğa, işitme bozuklukları ve kas ağrıları gibi somatik sorunlarla karşılaşmaya neden olmaktadır (Gutierrez, Fonseca ve Rubio, 2016). Bunun yanı sıra problemlili kullanım sindirim bozukluklarına, vücut titremelerine, öfkeye ve uyku sorunlarına neden olmaktadır. Elde edilen bazı çalışmaların sonucuna göre cep telefonundan yayılan radyasyon dalgalarının hafıza problemlerine, görme bozukluklarına, işitsel sorunlara, halsizliğe, baş ağrısına, beyin tümörüne ve kulaklarda sıcaklık hissetmeye sebep olduğuna dair bilgilere ulaşılmıştır. (Akashe, Zamani, Abedini, Akbari ve Hedayati, 2014). Bunun yanında problemlili cep telefonu kullanımının uyku sorunları, beyin tümörü ve baş ağrısı gibi problemlere sebep olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Jun, 2016).

1.4.2. Obsesif Kompulsif Bozukluk

Obsesif kompulsif bozukluk, kişinin zihnini meşgul ve rahatsız eden obsesif düşüncelerden ve bu düşüncelerin yarattığı kaygıyı azaltmak için yapılan kompulsif davranışlardan oluşmaktadır (Beşiroğlu, Ağargün, Boysan, Eryonucu, Güleç ve Selvi, 2005). Diğer bir açıklamaya göre ise kişilerin yaşam biçimini olumsuz etkileyen ve huzursuz olmasına neden olan bir bozukluk olarak tanımlanmaktadır. Bu bozuklukta genellikle hastalar kötü etkilenmekte ve aralıklı olarak tedaviye

başvurmaktadırlar (Tibi, Oppen, Balkom, Eikelenboom, Hendriks ve Anholt, 2020). Sosyal faktörlerle ve kültürel değerlerle ilişkisi olan obsesif kompulsif bozukluğun görülme sıklıkları arasında farklılıklar bulunmaktadır (Sayar, Uğurad ve Acar, 1999). Bu bozukluğun toplumda görülme sıklığı %0,5-1 arasında değişmektedir. Obsesif kompulsif bozukluk çoğunlukla çocukluk ve genç erişkinlik döneminde meydana gelmektedir (Durukan, Erdem ve Türkbay, 2010). Erkek bireylerde genellikle çocukluk dönemlerinde, kadınlarda ise yetişkinlik döneminde daha sık rastlanılmaktadır (Altıntaş ve Özçürümez, 2015). Obsesif kompulsif bozuklukla gelen vakaların büyük çoğunluğunda hastalık semptomlarının 15 yaşından önce başladığı saptanmıştır. Obsesif kompulsif bozukluk gösteren çocuk vakalarında bazal gangliyonların işlev hasarını gösteren nörolojik sonuçlar elde edilmiştir. Bu bozukluğun daha çok nörogelişimsel bir bozukluk olduğu varsayılmaktadır (Öner, Öner, Aysev, Küçük ve İbiş, 2008). Bunun yanında bu bozukluğun görülmesinde çevresel ve biyolojik etmenlerin etkisi de büyük önem taşımaktadır. Geçmişte yaşanan travmatik olaylar, fiziksel ya da psikolojik istismara uğrama, yakın birinin kaybı ve hastalık geçirme bu bozukluğun gelişiminde dikkat çekici etkiye sahiptir (Kıvılcım, Erensoy ve Aytaç, 2017).

Obsesif kompulsif bozukluğa sahip bireyler daha çok cinsellik, dini, biriktirme ve somatik obsesyonlar ile kontrol, yıkama ve sayma kompulsiyonlarına sahiptir (Demir ve Kaya, 2016). Cinsiyet açısından karşılaştırıldığında erkek bireylerde daha çok simetri kompulsiyonları ile cinsel obsesyonlar kadınlarda ise temizlik kompulsiyonları ile bulaşma obsesyonlarının daha çok yaygın olduğu saptanmıştır (Altıntaş ve Özçürümez, 2015). Obsesyonlar genellikle kişinin değer yargıları ile paralellik göstermemektedir. Anne ya da babanın çocuğuna kötülük edeceği düşüncesi buna örnek olarak verilebilir. Kompulsiyonlarda ard arda yapılan fiziksel davranışları ve zihinsel faaliyetleri içermektedir. Obsesyonlar ve kompulsiyonlar bir bireyde ayrı görüleceği gibi beraber de görülebilmektedir (Zayman, 2016). Bireyin yaşadığı obsesyonlar kişide kaygının artmasına sebebiyet vermekle birlikte kişinin kompulsif davranışlar göstermesine neden olmaktadır. Kaygının ortadan kalkması için yapılan kompulsiyon davranışlarına engel olmak, kişinin anksiyetisinin daha fazla artmasına neden olmaktadır (Yılmaz, 2018). Ortaya çıkan kaygı bireyin üzerinde hakimiyetini kaybettiği kontrolün yeniden

kazanılmasını amaçlamaktadır. Bunun için kompulsiyonlar yeniden kontrolü ele almaya ve kaygının yarattığı sıkıntıyı azaltmaya yardımcı olmaktadır. Yaşanan bu durum bir süre başarı gösterirken daha sonra birey bunları yapmaktan kendini alıkoyamaz hale gelmektedir (Eryılmaz ve Tosun, 2013).

Obsesif kompulsif bozukluk; depresyon, sosyal fobi, madde kötü kullanımından sonra en fazla görülen bozukluklar arasında dördüncü sırada yer almaktadır. Bu bozukluk daha çok bireyin kaygılanmasına yol açan rahatsız edici ve tekrarlayıcı düşüncelerden oluşmaktadır. Bireyler obsesif düşüncelerin yarattığı kaygıdan kurtulmak için kompulsif davranışlarda bulunmakta ve zamanlarının büyük çoğunluğunu da bu kaygıdan kurtulmak için geçirmektedirler. Bu bozukluk daha çok Tourette bozukluğu, depresyon ve sosyal fobi gibi bozukluklarda meydana çıkmaktadır (Vicheva, Butler ve Shotbolt, 2020). Birçok araştırma, obsesif kompulsif bozuklukla beraber en yaygın görülen bozukluğun depresif bozukluklar olduğunu destekler nitelikte sonuçlara ulaşmıştır (Demet, Deveci, Deniz, Taşkın, Şimşek ve Yurtsever, 2005). Bu bozuklukta hastaların büyük çoğunluğu depresyon ve anksiyete gibi depresif bozukluklardan şikayet etmektedir (Figeo, Pattij, Willuhn, Luijckes, Brink, Goudriaan, Potenza, Robbins ve Denys, 2016). Obsesif kompulsif bozukluğun bireyin yaşam standartlarına tesir etmesi ve görülme sıklığının yüksek olması bu alanda yapılan çalışmaları daha önemli kılmaktadır (Beşiroğlu, Uğuz, Sağlam, Yılmaz, Ağargün ve Aşkın, 2007).

Obsesif kompulsif bozukluk diğer psikiyatrik bozukluklar ile karşılaştırıldığında bireylerin hayat standartlarını daha fazla etkilediği saptanmıştır. Yapılan çalışmalarda kişilerin %75'inin günlük yaşamlarındaki eylemlerini aksattığı sonucuna ulaşılmıştır (Osborne, Meyer, Moulding, Kyrios, Bailey ve Nedeljkovic, 2019). Obsesif ve kompulsif bozukluk kişinin sosyal çevre ile olan ilişkilerini, günlük hayatını ve kişinin yaşam düzeni standartlarına karşı bozucu bir etki yaratabilmektedir (Yılmaz, 2018). Obsesif ve kompulsif bireyler, mesleki, toplumsal, aile ve akademik yaşantılarında problemlerle karşılaşmaktadırlar (Akdede, Alptekin, Akvardar ve Kitiş, 2005). Obsesif kompulsif bozukluk, bireyin yaşamında problem yaşamasına neden olduğu ya da günlük yaşam işlevselliğini bozduğu durumlarda tedavi ihtiyacı gerektirmektedir. Tedavi esnasında hastanın istek ve ihtiyaçları ile hastalık düzeyi arasında ilişki kurularak tedavi planı hazırlanmaktadır. Hasta ve

hekim arasında kurulan terapötik ilişki tedavinin daha verimli olmasına yardımcı olmaktadır. Hastaya özgü tedavi planının hazırlanması ve hastaya gerekli sürenin ayrılıp tedavi sürecinde izlenecek yol hakkında bilgilendirme yapılması tedaviye olumlu yönde katkı sağlamaktadır (Dilbaz ve Karamustafalıoğlu, 2008). Obsesif kompulsif bozuklukta bilişsel davranışçı terapiyi içeren maruz bırakma ve önleme çalışmaları sık olarak kullanılmaktadır. Ayrıca serotonin geri alım inhibitörleri, dopamin reseptör bloke edici gibi çeşitli ilaçlarda bu bozukluğun tedavisinde destekleyici olarak kullanılmaktadır (Robbins, Vaghi ve Banca, 2019).

Obsesif kompulsif bozukluk cinsellik ve alışveriş gibi bilinen davranışlarla ilişkili olduğu gibi oyun, cep telefonu ve internet kullanımı gibi davranışları da içerisine almaktadır. Bu durum bireyin geliştirdiği alışkanlık olarak algılansa da obsesif kompulsif bozukluğa sebep olmakta ve bireyde saplantı yaşantıların oluşmasına yol açabilmektedir (Saliceti, 2015). Problemlerli cep telefonu kullanımında takıntılı ve obsesif düşünceler, kaygı ve tolerans geliştirme yer almaktadır. Yapılan bir çalışmada, cep telefonu kullanımı sonucunda ortaya çıkan obsesyon ve bağımlılığın depresif semptomların artmasına neden olduğu saptanmıştır (Jun, 2016). Cep telefonu kullanımı ile ilgili yapılan çalışmalarda nomofobi obsesif kompulsif bozukluğa benzetilmektedir (Le, Kim, Mendoza ve McDonough, 2018). Bireyler cep telefonlarını kullanamadıklarında ya da başka kişiler tarafınca engellendiklerinde ortaya çıkan huzursuzluğu ve çatışmayı gidermek için kompulsif davranışlara daha fazla eğilim göstermektedirler (Panda ve Jain, 2018). Problemlerli cep telefonu kullanıcıları telefonlarından herhangi bir bildirim gelmediği halde bildirim aldıklarına dair kompulsif davranışlar göstermektedirler (Elhai, Dvorak, Levine ve Hall, 2017). Bu kullanıcılar cep telefonundan gelen bildirimleri kontrol etme davranışını giderek daha sık yapma eğilimi göstermektedirler (Elhai, Levine ve Hall, 2019).

1.4.3. Kişilerarası Duyarlık

Kişilerarası duyarlık, başka kişilerin düşüncelerini, hissettikleri duyguları, yaptıkları davranışları doğru bir şekilde kavramaktır (Aydın ve Hiçdurmaz, 2016). Farklı bir tanımlamaya göre ise kişinin çevresini ve kendisini doğru bir şekilde kavraması ve buna uygun davranış göstermesi şeklinde açıklanmaktadır (Lyttle,

Barker ve Cornwell, 2011). Kişilerarası duyarlık teriminin net bir tanımının olmaması ve sonuçların yetersiz olması bu alanda eleştirilerin oluşmasına neden olmasına karşın duygusal ve bilişsel bir unsur olarak tarif edilmektedir. Başka kişilerin problemlerine karşı kişinin hissettiği huzursuzluk ve empati duygusal yönden, diğerlerinin görüşlerine duyarlı olma ise bilişsel yönden ele alınmaktadır (Güvenç ve Aktaş, 2006). Kişilerarası duyarlık kişinin sosyal ortamlarda ve ilişkilerde uyum göstermesine katkı sağlayan önemli etkenlerden biridir. Ergenlik ve ilk yetişkinlik dönemleri kişinin çevreyle olan iletişimi bakımından kişilerarası duyarlık için önemli zaman dilimleri olarak kabul edilmektedir (Baytemir, Karaşar ve Öğülmüş, 2017).

Kişilerarası duyarlığın dikkat çekici yanlarından biri de kişinin kendisinin ve başkalarının duygu, düşünce ve davranışlarına aşırı önem vermesi ve dikkat etmesidir. Kişilerarası duyarlık gösteren bireylerin sosyal ilişkilerinde sıkıntılı ve aktif bir ilişki sürdüremedikleri bulunmuştur. Bunun da depresyon ve sosyal kaygı ilişki gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır (Masillo, Valmaggia, Lanna, Brandizzi, Lindau, Curto, Solfanelli, Kotzalidis, Patane, Godeas, Leccisi, Girardi ve Nastro, 2014). Kişilerarası duyarlılığı yüksek bireyler için başka insanların düşünceleri, duyguları ve davranışları kendileri için büyük önem taşımaktadır. Kişilerarası duyarlılığa sahip bireyler başka insanlar için önemli olmayan durumları ve önemsiz konuları bile kendileri için sorun olarak görebilmektedirler. Aynı zamanda bu kişiler gereğinden fazla bir kırılganlık gösterebilmekte ve başka kişiler tarafından eleştirilmek yüzünden aşırı kaygı yaşayabilmektedirler. Ek olarak bu kişiler sosyal ilişki ve yaşantılarında kendilerini yetersiz ve rahatsız hissetmektedirler (Akgül ve Yavuzer, 2019). Yüksek kişilerarası duyarlık gösteren bireyler sosyal çevreleri ile ilişkilerinde kendilerini huzursuz, eleştirilmeye açık ve diğer kişilerden daha düşük olarak algılamaktadırlar (Bech, Bille, Moller, Hellström ve Qstergaard, 2014).

Kişilerarası duyarlık, başka kişilerin fikirlerine ve hareketlerine daha fazla önem vermeye neden olmaktadır. Bu durumun oluşumuna kişinin başka kişiler tarafınca duygu ve düşünceleri hakkında kaygılanması, eleştirilme korkusu yaşaması ve tepkilerinin daha dikkatli ve temkinli atılması gibi durumlar eşlik etmektedir. Kişilerarası duyarlık kişinin kendini emniyetli hissetmediği durumlarda sıkıntı yaşamasına, kaçınma davranışları göstermesine ve olayları doğru olmayan bir şekilde

yorumlamasına neden olmakta ve bu durumda kişinin sosyal kaygı yaşamasına yol açmaktadır (Erözkan, 2011). Kişinin sosyal etkileşimden kaçınma davranışı göstermesi, kendisini başkalarının yanında huzurlu hissedememesi, kolaylıkla kırılabilmesi ve yetersizlik göstermesi kişilerarası duyarlığın diğer özelliklerindedir. Yüksek kişilerarası duyarlık gösteren kişilerin dikkat çeken eylemlerinden biri de sosyal kaçınmadır. Kaçınma davranışının gösterilmesinde fonksiyonel olmayan düşünceler kişinin sosyal ilişkilerinde kaçınmasına neden olmaktadır. Kaçınma davranışının gerçekleşmediği şartlarda ise kişi diğer kişiler tarafından eleştirilmemek ya da reddedilmek için çoğunluğa uygun davranmaktadırlar (Doğan ve Sapmaz, 2012).

Kişilerarası duyarlık, bireyin kendisini başkaları ile kıyaslaması neticesinde hissetmiş olduğu eksiklik, yetersizlik ve önemsiz olma duygularını kapsamaktadır. Kişilerarası duyarlılığa sahip bireyler başkalarının hareketlerini yanlış anladıkları ve bireysel yeterlilik göstermedikleri için insanlarla olan ilişkilerinde problemlerle karşılaşlar. Bu tarz kişiler atılgan olmazlar ve ilişkilerinde yanlış yapmamaya özen gösterirler. Bu kişiler değer verdikleri kimselere çabucak kırılabilen hassas kişilerdir. Çözülmesi basit problemleri ya da meseleleri abartarak durumun ilerlemesini olumsuz yönde etkilerler. Kısacası yüksek kişilerarası duyarlılık gösteren kişiler, başka kişiler tarafından kabul görmemeye karşı fazla duyarlı olma, başkalarının hareketlerini yanlış anlama, başkalarının yanında yanlış yapmamaya gereğinden fazla özen gösterme, kişinin kendisini yetersiz görmesi gibi davranışları içermektedir (Anlı ve Şar, 2017).

Alanyazında yapılan çalışmalar kişilerarası duyarlılığın terör saldırılarına uğramış olan kişilerde travma sonrası stres bozukluğu ile ilişki gösterdiğini ortaya çıkarmıştır. Bosnalı mülteci bireylerle yapılan farklı bir çalışmada ise başa çıkma stratejilerinin ve stres düzeyinin yüksek kişilerarası duyarlık ile ilişki gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Kişilerarası duyarlığın Avrupa savaşındaki bireylerde de travma ile olan ilişkide rol oynadığı belirtilmiştir (Regev ve Nevo, 2019). Liseli öğrenciler üzerinde yapılan bir çalışmada kızların erkeklere göre daha fazla kişilerarası duyarlık gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır (Serin ve Topses, 2017). Yapılan çalışmalar kişilerarası duyarlık ile paranoya arasında ilişki olduğunu ve kişilerarası duyarlığın paranoyayı yordadığını ortaya çıkarmıştır. Başka bir çalışmada

ise psikoz özelliği gösteren kişilerdeki şüpheciliğin kişilerarası duyarlık ile bağlantı gösterdiği bulunmuştur. Paranoyadaki benliğe yönelik negatif düşüncelerin kişilerarası duyarlık ile ilişki göstermesi yüksek bulunmuştur. Kişilerarası duyarlık alanında yapılacak başarılı bir tedavi planı paralel olarak paranoyadaki semptomların azalmasına yardımcı olacağı saptanmıştır (Bell ve Freeman, 2014). Alanyazında yapılan çalışmalar bağlanma stillerinin kişilerarası duyarlılığı etkilediği ve ebeveyne bağlanma ile ilişki gösterdiğini ortaya koymuştur. Arkadaş ve aile arasında kurulan düşük bağlanmanın yüksek kişilerarası duyarlık gösterme potansiyeline neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanında bu konu üzerinde yapılan çalışmalar yüksek duyarlılığın yeme bozukluğu, sosyal fobi, kaygı ve depresyon bozukluğuna neden olabileceğini ve bu bozuklukların sürecini artırabileceğini ortaya koymuştur (Aydoğdu, Ekşi ve Çelik, 2017). Bu konu üzerinde yapılan farklı çalışmalar sonucunda ise depresyon ile kişilerarası duyarlık arasında önemli bir ilişki, sosyal anksiyete ve kişilerarası duyarlık arasında da yüksek korelasyonlar olduğu bulunmuştur (Doğan ve Sapmaz, 2012).

Kişilerarası duyarlığın cep telefonu ile olan ilişkisini konu alan alanyazı çalışmalarında yüksek kişilerarası duyarlık gösteren bireylerin problemlili cep telefonu kullanma riski daha yüksek bulunmuştur. Aynı zamanda alanyazında yapılan çalışmalarda kişilerarası duyarlık ile teknoloji bağımlılığı davranışı arasındaki ilişki ortaya çıkarılmıştır. Yapılan çalışmalar kişilerarası duyarlığın üniversite öğrencileri arasındaki problemlili cep telefonu kullanımını öngörebileceğini varsaymaktadır. Koreli ergen bireyler üzerinde yapılan bir çalışmada yüksek kişilerarası duyarlık gösteren ergenlerin internet bağımlılığı riski daha yüksek bulunmuştur. Tayvanlı ergen bireyler üzerinde yapılan çalışmada da kişilerarası duyarlığın internet bağımlılığı üzerindeki etkisini ortaya çıkaran benzer sonuçlar elde edilmiştir (Zhiqi, Yingru, Lu, Yu ve Xuelian, 2019). Yapılan çalışmalar internet bağımlılığının yüksek kişilerarası duyarlılık, güvensizlik gibi sorunlar ile ilişki gösterdiğini ortaya çıkarmıştır. Cep telefonu kullanımının da benzer problemlere yol açtığı belirtilmektedir (Chen, Yan, Tang, Yang, Xie ve He, 2016).

1.4.4. Depresyon

Depresyon kompleks semptomlar ile beliren, bireysel etkinliği negatif yönde etkileyen ve görölme olasılığı sık olan bir bozukluktur (Arslan, 2018). Depresyon tüm bireylerde en sık karşılaşılan duygu durum bozukluklarından biridir. Genel olarak depresyonun temel belirtileri ilgi ve istek azalması, huzursuz ve sıkıntılı hissetme, karamsar düşünceye sahip olma, tedirgin olma, geleceğe yönelik umutsuz olma, kendini mutsuz hissetme ve kötümser bakış açısına sahip olma olarak açıklanabilmektedir. Depresyon belirtileri gösteren bireyler bilişsel fonksiyonlarında bozukluk yaşamaktadırlar (Güvendi, Şahin ve Işım, 2019). Yapılan çalışmalar depresyonun temel nedeni olarak bilişsel bozukluk olmasından kaynaklandığını ortaya çıkarmıştır. Bireyin başına kötü bir şey gelmesi sonucu bunun gelecekte de devam edeceğini düşünmesi ve bu durumun hep aynı şekilde kalacağına inanması depresyonun esas özelliklerindedir (Demirci, Acar ve Erdoğan, 2018).

Başka bir tanımlamaya göre ise depresyon düşük benlik saygısı ve olumsuz ruh hali ile karakterize olan ruhsal bir bozukluk olarak değerlendirilmektedir (Atasoy, 2018). Depresyonun toplumlarda görölme yaygınlığı %1,5 ile %19 arasında değişmektedir. Depresyon negatif yaşantılara yol açması, sosyal çevre ve iş yaşantısında kayıplara neden olması ile tüm bozukluklar arasında en yaygın olarak görülen ruhsal bozukluklar arasında yer almaktadır (Söylemez ve Özer, 2018). Erkeklerde depresyon görölme sıklığı %6,4 iken bu oran kadınlarda %10,7 değerindedir (Ulaş, Tatlıbadem, Nazik, Sönmez ve Uncu, 2015). Depresyon tüm yaşlarda görülebileceği gibi en çok görölme yaşı ortalama 25-44 gibi orta yaşlardır. Kadınlarda depresyon görölme sıklığı erkeklere göre daha fazladır (Annagür ve Tamam, 2011). Bu alanda yapılan çalışma sonuçlarına göre kadınlarda depresyon görölme sıklığı erkeklere göre iki kat daha yüksek bulunmuştur (Erdem ve Bez, 2009). Depresyon, kalıtımı, seyri, tedaviye cevap verme süreci bakımından karmaşık bir yapıya sahiptir. Gelişmiş batılı ülkelerin verilerine göre hayatlarının bir döneminde kadınların %20'si ve erkeklerin %13'ü depresyon belirtilerini yaşamaktadırlar (Ören ve Gençdoğan, 2007).

Depresyon gençler arasında en sık görülen bozukluk olmakla birlikte bireyin yaşamını negatif yönde etkilemektedir (Önal ve Hisar, 2018). Depresyonlu bir birey karamsar bakış açısına sahip olmakla birlikte günlük yaşam aktivitelerine karşı

isteksiz bir tutum sergilemektedir. Bu bireyler herhangi bir durum veya nesneye karşı dikkatini toparlamakta zorluk çekmekte ve kendilerine olan güvenlerinde problem yaşayabilmektedir. Kolay karar vermekte güçlük çekmekte ve sık sık unutkanlık yaşamaktadırlar. Gün içerisinde çoğunlukla yorgun ve enerjisiz olmaktan şikayet etmektedirler. Uykuya devam etme ve sürdürmede, yorgun bir şekilde uyanma ve aşırı uyuma konusunda problem yaşamaktadırlar. Bunun yanında aşırı kilo alıp vermede de sorun yaşamaktadırlar. İntihar ve ölüm düşünceleri ya da sevilen bir yakının kaybı hakkında yoğun düşüncelere sahip olabilmektedirler (Mete, 2008).

Depresyon için risk oluşturabilecek durumlar kadın olma, yüksek yaş ve stresli hayata sahip olma gibi önemli etmenler olarak görülmektedir (Toktaş ve Eskiocak, 2018). Depresyonun oluşumunda tehlike oluşturabilecek diğer nedenler arasında düşük ekonomik düzey, üvey anne veya babaya sahip olma, ebeveynlerden birinin kaybı, ilişkiyi sonlandırma, akademik alanda başarısızlık ve kişilerarası ilişkilerde problemler yaşama önemli etkenler olarak görülmektedir. Bununla birlikte ebeveyn arasında uyumsuzluk yaşanması, fiziksel ve psikolojik olarak istismara uğrama, doğal afetler yaşama, dikkat bozuklukları, kalp ve böbrek hastalığı gibi durumlar depresyonun oluşumuna sebebiyet vermektedir (Türkleş, Hacıhasanoğlu ve Çapar, 2008). Ayrıca sosyal ilişkiler, hayat şartları, ailevi problemler, kendiliğe ilişkin negatif değerlendirmeler, psikolojik bozukluk, çevreye uyum sağlama zorluğu ve bedensel hastalıklar öğrencilerde görülen depresyonun önemli nedenlerindedir (Koç, Çolak ve Düşünceli, 2013). Bunlara ek olarak obezite, hayat stili, alkol ve sigara kullanımı da depresyonun meydana gelmesine yol açmaktadır (Reis ve Sipahi, 2017).

Depresyona sahip olan kişiler yalnızlık, toplumdan izole olma, boşanma ve düşünsel yetilerde azalma gibi alanlarda problemlerle karşılaşır (Bektaş, Yazıcı ve Altun, 2013). Depresyon hastaları kendilerini diğer insanlardan ayırıştırıp ve soyutlayarak değersiz olma hissiyatına kapılabilmektedirler. Yaşanan bu olay da bireyin psikolojik ve fiziksel olarak etkilenmesine neden olmakta bununla birlikte gündelik hayat ve iş veriminin düşmesine yol açmakta, bireyin yaşam standartlarının negatif anlamda etkilenmesine sebebiyet vermektedir (Saygın, Yaşar, Çetinkaya, Kayan, Özgüner ve Korucu, 2011). Kişinin depresyon düzeyi arttıkça paralel olarak negatif otomatik düşünceleride artmaktadır (Cerit ve Coşkun, 2012). Depresyonda

olan bir kişi karamsar bir bakış açısıyla olayları değerlendirir, geçmiş deneyimlerin genellikle olumsuz boyutlarına odaklanarak kendini suçlar ve çaresizlik fikirlerine kapılır (Taycan, Kutlu, imen ve Aydın, 2006). Depresyon hastaları zgn ve mutsuz bir ruh halinde iken sosyal çevrelerine karşı ilgi ve istek azalması ya da kendilerinden memnun olmayan bir duruma tanık olabilmektedirler. Bu durumda kişinin başka kişilere bağımlılık geliştirmesine yol açabilmektedir (Sağar, 2018). Depresyon bireylerin güdülenme isteğini negatif yönde etkileyerek bireyleri savunmasız ve zayıf bırakmaktadır. Bu durumu engellemenin en iyi yolu kişinin yaşamındaki stres etkenleri ile nasıl başa çıkması gerektiğini öğrenmesidir (Atılgan ve Kolburan, 2019).

Depresyonla beraber görülen komorbidite rahatsızlıklar, bireyin tedaviye cevap vermesinde sıkıntı yaşamasına, rahatsızlığın tekrarlanma oranında artış yaşanmasına ve depresyon sürecinin uzamasına neden olmaktadır. Depresyonla bağıntılı olduğu düşünülen komorbidite rahatsızlıkların %40 ile %90 arasında olduğu araştırmacılar tarafından dşnlmektedir. Distimik ve kaygı bozukları, depresyon sürecinde en fazla karşılaşılan rahatsızlıklardır. Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu, borderline kişilik bozukluğu, antisosyal kişilik bozukluğu ve madde bağımlılığı da depresyonda olan bireylerde görülen diğer rahatsızlıklar arasında yer almaktadır. Buna ek olarak, sigara içme eylemi de depresyonlu bireylerde sık görülen dışavurma davranışlarından biri olma özelliği göstermektedir (Çutuk, 2017). Depresyon hastalarının çoğunda kaygı semptomlarına rastlanılmaktadır (Aydın, Tamam ve nal, 2009). Depresyonun ilerlemesinde kaygı bozukluğunun semptomları ve kendisi önemli bir etmen olarak bulunmuştur (Karadağ ve Akçınar, 2019). Geleceğe yönelik karamsar ve umutsuz olma düşünceleri intihar etme tehlikesini artıran faktörlerdendir (Ak, zmenler ve Bozkurt, 2006). Lisans ve yüksek lisans ğrencilerinde görülen depresyon, bireyin ruhsal ve duygusal anlamda negatif yönde etkilenmesine neden olmaktadır. Kişinin evresi ile olan ilişkilerinde problemler yaşaması, farklı mekanlara ve durumlara adapte olamaması, kişisel amaçları saptayamaması ve geleceğe yönelik meslek seçiminde zorluk yaşaması kişinin karşılaştığı olumsuz durumlara örnek olarak verilebilmektedir (etin ve Arcagök, 2018). Meslek sektörlerine göre depresyon sıklığının incelendiği bir çalışmada işçi ve memurlarda depresyon grlme seviyesi diğer sektörlere göre daha

fazla olduğu saptanmıştır. Aynı zamanda öğretmenlik mesleğinin de yüksek depresyon tehlikesine sahip olduğu gözlenmiştir (Bektaş ve ark., 2013).

Depresyon, yaygınlığı ve tüm bireyler arasında görülme olasılığı aynı zamanda intihar gibi tehlikeli girişimlere sebep olması nedeni ile uygun bir tedavi planını gerekli kılmaktadır (Ören ve Gençdoğan, 2007). Depresyon tedavisinde hekimin hastaya uygun tanı ve ayırıcı tanı koyması, hastalığa uygun formülasyon ve tedavi planı çıkarması hastalık sürecinde önemli adımlar olarak görülmektedir (Küey, 1998). Depresyon tedavisi için psikolojik yardım, antidepresan ve her ikisininin de bir arada bulunduğu tedavi yöntemleri bulunmaktadır. Günümüz koşullarında birçok depresyon hastası bu rahatsızlığın ortaya çıkardığı negatif etkilerden kurtulmak için farmakolojik tedaviye başvurmaktadır. Antidepresan tedavisi depresyon semptomlarının azalmasına katkı sağlamaktadır. Bunun yanında psikoterapi de depresyonun oluşumuna zemin hazırlayan faktörler ve bunun altında yatan sorunlar hakkında bireye yardımcı olmaktadır (Schwarz, Dorscht, Book, Stelzer, Kornhuber ve Luttenberg, 2019).

Ergenlik döneminde bireylerin sık karşılaştığı problemlerden biri olan depresyonun, cep telefonuna bağımlılık geliştirmede önemli bir risk etkeni olduğu yapılan çalışmalarla kanıtlanmıştır. Yüksek depresyon belirtileri gösteren ergen bireylerin yaşadıkları stres ve çatışmaları azaltmak bunun yanında sosyal ilişkilerini sürdürmek için daha çok cep telefonuna bağımlılık geliştirdikleri saptanmıştır (Oh ve An, 2019). Yapılan bir çalışmada, problemlili cep telefonu kullanan bireylerde depresyon, düşük yaşam memnuniyeti ve anksiyete belirtileri yüksek bulunmuştur (Vally ve Hichami, 2019). Bu konu üzerine yürütölen başka bir çalışmada ise problemlili cep telefonu kullanımı ile depresyon arasında orta düzeyde bir ilişki olduğu bulunmuştur. Bazı araştırmacılar depresyonun problemlili cep telefonu kullanımının sonucu olduğunu belirtirken bazıları ise depresyonun problemlili cep telefonu kullanımını beslediği görüşünü savunmaktadır. Araştırmacıların farklı görüşlere sahip olmasında bu konu üzerinde yapılan çalışmaların eksikliği söz konusu olmaktadır. Japon lisans öğrencileri üzerinde yürütölen bir çalışmada, depresyonun bağımlılık davranışı gösteren kullanıcılar arasında ilişki gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır (Coyne ve ark., 2019). Bu alanda yapılan çalışmalar sonucunda ergen bireylerde problemlili cep telefonu kullanımının depresyon ile pozitif

korelesyon gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Tayvan'da yürütülen bir çalışmada yüksek depresif belirti gösteren bireylerde cep telefonunu problemlili kullanma ihtimali daha fazla bulunmuştur. Avrupa ve Amerikalı ergen bireyler üzerinde yürütülen başka bir çalışmada ise cep telefonunu problemlili kullanan kişilerin depresyona daha fazla yatkınlık gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır (Ng, Wu, Lam, Lam, Nip, Ng, Leung ve Leung, 2019).

1.4.5. Kaygı

Kaygı, kişinin tehdit edici bir durum karşısında yaşadığı güçsüzlük ve endişe hali olarak açıklanmaktadır (Aydın ve Zengin, 2008). Farklı bir tanımlamaya göre ise kaygı, bireyin gerginlik yaşamasına neden olan olay ve durum karşısında yaşadığı sıkıntı ve üzüntü halidir (Büyüköztürk, 1997). Kaygı çocukluk döneminde oluşmakta ve çocuklukta yaşanan deneyimler ya da çocuğun karşılaştığı durumlar kaygının oluşumuna zemin hazırlamaktadır (Alisinanoğlu ve Ulutaş, 2003). Kaygı esnasında insan bedeninde fizyolojik olarak hızlı nefes alıp verme, nefes almada güçlük yaşama, kalbin hızla çarpması, titreme, çarpıntı ve boğulma hissi yaşama gibi belirtilerle beraber psikolojik özellikler olarak endişe, stres ve heyecanlanma görülebilmektedir. Kaygının uzun bir süre var olması ve derecesinin yüksek olması kişinin yaşam standartlarının düşmesine neden olmakta, sosyal çevresi ile olan ilişkilerinin bozulmasına sebebiyet vermekte, bireyin üzüntü yaşamasına ve iş potansiyelinin düşmesine yol açmaktadır (Sevinç, Pirinçcioğlu, Kelekçi, Şen ve Gürkan, 2010).

Kaygının meydana gelmesinde en büyük unsur kişinin gerçekçi olmayan inançlarıdır. Diğer bir deyişle, kişi yaşadığı olaylara çeşitli anlam yükleyerek kaygının oluşmasına sebep olabilmektedir. Kaygının asıl nedeni, bireyin sahip olduğu yetenek ile sosyal çevrenin kişiden farklı beklentisinin olması sonucu ortaya çıkan uyuşmazlıktan kaynaklanmadır. Kaygılı bir birey kendini stres altında hissetmekle beraber her an başına kötü bir durum gelecekmiş duygusu içinde hissetmektedir (Yılmaz, Dursun, Güzeler ve Pektaş, 2014). Kaygının oluşumunda kişiyi negatif yönde etkileyen düşünceler ve duygular önemli bir rol oynamaktadır (Bozdam ve Taşgın, 2011). Bireyin kaygısını azaltmak için kullandığı savunma mekanizması kişide kaygıyı yok etmemektedir; sadece kaygının şiddetinde azalmaya

yardımcı olmaktadır. Kişinin yaşadığı çatışmalar da problem çözmeye ve çözüm üretmeye odaklanıp benliğin görevini ve korunmasını sağlamaktadır. Kişinin kendisini kaygılandıran düşüncelere kapılması ve sürekli kendine odaklanıp başkalarına önem vermemesi kaygılı bireyler arasında görülen dikkat çekici özelliklerdendir. Bu özelliklerinden dolayı bu bireyler sürekli olarak kendilerini düşünüp başkalarına karşı kayıtsız kalırlar. Kendine odaklı bir yaşam biçimi bu bireylerin sosyal ve kişilerarası ilişkilerinde çatışmalar yaşamasına yol açmaktadır (Pişkin, 1989).

Kaygı, kişinin yaşamının birçok aşamasında ortaya çıkabilmektedir. Kişi yeni bir problemle karşılaştığı sırada uygun reaksiyonu veremediği durumlarda ve kişinin geleceğe yönelik niyet ya da düşünceleri olduğunda bu duygudurum kendini göstermektedir (Görkem ve Tüccar, 2018). Kaygı kişinin kendisini tehlikede hissettiği durumlarda beynin tepki olarak verdiği anksiyete yoğunluğu ve sıklığı ile kişinin kaçınmasına da neden olmaktadır. Bireyin kaçınması daha çok işlevsel bozulma ve bireysel stresörlerle bağlantılı iken kaygı ise süreklilik göstermektedir (Göker, Güney, Dinç, Hekim ve Üneri, 2015).

Kaygı bireyin herhangi bir risk taşıyan durumda ya da kişinin bir durumu riskli olarak algılaması sonucu yaşadığı sıkıntı halidir. Kaygı esnasında birey huzursuzluk yaşar ve sürekli başına bir şeyler gelecekmiş gibi düşüncelere kapılır. Kaygı kendisini gösterirken kalbin hızlı çarpması, titreme ve terleme gibi fiziksel belirtiler de buna eşlik etmektedir. Yoğun olarak yaşanan bir kaygı bireyde fiziksel ve ruhsal yönde sıkıntıların oluşmasına neden olmaktadır. Kaygı birey tarafından yoğun olarak yaşandığında ve süreklilik arz ettiğinde kişinin yaşamında problem olarak kendisini gösterir (Coşkun ve Akkaş, 2009). Ruhsal ve fiziki anlamda kaygı insan doğasına tesir edebilmektedir. Birey kaygısını belli seviyede tutup kontrol edebildiğinde, karşılaştığı problemlerin üstünden gelebilmektedir. Ancak kontrol edilemeyen kaygı kişinin problemler karşısında karamsar ve umutsuz olmasına yol açabilmektedir (Görkem ve Tüccar, 2018). Kaygı risk içeren bir durum ya da problem karşısında duruma uyum sağlayabilmekte ya da olayı tetikleyebilmektedir. Kişinin yaşamış olduğu kaygının devamlılığı ya da yoğunluğu kişinin performans alanlarında güçlük yaşamasına sebebiyet vermektedir (Alisinanoğlu ve Ulutaş, 2003). Kaygı kişinin üretkenliğini, kendi benliğine ulaşmasını ve öğrenme

boyutlarını etkilemektedir. Bununla beraber kaygı kişinin benlik duygusunda ve özgüven anlamında sorunlar yaşamasına yol açmaktadır (Gönül, Karlı, Üzüm, Özen, Çakır, Kaplandeniz ve Açıkgöz, 2012). Kaygı, kişinin kendisini emniyetli hissetmediği ortamlarda karamsarlık, korku ve telaş gibi duygulara sahip olmasına neden olmakta bu durumda kişinin bedensel ve sosyal anlamda iyi oluş seviyesinin kötü etkilenmesine yol açmaktadır (Erözkan, 2011).

Kaygılı bireyler devamlı olarak kendi davranışlarına odaklanmakta bu yüzden gün içerisinde yorgun düşmektedirler. Bu durumda kişinin odaklanma sorunu yaşamasına ve asıl güçlerini ortaya çıkaramamasına neden olmaktadır. Aynı zamanda kaygılı kişiler çevrelerindeki bireyler tarafından incitilmekten ve etrafındaki kişileri kırmaktan çekinmekte bu da kaygılı bireylerin ilişkilerinde hassas davranmasına yol açmaktadır. Bu bireyler farklı alternatifleri seçme konusunda karmaşa yaşamakta ve işin içerisinden çıkamamaktadırlar. Alternatiflerden birini seçme durumunda diğer alternatifin sunduğu imkanların kaybedilmesine ilişkin kendilerini huzursuz hissetmektedirler. Kaygı özelliklerini gösteren bireyler kendi hareketleri üzerinde yoğunlaşarak yaptıkları küçük yanlışları bile büyütebilmektedirler. Bu durumda kişinin gerilim yaşamasına neden olmaktadır (Şahin, 2019). Kaygı psikopatolojik rahatsızlıkların çoğunluğunda sorunların kaynağını oluşturmaktadır. Psikolojik rahatsızlığı bulunmayan kişilerin yaşamlarında da kaygı dikkate değer bir önem taşımaktadır. Kişinin yaşamında arada sırada yaşadığı ve belli düzeyde tutabildiği kaygı normal olmakla birlikte insan doğası için gerekli bir duygudurumdur. Kaygının bir bozukluk olarak ele alınması kaygının kişi tarafından kontrol edilememesine, kişinin hayatını negatif yönde etkilemesine ve kişi tarafından şiddetli ve yoğun olarak yaşanmasına bağlıdır (Çoban ve Karaman, 2013).

Cep telefonunu problemlili kullanan bireyler telefonlarından ayrı kaldıkları zaman yoksunluk yaşamaktadırlar. Çevreden gelen önemli bilgileri kaçırma korkusu bireyin kaygı yaşamasına neden olmaktadır. Bunun yanında bireyler telefonlarının kullanımı ile ilgili herhangi bir kısıtlama durumu ile karşılaşarlarsa da anksiyete yaşamaktadırlar (Kim ve ark., 2015). Brezilya'da yürütülen bir çalışmada panik bozukluğu gösteren bireylerin cep telefonlarını kullandıkları zaman kendilerini rahat ve korunaklı hissettiklerini herhangi bir bozukluğa sahip olmayan sağlıklı kişilerin ise cep telefonları olmadığı ve kullanmadıkları zaman huzursuz ve kaygılı

hissettikleri sonucuna ulaşılmıştır (Bhattacharya, Bashar, Srivastava ve Singh, 2019). Farklı bir çalışmada ise cep telefonunu problemlili kullanan bireylerde depresyon, sürekli ve durumluk kaygı problemlili kullanmayan bireylere oranla daha yüksek bulunmuştur (Demirci, Akgönül ve Akpınar, 2015). Problemlili cep telefonu kullanan bireyler cep telefonları ile iletişim halinde olmadığında kaygı ve depresyon gibi psikolojik belirtiler göstermektedirler (Elhai ve ark., 2017). Bununla beraber problemlili cep telefonu kullanımının stres, dikkat sorunu ve kaygı gibi negatif etkilere yol açtığı saptanmıştır (Hao ve ark., 2019). Yapılan bir çalışmada cep telefonunu problemlili kullanan bireylerin daha fazla kaygı belirtileri gösterdikleri bulunmuştur (Tan ve ark., 2013). Yapılan çalışmalar problemlili cep telefonu kullanımının depresif duygudurumuna, saldırganlığa, yalnızlığa ve yüksek kaygıya yol açtığını ortaya çıkarmaktadır (Fırat, Gül, Sertçelik, Gül, Gürel ve Kılıç, 2018).

1.4.6. Düşmanlık

Düşmanlık, bireyin başka kişilerden haz etmemesi ve başkalarını negatif anlamda yorumlamayı kapsayan bir duygu olarak açıklanmaktadır (Önen, 2009). Başka bir tanımlamaya göre ise, kişi için başkalarının önem kaybetmesi, başkalarının kötülük görme ya da kötü sonuçlarla karşılaşmasına tanık olma istemesi ya da başkalarının yanlış ve hata yapmasını istemek şeklinde tanımlanmaktadır. Duygusal olarak ele alınan düşmanlık ise öfkeli olmaya eğilim göstermek şeklinde açıklanmaktadır. Düşmanlık duygusunu içinde besleyen kişiler çevrelerine karşı negatif duygulara ve görüşlere sahip olabilmektedirler. Aynı zamanda çevrelerine ve kendilerine karşı öfke duyabilmektedirler (Anlı ve Şar, 2017). Düşmanlık dışavurumları negatif jest ve mimikleri, sözlü davranışları içermektedir. Kişinin ihtiyaçlarına ket vurulması ya da engel olunması saldırganlık ve düşmanlık duygularının oluşumuna zemin hazırlamaktadır (Yılmaz ve Mercan, 2016).

Kişilerin kendilerini tehdit veya baskı altında hissetmesi düşmanlığın oluşumuna zemin hazırlamaktadır (Tellawi, Williams ve Chasson, 2016). Düşmanlık duygusuna sahip kişiler intikam ve zarar verme duygularını içlerinde barındırmaktadır (Erdem ve Baloğlu, 2018). Düşmanlık bireyin saldırganlık davranışını besleyen duygu ve düşünceleri kapsamaktadır (Rajabi, Ghasemzadeh, Ashrafpour, ve Saadat, 2012). Bu duygusuya sahip bireyler başkaları ile kurduğu

ilişkilerde saldırgan davranışlar ve çatışmalar sergileyebilmektedir (Doesum, Prooijen, Verburgh ve Lange, 2016). Düşmanlık daha çok kişinin dışsallaştırdığı öfke ve saldırgan davranışlarla ilişki göstermektedir. Kişinin öfkesini denetlemede yaşadığı güçlük düşmanlığı etkileyen önemli değişkenlerdendir (Yılmaz ve Mercan, 2016).

Düşmanlık başka kişilerin davranışlarını ve söylemlerini kasten tehditkar olarak algılamayı içermektedir. Yüksek düşmanlık gösteren bireyler olayları kasıtlı olarak algıladıkları için sosyal ilişkilerinde daha fazla düşmanca tavırlarda bulunabilmektedirler. Bunun yanında toplumsal tehditlere karşı gelmede yüksek düşmanlık gösteren kişiler daha fazla reaksiyon vermekte ve saldırganlık davranışına daha fazla eğilimli olmaktadır. Bu duygu bireyin toplumsal ve kişilerarası ilişkilerinin zedelenmesine ve hasar görmesine neden olabilmektedir. Buna ek olarak kalp rahatsızlığı ve depresyon gibi sağlık problemlerine yol açabilmektedir. Yapılan çalışmalar sonucunda düşmanlığın sosyal kaygı, yalnızlık, depresyon ve sınırda kişilik bozukluğu ile ilişki gösterdiğine ulaşılmıştır (Mathes, Kennedy, Cogle, Schmidt, 2019). Düşmanlık kişinin hayatındaki stresörler, depresyon ve kişinin yaşamış olduğu kişilerarası çatışmalarla pozitif anlamda ilişki göstermektedir (Anlı ve Şar, 2017). Koroner halp rahatsızlığı olan bireylerde düşmanlık ve öfke gibi duygular belirgin olarak bulunmuştur (Keith, Krantz, Chen, Harris, Ware, Lee, Bellini ve Gottlieb, 2017). Farklı bir çalışmada ise sigara içen bireylerin içmeyenlere göre düşmanlık puanından daha yüksek bir skor aldıkları saptanmıştır (Cogle, Hawkins, Macatee, Zvolensky ve Sarawgi, 2014). Yapılan çalışmalar akran ilişkilerinin öğrencilerde düşmanlık duygusuna etki ettiği sonucuna ulaşılmıştır (Çakar ve Karakaş, 2017). Aynı zamanda düşmanlık trafik kazalarına yol açmakta ve sürücülerin trafik kuralı ihlali yapmasına sebebiyet vermektedir (Olandoski, Bainchi ve Delhomme, 2019)

Yapılan bir çalışmada, sosyal ilişkilerdeki düşmanlık ile güvenli bağlanma arasında negatif ilişki sonucuna ulaşılmıştır. Farklı bir çalışmada ise başkalarına güvenmeyen ergen bireylerin ilişkilerinde daha fazla düşmanlık gösterdiğini bulunmuştur. Düşmanlık davranışının kaçınan bağlanma özelliği gösteren bireylerde daha sık olduğu ve bu kişilerin günlük yaşamlarında ebeveynlerine, kendilerine ve arkadaşlık ilişkilerinde daha çok düşmanlık davranışları sergilediği

saptanmıştır. Bağlanma stilleri ile yapılan çalışmada güvensiz bağlanmanın düşmanlık ve öfke ile ilişki gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır (Bonab ve Koohsar, 2011). Buna ek olarak yapılan çalışmalarda öfke ve düşmanlığın zorbalık davranışını yordadığı saptanmıştır (Walters ve Espelage, 2018). Düşmanlığın mağdur bireylerde ve siber zorbalarda daha fazla bulunulduğuna dair bilgiler elde edilmiştir (Batmaz ve Ayas, 2013). Farklı bir çalışmada ise ekonomik ve eğitim durumu kötü olan bireylerde düşmanlık puanı yüksek bulunmuştur. Bunun yanında işsiz olan bireylerin de düşmanlık puanlarının daha yüksek olduğu saptanmıştır (Kriegbaum, Lund, Schmidt, Rod ve Christensen, 2019).

Alanyazında yapılan çalışmalar şiddet içeren programları izleyen bireylerin daha fazla düşmanlık duygusu ve davranışı içerisinde olduğunu ortaya çıkarmıştır. Ergen bireyler üzerinde yürütülen farklı bir çalışmada ise internette şiddet içeren oyunlara bağımlılık geliştirme bireyde düşmanlık duygusunun artış göstermesine yol açtığı saptanmıştır (Sofhauser, 2015). Cep telefonuna bağımlılık geliştirmede bireyin duygusal saldırganlık davranışı göstermesi önemli bir etken olarak görülmüştür. Öfke ve düşmanlık gibi duygulara sahip olma bireylerin sosyal çevresi ile olan ilişkilerinin düşük olmasına neden olmakta bu durumda bireyin cep telefonuna bağımlılık geliştirmesine yol açmaktadır (Oh ve An, 2019). Ergen bireyler üzerinde yapılan bir çalışmada düşmanlık ve internet bağımlılığı arasında ilişki olduğu saptanmıştır (Yen, Liu, Wang, Chen, Yen ve Ko, 2016).

1.4.7. Fobik Kaygı

Fobik kaygı, kişilerarası ve toplumsal ilişkilerde güçlük yaşama, başkaları tarafından eleştirilme kaygısı duyma ve rezil olmaktan korkma gibi düşüncelere sahip olma durumudur (Karaşar, 2014). Başka bir tanımlamaya göre ise fobik kaygı, kişinin sosyal çevresinde oluşan olaylardan korkması, kaygılanması ve kaçınma göstermesi şeklinde tanımlanmaktadır. Fobik kaygı çocuk ve ergenlerde sık rastlanan bir bozukluktur. Çocuklarda görülen fobik kaygıda daha çok küçümsemenin neden olduğu arkadaşlık ilişkileri ve okula gitme eylemini sürdürme konuları üzerinde problem yaşadıkları saptanmıştır (Tezcan, Erden ve Yiğit, 2017). Fobik kaygının görülme olasılığının ergenlik döneminde başlaması bu bozukluğun ergen ve çocukları da kapsadığı sonucuna ulaştırmıştır (Noyan ve Berk, 2007). Fobik kaygının

kadın ve erkeklerde görülme olasılığı aynı düzeyde olup daha çok ergenlik döneminde ortaya çıktığı saptanmıştır (Demirbilek, Parmaksız, Gökcan, Turhan, Ciğerci, Köktürk, Papila ve Özdemir, 2011).

Elde edilen çalışmalar sonucunda fobik kaygının çoğunlukla ergenlik zamanında ve 13-14 yaş döneminde ortaya çıktığı saptanmıştır. Kişi ergenlik zamanında kendini bağımsız bir kimlik olarak kanıtlama ihtiyacı duymaktadır. Ergenlik döneminde bireyin çizdiği imaj ve başka kişilerle kurulan ilişkiler büyük bir önem taşımaktadır. Bu durum kişinin beklenti içine girmesine neden olmaktadır. Beklentinin olumlu sonuçlanmaması fobik kaygının oluşumuna yol açmakta ve bu durum da kaygının artmasına neden olmaktadır (Bayramkaya, Toros ve Özge, 2005). Fobik kaygı sosyal ilişkilerin aktiflik kazandığı ve arkadaş edinmelerin fazla olduğu ergenlik döneminde daha fazla görülebilmekte bu da sosyal ve kişilerarası ilişkilerin zedelenmesine yol açabilmektedir (Erkan, Güçray ve Çam, 2002).

Fobik kaygıda birey kendisinde kaygı yaratacağı düşündüğü durum veya olaylardan kaçınma davranışı gösterir. Birey aynı zamanda bu kaçınma davranışının yarattığı kaygı ve sıkıntıyla da baş etmeye çalışır. Bu durumu klinik hale getiren en önemli özellik, kişinin sürekli olarak başka insanlar tarafından değerlendirileceği ya da hakkında bir sonuç çıkarılacağı ile ilgili gerçekçi olmayan bir korku yaşamasıdır (Gültekin ve Dereboy, 2011). Fobik kaygılı bir birey sosyal bir çevrede ya da olayda başkaları tarafından eleştirilme korkusu ve kaygısı yaşamaktadır. Herhangi bir hata yapmak ya da tüm dikkatin kendisine yöneldiğini hissedene kaygılı birey tedirginlik yaşar ve bu durumdan kaçınmak istemektedir. Bu kaygı daha çok karşı cinsten biriyle iletişim kurulduğu zaman, kalabalık bir yerde bulunma ve konuşma gibi durumlarda kendini daha çok göstermektedir. Bu kişiler geniş toplumsal ortamlarda bulunmanın sonucu olarak yoğun bir kaygıya sahip olurlar ve bu da kişinin kaçınma davranışı göstermesine yol açmaktadır. Buna paralel olarak başkaları tarafından beğenilmeme ya da eleştirilme kaygısı bireyin düşük benlik saygısına sahip olmasına neden olmaktadır (Haspolat ve Kağan, 2017). Fobik kaygılı bireylerde görülen sosyal ve kişilerarası fonksiyonel yitimler rahatsızlığın süregelen olmasından ve yarattığı kaygıdan kaynaklanmaktadır. Kaygının bedensel semptomlarını atlatmada kaçınma eylemi etkili olabilmekte ancak bu durum kişinin akademik hayatının ve sosyal

ilişkilerinin kötü yönde etkilenmesine neden olmaktadır (İzgiç, Akyüz, Doğan ve Kuğu, 2000).

Fobik kaygı sosyal hareketlere karşı geliştirilen bir korku olarak değerlendirilmektedir. Fobik kaygının artması kişinin sosyal ilişkilerinin kötü etkilenmesine sebebiyet vermekle birlikte toplumsal çevreden ayrışmasına neden olmaktadır. Yüksek fobik kaygı gösteren kişiler çevrelerindeki kişilerle iletişim kurmaktan ve ilişkiyi sürdürmekten kaçınmaktadırlar. Toplumsal çevrelerinde başkalarının kendilerini değerlendireceği düşüncesi kaygılarının artmasına neden olmaktadır. Bu durum da kişinin mahcup ve davranışlarında dikkatli olmasına yol açmaktadır (Tagay, Önen ve Canpolat, 2018). Bu kaygı, bireylerin hayatının tüm boyutlarına etki etmektedir. Bu bireyler akademik yaşantılarında, evlilik hayatlarında, iş ve toplumsal yaşantılarında problemlerle karşılaşılırlar (Bayramkaya ve ark., 2005).

Yapılan klinik araştırmalar sonucunda ise fobik kaygı erkeklerde daha yüksek bulunurken alan araştırmalarında ise kadınlarda daha yüksek bulunmuştur. Bu da erkeklerin daha fazla yardım ve tedavi arama çabası içinde olduğunu kadınların ise sadece kaygılarını belirttikleri sonucuna ulaştırmaktadır (Dilbaz, 1997). Fobik kaygının altında kişinin karakteri, ebeveyn ilişkileri, negatif hayat olayları gibi durumların yattığı bunların kişide negatif düşüncelere yol açtığı ve bu durumun da bozukluğa ilişkin semptom geliştirmeye neden olduğuna dair çalışmaların sonucuna ulaşılmıştır (Eldoğan ve Barışkın, 2014). Bu kaygı türü ile ilgili yapılan çalışmalarda fobik kaygıda aile genetiğindeki geçişlere ek olarak kişinin ailesini rol model alması, aileden öğrendiği davranış kalıpları bu kaygının geçişinde dikkat çekici bir öneme sahip olmaktadır. Fobik kaygı gösteren bireylerin aileleri duygusal yönden sert ve çok fazla kollayıcı olmaktadır. Fobik kaygı gösteren bireyler, ailelerini başkalarının düşüncelerine çok fazla değer veren, yetersiz, sosyal ilişkilerinde yalıtılmış ve pasif olarak değerlendirmektedirler (Demir, 2009).

Fobik kaygının sosyal ilişki yeteneğinin gelişim gösterdiği ve ergenlik döneminde başlayan bir bozukluk olması, kişinin psikolojik gelişimini olumsuz yönde etkileyerek farklı psikiyatrik bozuklukların ortaya çıkmasına sebebiyet vermektedir (İzgiç ve ark., 2000). Fobik kaygı genellikle depresyonla birlikte kendini göstermektedir. Bu kaygı erken dönemlerde görülmesine rağmen bireyler uzun

seneler sonra tedaviye başvurmaktağırlar. Bu tür fobik kaygı tanısı konmuş olan kişilerin yakınlarında fobik kaygı görülme tehlikesi yüksek düzeyde bulunmuştur (Öztürk, Sayar, Uğurad ve Tüzün, 2005). Elde edilen başka çalışmaların sonucuna göre ise fobik kaygılı kişilerde yüksek düzeyde depresif belirtilere rastlanılmıştır. Ayrıca bu kişiler yaşadıkları kaygı yüzünden kendilerine ilişkin negatif inançlara ve değerlendirmelere sahip olmaktadır (Bayramkaya ve ark., 2005). Fobik kaygılı kişilerin özkıyım, depresyon ve madde bağımlılığı altında tehlike grubu oluşturmaları bu kaygı türüne olan merakın artmasına yol açmıştır (Kaya, Çilli, Aşkın, Herken, Özkan ve Kucur, 1997). Elde edilen bir çalışmada 38 fobik kaygılı bireyden ikisinin alkol bağımlısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanında fobik kaygılı olan bu kişilerin uyuşturucu bağımlısı olduğu bilgisine de ulaşılmıştır (Quitkin, 1972).

Bu alanda yapılan çalışmalar fobik kaygının cep telefonunu problemlili kullanmaya neden olduğunu göstermektedir. Cep telefonlarının bireye sunduğu çevrimiçi oyunlar ve sosyal bağlantı programları fobik kaygısı olan bireyler tarafından negatif yaşam koşulları ile başa çıkmak için sık olarak kullanılmaktadır. Cep telefonlarındaki programlar bireyin kaygısının azalmasına, kendisini güvende hissetmesine yardımcı olmakta ve bu da kaygılı bireyler tarafından cep telefonunun problemlili kullanıma yol açmaktadır. Yapılan çalışmalar cep telefonu kullanımı ile fobik kaygı arasında pozitif bir ilişki olduğunu ortaya çıkarmıştır (Hong ve ark., 2019). Yapılan farklı bir çalışmada ise internet bağımlılığının utangaçlık ve fobik kaygı ile ilişki gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır (Pawlikowski, Gleich ve Brand, 2013). Yapılan çalışmalar sonucunda internet bağımlılığına sahip bireylerin fobik kaygı, düşmanlık ve depresyon puanlarının yüksek olduğu saptanmıştır (Beranuy, Oberst, Carbonell ve Chamarro, 2009).

1.4.8. Paranoid Düşünce

Paranoid düşünce başkalarının duygu, düşünce ve davranışlarını şüphe ile algılamayı içermektedir (Riggio ve Kwong, 2009). Farklı bir tanımlamaya göre ise paranoid düşünce, bireyin başka insanlar tarafından kötülük göreceğini veya başkalarının kendisini aldatacağını düşündüğü gerçekçi olmayan bir düşünme biçimidir. Bu düşünceye sahip bireylerin bazıları kendi içlerine çekilmeyi tercih

ederken bazıları da sosyal hayatta aktif olmayı seçmektedir. Yansıtma savunma mekanizması, bu düşünceye sahip bireylerden tarafından sıklıkla kullanılmaktadır. Bu savunma mekanizmasını kullanan bireyler, kendi bastırıldığı düşünce ve duygularını başkalarına atfederek kendilerini rahatlatmaya çalışmaktadırlar (Atmaca, 2016). Paranoid düşünceye sahip bireyler kendi düşünceleri ile çelişen düşüncelere karşı olumsuz tutum sergilemektedirler. Bu bireyler kendilerini iyi başkalarını ise kötü ve güvenilmez kimseler olarak algılamaktadırlar. Aynı zamanda bu kişiler başkalarından kötülük göreceğine inanmakta ve bu durumda bireyin başkalarına karşı öfke duymasına neden olmaktadır. Başkalarına karşı güvensiz bir tutum sergileme ve aşırı bir aşağılık duygusuna sahip olma bireyin paranoid düşünceye sahip olmasına yol açmaktadır (Dutton, White ve Fogarty, 2013). Paranoid düşünce, şizofreni tanısı almış hastalarda yaygın görülen bir sanıdır (Pinkham, Harvey ve Penn, 2016). Bununla birlikte paranoid düşünce şizofreni bozuklukla yakından ilişkili olup bireyin yaşamında bozulmalara ve çeşitli problemlerle karşılaşmaya yol açmaktadır (Garety, Ward, Freeman, Fowler, Emsley, Dunn, Kuipers, Bebbington, Waller, Greenwood, Calafell, McGourty ve Hardy, 2017).

Kalıtım ve çevre faktörleri paranoid düşüncenin gelişiminde önemli faktörler arasında yer almaktadırlar. Çevresel faktörlerin bu bozuklukla olan ilişkisini inceleyen bir çalışmada olumsuz yaşam şartlarının paranoid düşüncenin gelişimine katkı sağladığı bulunmuştur. Paranoid düşünce paralel olarak ekonomik durumu kötü olan kişilerde daha sık görülmektedir. Ayrımcılığa maruz kalmış ve azınlık kesimde yer almış bireylerde de bu düşüncenin varlığına rastlanılmıştır. Bireyin kendisini algılama biçimi ve sosyal statüsü paranoid düşüncede önemli etkenler olarak görülmektedir. Örneğin bireyin kendisini başka insanlardan daha düşük konumda görmesi kişinin paranoid düşünce eğilimine sahip olduğunu gösterebilmektedir. Bunun yanı sıra düşük sosyal algı ve çocukluk döneminde mahrum bırakılma da bu düşüncenin gelişimine yol açmaktadır (Saalfeld, Ramadan, Bell ve Raihani, 2018). Bunu destekler nitelikte, ayrımcılığa ve dışlanmaya maruz kalmanın paranoid düşünce tehlikesini artırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu düşüncenin gelişim göstermesinde bilişsel önyargılar da önemli bir etken olarak görülmektedir. Kişi herhangi bir tehlike anında daha önceki önyargılarına dayanarak hareket etmektedir. Alanyazında şiddete maruz kalma ve çocukluk döneminde ihmale uğramanın

paranoid düşüncenin gelişimini beslediği bulgularına rastlanılmıştır. Yapılan bir çalışmada, zorbalığa ve şiddete maruz kalmış 14-16 yaş arasındaki ergen bireylerin paranoid düşünce gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan çalışmalar çocukluk döneminde zorbalığa uğrama ve paranoid düşünce arasında ilişki olduğunu göstermektedir. Buna ek olarak zorbalığa uğrayan kişilerin düşük benlik saygısı, depresyon, kaygı, düşmanlık ve olumsuz değerlendirmelere sahip oldukları bulunmuştur (Jack ve Egan, 2018).

Paranoid düşünceye sahip bireyler diğer insanlara şüphe ile yaklaşmaktadırlar. Yapılan bir çalışmada paranoid düşünce eğilimi gösteren kişiler tanımadıkları bireylerin suratlarını daha önce gördükleri bir surata göre daha güvenilmez şekilde algılamışlardır (Abbott, Middlemiss, Bruce, Smailes ve Dudley, 2018). Paranoid düşünce ile depresif belirtiler arasında ilişki olduğu yapılan çalışmalarla ortaya çıkarılmıştır. Depresyon hastaları üzerinde yapılan bir çalışmada %25'inin çoğunda paranoid düşünce olduğu saptanmıştır. Elde edilmiş çalışmalarda paranoid düşünce ile olumsuz davranışların ilişki gösterdiği buna daha çok performans güçlüğü davranışının hizmet ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Farklı bir çalışmada ise paranoid belirtilerin kilo alıp verme ve uyku sorunu gibi somatik belirtiler ile ilişki gösterdiği bulunmuştur. Elde edilen çalışmalar bu düşünce ile ilgili olan müdahalelerin yetersiz olduğunu ortaya çıkarmaktadır. Müdahalelerin etkisiz olma nedeni bozuklukla aynı zamanda ortaya çıkan depresyon gibi başka bozuklukların eşlik etmesinden kaynaklanmaktadır. Bunun için paranoid düşüncede depresif belirtilerin önemli bir etken olduğu, hastalığa eşlik eden komorbidite bozukluğun olup olmadığı hakkında bilgi sahibi olmak tedavi sürecine olumlu katkı sağlayacaktır (Saarinen, Hintsanen, Hakulinen, Raback, Lehtimäki, Raitakari ve Jarvinen, 2018)

Yapılan çalışmalar sosyal medya ya da internet kullanımının bireydeki paranoid düşünce, hezeyan ve kuşkuyu artırabileceğini saptamıştır (Miller, Stewart, Schrimsher, Peoples ve Buckley, 2015). Farklı bir çalışmada ise interneti sorunlu olarak kullanan bireyler sosyal ve arkadaş ilişkilerinde kuşkucu ve şüpheli bir yaklaşım içerisine girmektedirler (Bilgin, 2018). Farklı bir çalışmada ise negatif duyguların üstesinden gelebilmek için birey cep telefonu ile geçirilen zamanı artırmaktadır (Hoffner ve Lee, 2015).

1.4.9. Psikotizm

Psikotizm, kişinin çevresindeki bireylere ilgisiz ve uzak davranması, saldırgan davranışlar göstermesi, ilişkilerinde güvensiz ve soğuk olması ve aynı zamanda empatiden yoksun olması şeklinde tanımlanmaktadır. Psikotizm iki uçlu ve kişilik yapısının doğal faktörü arasında yer almaktadır. Bu uçlardan biri psikotizmi diğeri ise süpergoyu içermektedir (Tunç ve Kaygas, 2016). Psikotizimli bireyler ilişkilerinde güvensiz, soğuk, mesafeli ve duygudan yoksun bir şekilde davranmaktadırlar. Bu tür bireyler, karşısındaki kişiyle kolaylıkla empati kuramamakla beraber başkalarına karşı duyarsız ve saldırgan olabilmektedirler (Karancı, Dirik ve Yorulmaz, 2007). Yapılan çalışmalar psikotizm boyutunun antisosyal davranışlar ve saldırganlıkla ilişki gösterdiğini ortaya koymuştur (Bektaş ve ark., 2013). Psikotizm boyutundaki yüksek puan kişilerin kurallara uymama davranışını gösterdiklerini, tehlikeli davranışlarda bulunup risk almaktan çekinmediklerini, yalnızca bireysel fayda gözettiklerini göstermektedir. Bununla beraber yüksek psikotizm başkalarının duygu ve düşüncelerine önem vermemeyi ve dürtüsel davranış göstermeyi içermektedir (Mendoza, Ardila, Gallegos, Braga, Santiago ve Andrade, 2016). Psikotizm boyutundaki maddeler saldırganlığı, empatiden yoksunluğu, duyarsızlığı ve bencilliği ifade etmektedir. Elde edilen sonuçlar neticesinde ceza işleyen ve antisosyal davranış içerisinde olan bireylerin psikotizm puanlarının yüksek olduğu saptanmıştır (Evans ve Wilson, 2016).

Hans Eysenck'in kişilik kuramında psikotizm önemli boyut arasında olmasına karşın Büyük Beş kuramında yer almamaktadır. Psikotizm ile Büyük Beş kuramındaki duygusal denge arasında negatif yönlü bir ilişkinin olduğu saptanmıştır. Bu durum duygusal denge ve uyumluluk arasında daha üst psikotik etmen ile bağlantı olduğu fikrini oluşturmaktadır. Fakat bu durumu açıklayacak yeteri kadar kanıt bulunmamaktadır. Genetik faktörlere dayanarak yapılan bir çalışmada psikotizm boyutunun %30 olarak bireysel farklılıkları yordadığı sonucuna ulaşılmıştır. Psikotizm ile antisosyal ve suça dayalı davranışlar arasında pozitif ilişki olduğu bulunmuştur. Bunun yanında yüksek psikotizm gösteren bireylerin psikoz özellikleri gösterme oranı daha yüksek olduğu saptanmıştır. Eysenck psikotizm boyutunun daha çok bipolar ve şizofreni bozukluğu ile ilişki gösterdiği sonucuna ulaşmıştır (Eysenck, 2016). Psikotizm mental bozuklukları içine almaktadır. Psikotik

bozukluklarda şizofreni en fazla karşılaşılan bozukluktur. Aile öyküsünün mevcut olması bu bozukluk riskini artırmaktadır (Boga, 2014). Yüksek psikotizm gösteren bireylerde paralel olarak dopamin seviyeleri de yüksek bulunmuştur. Fakat bu kanıyı destekleyen bulguların sonuçları yetersiz bulunmuştur. Kanseri yenmiş bireyler üzerinde yapılan bir çalışmada psikotizm ve nörotizmin depresyon, kaygı ve olumsuz yaşam koşulları ile ilişkili olduğu saptanmıştır (Torres ve Mayen, 2019).

Alanyazında yapılan bir çalışmada psikotizm boyutunun cinsiyet değişkenine göre anlamlı yönde farklılaştığına dair bulgu elde edilmiştir. Kadınların nörotizm erkeklerin ise psikotizm alt boyutundan daha yüksek puan aldığı saptanmıştır (Karancı ve ark., 2007). 100 öğrenci üzerinde yürütülen çalışmanın sonucuna göre, kadınların erkeklere göre düşük psikotizm ve yüksek nörotizm gösterdikleri bulgusu elde edilmiştir. Çeşitli ülkelerden elde edilen çalışmaların sonucunda, kadınların düşük psikotizm ve dışadönüklük özellikleri gösterirken aynı zamanda yüksek nörotizm de gösterdiklerini saptanmıştır (Bowden, Saklofske, Vijver, Sudarshan ve Eysenck, 2016).

Başarı ve PISA testi kullanılarak yapılan çalışmalarda psikotizm boyutunun zekâdan ayrı bir faktör olarak akademik performansın dikkate değer bir yordayıcısı olduğu bulunmuştur. Farklı bir çalışmada ise psikotizm boyutundan yüksek puan alan çocukların Brezilya'da meydana gelen dikkat çekici haberlerden daha az farkındalıklarının olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bununla beraber yapılan çalışmalar psizkotizm boyutunun antisosyal davranışlar, dikkat eksikliği ve hiperaktivite aynı zamanda öğrenme güçlüğü ile pozitif yönde ilişki gösterdiğini ortaya çıkarmıştır. (Mendoza ve ark., 2016). Ek olarak psikotizmin alkol ve uyuşturucu bağımlılığı, cinsel bağımlılık, dürtü bozukluğu ve antisosyal davranışlar ile de ilişki gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır (Colledani, Anselmi ve Robusto, 2018).

Yapılan çalışmalar duygusal dengesizlik ve yoksunluk gösteren bireylerin cep telefonlarını sorunlarla mücadele etmek amacıyla kullandıklarını saptamıştır. Dürtüsellik özelliği gösteren bireylerin hızlı karar alıp uygulaması bireylerin cep telefonunu problemlili kullanma olasılığını da artmıştır (Roberts, Pullig ve Manolis, 2015). Bunun yanında problemlili cep telefonu kullanımı bireyin saldırgan davranışlar göstermesine neden olmaktadır (Pivetta, Harkin, Billieux, Kanjo ve Kuss, 2019).

Cep telefonu bütün ülkelerde bireyler tarafından kullanılan önemli iletişim ve haberleşme araçlarından biridir. Bireyler daha çok haberleşmek, oyun, müzik, fotoğraf, internet ve sosyal medya amacı ile cep telefonlarını kullanmayı tercih etmektedirler. Cep telefonunun kontrollü olmayan bir şekilde ve aşırı kullanımı problemlili kullanıma neden olmaktadır. Problemlili cep telefonu kullanımı çalışmacılar tarafından davranışsal bağımlılık olarak görülmektedir. Bu alanda yapılan çalışmalar psikopatolojik semptomların problemlili cep telefonu kullanımı üzerinde anlamlı bir etkiye neden olduğunu göstermiştir. Tüm bunlar dikkate alındığında bireyin yaşamında önemli bir iletişim aracı olan cep telefonunun problemlili kullanımı hakkında daha geniş bilgiye sahip olmak için bu konu üzerinde çalışma yapılması amaçlanmıştır.

1.5. AMAÇ

Bu çalışmada, yapılan literatür taramaları göz önüne alınarak üniversite öğrencilerinde problemlili cep telefonu kullanımının yordayıcısı olarak psikopatolojik semptomların incelenmesi amaçlanmıştır.

1.4.1. Çalışmanın Hipotezi

Üniversite öğrencilerinde problemlili cep telefonu kullanımı psikopatolojik semptomlar tarafından yordanmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

2. YÖNTEM

2.1. KATILIMCILAR

Çalışma gelişigüzel örnekleme yöntemi ile seçilen ve araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 163 kadın (%51,7) ve 152 erkek (%48,3) olmak üzere toplam 315 katılımcıdan oluşmaktadır. Katılımcıların 80'i (%25,4) 1. sınıf, 86'sı (%27,3) 2. sınıf, 69'u (%21,9) 3. sınıf ve 80'i (%25,4) 4.sınıf üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Katılımcıların 109'u (%34,6) gelir düzeylerinin iyi olduğunu, 196'sı (%62,2) orta olduğunu ve 10'u (%3,2) ise kötü olduğunu belirtmiştir.

2.2. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

2.2.1. Sosyo-Demografik Form

Sosyo-demografik form; katılımcıların cinsiyet, gelir düzeyi, sınıf, günlük cep telefonu kullanım süresi, ilk defa cep telefonuna sahip olma yaşı, cep telefonu kullanma amacı ve bedensel yakınma yaşayıp yaşamama durumu gibi bilgilerin edinilmesi amacıyla araştırmacı tarafından oluşturulmuş bilgi formudur.

2.2.2. Problemler Cep Telefonu Kullanım Ölçeği

Pamuk ve Atlı (2016) tarafından geliştirilen ölçek, üniversite öğrencilerin de problemler cep telefonu kullanımlarını ölçmek amacıyla geliştirilmiş olup, beşli likert türünde bir ölçektir (1= Hiç uygun değil, 5= Tamamen uygun). 26 maddeden oluşan bu ölçeğin; Yoksunluk, Olumsuz Sonuçlar, Kontrol Problemi ve Etkileşimden Kaçınma olmak üzere 4 alt boyutu bulunmaktadır. Ölçeğin ters yönlü maddesi bulunmamaktadır. Ölçek toplam puan olarak da kullanılmaktadır. Ölçek toplam puanı 26 ile 130 puan arasında değişmekte olup, ölçekten alınan yüksek puan kişinin problemler cep telefonu kullanım seviyesinin de arttığını göstermektedir. Ölçeğin test

tekrar test güvenilirliği 0,85, ölçek bütünü için Cronbach alfa katsayısı 0,92, Yoksunluk boyutu için 0,91, Kontrol Problemi boyutu için 0,82, Olumsuz Sonuçlar boyutu için 0,85 ve Etkileşimden Kaçınma boyutu için 0,80 olarak bulunmuştur (Pamuk ve Atlı, 2016).

2.2.3. Belirti Tarama Listesi Ölçeği (SCL-90-R)

Derogatis ve Cleary (1977) tarafından geliştirilen Belirti Tarama Listesi Ölçeği, kişilerin psikolojik belirtilerini saptamak amacıyla oluşturulmuştur. Ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları Dağ'a (1991) aittir. Ters yönlü maddesi bulunmayan ölçek 90 maddeden oluşmakta ve beşli likert türündedir (0=Hiç, 4=İleri derecede). Ölçek belirti gruplarını yansıtan 9 alt boyut; Somatizasyon, Obsesif Kompulsif, Kişilerarası Duyarlık, Depresyon, Kaygı, Düşmanlık, Fobik Kaygı, Paranoid Düşünce ve Psicotizm boyutundan oluşmaktadır. Belirti Tarama Listesi Ölçeği'nin Cronbach alfa katsayısı; ölçek bütünü için 0,97, Somatizasyon boyutu için 0,75, Obsesif Kompulsif boyutu için 0,87, Kişilerarası Duyarlık boyutu için 0,84, Depresyon boyutu için 0,87, Kaygı boyutu için 0,73, Düşmanlık boyutu için 0,70, Fobik Kaygı boyutu için 0,65, Paranoid Düşünce boyutu için 0,73 ve Psicotizm boyutu için 0,79 olarak bulunmuştur.

2.3. UYGULAMA

Çalışmanın evrenini 163 kadın ve 152 erkek toplam 315 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Katılımcılara uygulanan anket formları gelişigüzel örnekleme yöntemi ile elde edilmiştir. 2020 Ocak ayında 4 haftalık bir sürede veriler toplanmıştır. Gizlilik esasına göre yürütölen çalışmada katılımcılardan kimlik bilgisi alınmamıştır.

2.4. VERİLERİN ANALİZİ

Verilerin analizinde önce araştırmaya dahil olan katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine ilişkin değişkenler için sayı, yüzde ve tanımlayıcı değerleri verilmiştir. Ölçekte açık uçlu olarak katılımcılara yöneltilen ilk defa cep telefonuna sahip olma yaşı sorusu ile günlük cep telefonu kullanım süresi sorularının cevapları, analizlerin sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi adına kategorik hale getirilmiştir. Bununla birlikte ölçeklerin güvenilirlik analizleri ve ölçek alt boyut puanlarının

tanımlayıcı istatistik değerleri verilmiştir. Merkezi eğilim ölçülerinin birbirlerine istenilen yakınlıkta olması, histogram ve kutu grafiklerinin incelenmesi ve eğiklik ve basıklık değerlerinin koşullara uygun aralıklarda olması sonucunda, verilerin normal dağılım özellikleri gösterdiği varsayılmış ve parametrik analizler uygulanmıştır. Daha sonra ölçeklerin alt boyutları arasındaki korelasyon analizi verilmiştir. Tüm SCL-90-R Ölçeği alt boyutları modele dahil edildiğinde Çoklu Doğrusal Regresyon modeli tahmin edilmiştir. Model tahmininde Stepwise Tekniği kullanılmıştır. Eğer anlamlı yordayıcı sayısı bir olarak elde edildiyse Basit Doğrusal Regresyon modeli, birden fazla anlamlı yordayıcı elde edildiğinde Çoklu Doğrusal Regresyon modeli sonuçları yorumlanmıştır.

2.5. SONUÇLAR

Tablo 1. Örneklemin Sosyo-Demografik Değişkenler Açısından Dağılımı

Değişkenler	Kategori	n	%
Cinsiyet	Kadın	163	51,7
	Erkek	152	48,3
Sınıf	1.sınıf	80	25,4
	2.sınıf	86	27,3
	3.sınıf	69	21,9
	4.sınıf	80	25,4
Gelir düzeyi	İyi	109	34,6
	Orta	196	62,2
	Kötü	10	3,2
Bedensel yakınma	Evet	126	40,0
	Hayır	189	60,0
İlk defa cep telefonuna sahip olma yaşı	13 yaş altı	125	39,7
	13 yaş ve üzeri	190	60,3
Günlük cep telefonu ile geçirilen süre	4 saat ve altı	185	58,7
	4 saat üzeri	130	41,3

Katılımcıların 163'ü kadın (%51,7) ve 152'si (%48,3) ise erkektir. Katılımcıların 80'i (%25,4) 1.sınıf, 86'sı (%27,3) 2.sınıf, 69'u (%21,9) 3.sınıf ve 80'i (%25,4) 4. sınıf olduğunu belirtmiştir. Bununla birlikte katılımcıların 109'u (%34,6) gelir düzeyinin iyi, 196'sı (%62,2) orta ve 10'u ise (%3,2) kötü olduğunu

belirtmiştir. Ayrıca katılımcıların 126'sı (%40,0) cep telefonunu aşırı kullanmaktan dolayı bedensel yakınma yaşadığını belirtirken, 189'u ise (%60,0) bedensel yakınma yaşamadığını belirtmiştir. Katılımcıların 125'i (%39,7) ilk defa cep telefonuna sahip olma yaşını 13 yaş altı olarak bildirirken, 190'ı (%60,3) ise 13 yaş ve üzeri olarak belirtmiştir. Bunun yanında 185 kişi (%58,7) günlük cep telefonu kullanma süresini 4 saat ve altı olduğunu belirtirken, 130'u (%41,3) 4 saat üzeri olduğunu belirtmiştir (Tablo 1).

Tablo 2. Örneklemin Cep Telefonunu Kullanma Amacı Değişkeni Açısından Dağılımı

Değişkenler	Kategori	n	%
Haberleşmek amacıyla	Kullanan	244	77,5
	Kullanmayan	71	22,5
İnternet amacıyla	Kullanan	261	82,9
	Kullanmayan	54	17,1
Oyun amacıyla	Kullanan	90	28,6
	Kullanmayan	225	71,4
Sosyal medya amacıyla	Kullanan	261	82,9
	Kullanmayan	54	17,1
Fotoğraf çekmek amacıyla	Kullanan	165	52,4
	Kullanmayan	150	47,6

Katılımcıların cep telefonu kullanma amacının dağılımı incelendiğinde 244'ü (%77,5) haberleşmek için, 261'i (%82,9) internet için, 90'ı (%28,6) oyun için, 261'i (%82,9) sosyal medya için ve 165'i (%52,4) fotoğraf çekmek için cep telefonlarını kullandığını belirtmiştir. Katılımcıların cep telefonlarını kullanma amacına bakıldığında büyük çoğunluğunun cep telefonunu internet ve sosyal medya için kullandığı görülmüştür (Tablo 2).

Tablo 3. Ölçek Alt Boyutlarının Güvenirlik Analizi Sonuçları

n=(315)	k	Alfa
Problemlili Cep Telefonu Ölçeği	26	0,92
Yoksunluk Alt Boyutu	8	0,90
Olumsuz Sonuçlar Alt Boyutu	7	0,85
Kontrol problemi Alt Boyutu	6	0,86
Etkileşimden Kaçınma Alt Boyutu	5	0,84
Belirti Tarama Listesi Ölçeği (SCL-90-R)	90	0,98
Somatizasyon Alt Boyutu	12	0,88
Obsesif Kompulsif Alt Boyutu	10	0,86
Kişilerarası Duyarlık Alt Boyutu	9	0,89
Depresyon Alt Boyutu	13	0,89
Kaygı Alt Boyutu	10	0,87
Düşmanlık Alt Boyutu	6	0,82
Fobik Kaygı Alt Boyutu	7	0,78
Paranoid Düşünce Alt Boyutu	6	0,74
Psikotizm Alt Boyutu	10	0,83

Çalışmada kullanılan Problemlili Cep Telefonu Ölçeği'nin Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı 0,92 olarak hesaplanmıştır. Yoksunluk alt boyutu için 0,90, Olumsuz Sonuçlar alt boyutu için 0,85, Kontrol Problemi alt boyutu için 0,86 ve Etkileşimden Kaçınma alt boyutu için 0,84 güvenirlik katsayısı olarak bulunmuştur. Belirti Tarama Listesi Ölçeği'nin (SCL-90-R Ölçeği) Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı 0,98 olarak bulunmuştur. Alt boyutlar için Cronbach alfa güvenirlik katsayıları sırasıyla Somatizasyon alt boyutu için 0,88, Obsesif Kompulsif alt boyutu için 0,86, Kişilerarası Duyarlık alt boyutu için 0,89, Depresyon alt boyutu için 0,89, Kaygı alt boyutu için 0,87, Düşmanlık alt boyutu için 0,82, Fobik Kaygı alt boyutu için 0,78, Paranoid Düşünce alt boyutu için 0,74 ve Psikotizm alt boyutu için 0,83 olarak bulunmuştur (Tablo 3).

Tablo 4. Ölçek Alt Boyut Toplam Puanlarının Betimleyici İstatistik Değerleri

(n=315)	En Küçük Değeri	En Büyük Değeri	Ortalama	Standart Sapma
Yoksunluk Alt Boyutu	8,00	40,00	22,40	7,86
Olumsuz Sonuçlar Alt Boyutu	7,00	34,00	13,00	5,28
Kontrol Problemi Alt Boyutu	6,00	30,00	16,75	5,94
Etkileşimden Kaçınma Alt Boyutu	5,00	21,00	8,20	3,62
Somatizasyon Alt Boyutu	0,00	47,00	10,12	8,34
Obsesif Kompulsif Alt Boyutu	0,00	36,00	13,03	8,10
Kişilerarası Duyarlık Alt Boyutu	0,00	34,00	9,21	7,65
Depresyon Alt Boyutu	0,00	43,00	13,78	10,03
Kaygı Alt Boyutu	0,00	31,00	7,39	7,07
Düşmanlık Alt Boyutu	0,00	24,00	5,25	5,04
Fobik Kaygı Alt Boyutu	0,00	22,00	3,75	4,45
Paranoid Düşünce Alt Boyutu	0,00	20,00	5,63	4,52
Psikotizm Alt Boyutu	0,00	35,00	6,77	6,35

Çalışmada kullanılan ölçeklerin betimleyici istatistik değerleri incelendiğinde; Problemler Cep Telefonu Kullanım Ölçeği Yoksunluk alt boyutu için en küçük ve en büyük değerler 8-40 puanı arasında olduğu ($22,40 \pm 7,86$), Olumsuz Sonuçlar alt boyutu için 7- 34 puanı arasında olduğu ($13,00 \pm 5,28$), Kontrol Problemi alt boyutu için 6-30 puanı arasında olduğu ($16,75 \pm 5,94$), Etkileşimden Kaçınma alt boyutu için 5- 21 puanı arasında olduğu ($8,20 \pm 3,62$) bulunmuştur.

Belirti Tarama Listesi (SCL-90-R) Ölçeği'nin, Somatizasyon alt boyutu için en küçük ve en büyük değerler 0-47 puanı arasında olduğu ($10,12 \pm 8,34$), Obsesif Kompulsif alt boyutu için 0-36 puanı arasında olduğu ($13,03 \pm 8,10$), Kişilerarası Duyarlık alt boyutu için 0-34 puanı arasında olduğu ($9,21 \pm 7,65$), Depresyon alt boyutu için 0-43 puanı arasında olduğu ($13,78 \pm 10,03$), Kaygı alt boyutu için 0-31 puanı arasında olduğu ($7,39 \pm 7,07$), Düşmanlık alt boyutu için 0-24 puanı arasında olduğu ($5,25 \pm 5,04$), Fobik Kaygı alt boyutu için 0-22 puanı arasında olduğu ($3,75 \pm 4,45$), Paranoid Düşünce alt boyutu için 0-20 puanı arasında olduğu ($5,63 \pm 4,52$) ve Psikotizm alt boyutu için 0-35 puanı arasında olduğu ($6,77 \pm 6,35$) bulunmuştur (Tablo 4).

Tablo 5. İlk Defa Cep Telefonuna Sahip Olma Yaş Değişkeni ve Günlük Cep Telefonu ile Geçirilen Süre Değişkeninin Betimleyici İstatistik Değerleri

(n=315)	En Küçük Değer	En Büyük Değer	Ortalama	Standart Sapma
İlk defa cep telefonuna sahip olma yaşı	7,00	21,00	13,10	1,98
Günlük cep telefonu ile geçirilen süre	1,00	15,00	4,50	2,37

Katılımcıların ilk defa cep telefonuna sahip olma yaşının en küçük değeri 7, en büyük değerinin ise 21 olduğu (13,10±1,98) görülmüştür. Ayrıca katılımcıların günlük cep telefonu ile geçirilen sürenin en küçük değeri 1,00 ve en büyük değerinin 15,00 saat arasında olduğu (4,50±2,37) görülmüştür (Tablo 5).

Tablo 6. Problemlili Cep Telefonu Kullanım Ölçeği Alt Boyutları ile SCL-90-R Ölçeği Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon Analizi

n=315	Yoksunluk	Olumsuz Sonuçlar	Kontrol Problemi	Etkileşimden Kaçınma
Somatizasyon	0,240***	0,336***	0,275***	0,182**
Obsesif Kompulsif	0,289***	0,366***	0,365***	0,191**
Kişilerarası Duyarlık	0,271***	0,267***	0,300***	0,168**
Depresyon	0,312***	0,337***	0,344***	0,185**
Kaygı	0,263***	0,358***	0,285***	0,233***
Düşmanlık	0,242***	0,245***	0,233***	0,156**
Fobik Kaygı	0,238***	0,315***	0,170**	0,327***
Paranoid Düşünce	0,255***	0,317***	0,287***	0,180**
Psikotizm	0,234***	0,382***	0,258***	0,312***

*p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001

Araştırmada Problemlili Cep Telefonu Kullanım Ölçeği alt boyutları ile SCL-90-R Ölçeği alt boyutları arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan olan Korelasyon Analizi sonucuna göre; Yoksunluk alt boyutu ile Somatizasyon (r=0,240; p<0,001), Obsesif Kompulsif (r=0,289; p<0,001), Kişilerarası Duyarlık (r=0,271; p<0,001), Depresyon (r=0,312; p<0,001), Kaygı (r=0,263; p<0,001), Düşmanlık (r=0,242; p<0,001), Fobik Kaygı (r=0,238; p<0,001), Paranoid Düşünce (r=0,255; p<0,001) ve

Psikotizm ($r=0,234$; $p<0,001$) puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönlü, zayıf bir ilişki bulunmaktadır.

Olumsuz Sonuçlar alt boyutu ile Somatizasyon ($r=0,336$; $p<0,001$), Obsesif Kompulsif ($r=0,366$; $p<0,001$), Kişilerarası Duyarlık ($r=0,267$; $p<0,001$), Depresyon ($r=0,337$; $p<0,001$), Kaygı ($r=0,358$; $p<0,001$), Düşmanlık ($r=0,245$; $p<0,001$), Fobik Kaygı ($r=0,315$; $p<0,001$), Paranoid Düşünce ($r=0,317$; $p<0,001$) ve Psikotizm ($r=0,382$; $p<0,001$) puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönlü ve zayıf bir ilişki bulunmaktadır.

Kontrol Problemi alt boyutu ile Somatizasyon ($r=0,275$; $p<0,001$), Obsesif Kompulsif ($r=0,365$; $p<0,001$), Kişilerarası Duyarlık ($r=0,300$; $p<0,001$), Depresyon ($r=0,344$; $p<0,001$), Kaygı ($r=0,285$; $p<0,001$), Düşmanlık ($r=0,233$; $p<0,001$), Fobik Kaygı ($r=0,170$; $p<0,01$), Paranoid Düşünce ($r=0,287$; $p<0,001$) ve Psikotizm ($r=0,258$; $p<0,001$) puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönlü ve zayıf bir ilişki bulunmaktadır.

Etkileşimden Kaçınma alt boyutu ile Somatizasyon ($r=0,182$; $p<0,01$), Obsesif Kompulsif ($r=0,191$; $p<0,01$), Kişilerarası Duyarlık ($r=0,168$; $p<0,01$), Depresyon ($r=0,185$; $p<0,01$), Kaygı ($r=0,233$; $p<0,001$), Düşmanlık ($r=0,156$; $p<0,01$), Fobik Kaygı ($r=0,327$; $p<0,001$), Paranoid Düşünce ($r=0,180$; $p<0,01$) ve Psikotizm ($r=0,312$; $p<0,001$) puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönlü ve zayıf bir ilişki bulunmuştur (Tablo 6).

Tablo 7. Yoksunluk Puanının Tüm Örneklem için SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Sabit	19,031	0,717	-	26,555	0,000
Depresyon Puanı	0,244	0,042	0,312	5,806	0,000

$R^2= 0,097$; $F(1,313)= 33,707$; $p= 0,000$

SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Yoksunluk puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı

olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(313)=26,555$; $p<0,001$); Depresyon puanına ait eğim parametresinin ($t(313)=5,806$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F Testi sonucuna göre ($F(1,313)=33,707$; $p<0,001$) modelin genelinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,097 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, Yoksunluk puanlarının yaklaşık %10'u Depresyon puanıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre diğer puanlar sabit tutulduğunda, Depresyon puanındaki 1 birimlik artış Yoksunluk puanını 0,244 birim arttıracaktır. Analiz sonucuna göre, tüm örnekleme Depresyon puanları Yoksunluk puanını yordamaktadır (Tablo 7).

Tablo 8. Yoksunluk Puanının Cinsiyet Gruplarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Kadın	Sabit	20,616	1,003	-	20,553	0,000
	Depresyon Puanı	0,210	0,053	0,298	3,961	0,000
	$R^2= 0,089$; $F(1,161)= 15,690$; $p=0,000$					
Erkek	Sabit	17,782	1,039	-	17,115	0,000
	Depresyon Puanı	0,254	0,070	0,282	3,601	0,000
	$R^2= 0,080$; $F(1,150)= 12,966$; $p= 0,000$					

Kadın katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Yoksunluk puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(161)=20,553$; $p<0,001$); Depresyon puanlarına ait eğim parametresinin ($t(161)=3,961$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını

belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,161)=15,690$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,089 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, kadın örneklemin Yoksunluk puanlarının yaklaşık %9'u Depresyon puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Depresyon puanındaki 1 birimlik artış Yoksunluk puanını 0,210 birim arttıracaktır.

Erkek katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Yoksunluk puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(150)=17,115$; $p<0,001$); Depresyon puanlarına ait eğim parametresinin ($t(150)=3,601$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,150)=12,966$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,080 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, erkek örneklemin Yoksunluk puanlarının yaklaşık %8'i Depresyon puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Depresyon puanındaki 1 birimlik artış Yoksunluk puanını 0,254 birim arttıracaktır.

Cinsiyet kategorilerine göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak analiz edildiğinde; kadın ve erkek örneklemelerinde Depresyon puanlarının Yoksunluk üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Yoksunluk üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 8).

Tablo 9. Yoksunluk Puanının Sınıf Gruplarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
1.Sınıf	Sabit	17,496	1,388	-	12,604	0,000
	Depresyon Puanı	0,297	0,087	0,362	3,426	0,001
	$R^2= 0,131$; $F(1,78)= 11,739$; $p=0,001$					
2.Sınıf	Sabit	20,721	1,290	-	16,062	0,000
	Düşmanlık Puanı	0,461	0,183	0,265	2,515	0,014
	$R^2= 0,070$; $F(1,84) =6,326$; $p=0,014$					
3.Sınıf	Sabit	18,400	1,535	-	11,984	0,000
	Depresyon Puanı	0,330	0,091	0,404	3,616	0,001
	$R^2= 0,163$; $F(1,67)= 13,072$; $p=0,001$					
4.Sınıf	Sabit	18,805	1,212	-	15,521	0,000
	Paranoid Düşünce Puanı	0,593	0,164	0,379	3,615	0,001
	$R^2= 0,144$; $F(1,78)= 13,069$; $p=0,001$					

Üniversite 1. sınıf öğrencisi olan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Yoksunluk puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(78)=12,604$; $p<0,001$); Depresyon puanlarına ait eğim parametresinin ($t(78)=3,426$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,78)=11,739$; $p<0,01$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,131 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, 1. sınıf örnekleminin Yoksunluk puanlarının yaklaşık %13'ü Depresyon puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Depresyon puanındaki 1 birimlik artış Yoksunluk puanını 0,297 birim arttıracaktır.

Üniversite 2. sınıf öğrencisi olan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Yoksunluk puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(84)=16,062$; $p<0,001$); Düşmanlık puanlarına ait eğim parametresinin ($t(84)=2,515$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,84)=6,326$; $p<0,05$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,070 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, 2. sınıf örnekleminin Yoksunluk puanlarının yaklaşık %7'si Düşmanlık puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Düşmanlık puanındaki 1 birimlik artış Yoksunluk puanını 0,461 birim arttıracaktır.

Üniversite 3. sınıf öğrencisi olan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'in tüm alt boyut puanlarının Yoksunluk puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(67)=11,984$; $p<0,001$); Depresyon puanlarına ait eğim parametresinin ($t(67)=3,616$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,67)=13,072$; $p<0,01$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,163 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, 3. sınıf örnekleminin Yoksunluk puanlarının yaklaşık %16'sı Depresyon puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Depresyon puanındaki 1 birimlik artış Yoksunluk puanını 0,330 birim arttıracaktır.

Üniversite 4. sınıf öğrencisi olan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Yoksunluk puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model

Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(78)=15,521$; $p<0,001$); Paranoid Düşünce puanlarına ait eğim parametresinin ($t(78)=3,615$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,78)=13,069$; $p<0,01$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,144 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, 4. sınıf örnekleminin Yoksunluk puanlarının yaklaşık %14'ü Paranoid Düşünce puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Paranoid Düşünce puanındaki 1 birimlik artış Yoksunluk puanını 0,593 birim arttıracaktır.

Sınıf kategorilerine göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; 1. sınıf ve 3. sınıf örneklemelerinde, Depresyon puanlarının Yoksunluk puanları üzerinde anlamlı etkisi bulunmuştur. 2. sınıf örnekleminde Düşmanlık puanlarının, 4. Sınıf örnekleminde ise Paranoid Düşünce puanlarının Yoksunluk puanları üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Yoksunluk üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 9).

Tablo 10. Yoksunluk Puanının Gelir Düzeylerine Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
İyi	Sabit	21,621	0,977	-	22,121	0,000
	Fobik Kaygı Puanı	0,453	0,188	0,227	2,406	0,018
	$R^2= 0,051$; $F(1,107)= 5,789$; $p=0,018$					
Orta	Sabit	17,198	0,979	-	17,565	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,347	0,061	0,376	5,651	0,000
	$R^2= 0,141$; $F(1,194)= 31,930$; $p= 0,000$					

Gelir durumunu iyi olarak belirten katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Yoksunluk puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(107)=22,121$; $p<0,001$); Fobik Kaygı puanlarına ait eğim parametresinin ($t(107)=2,406$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,107)=5,789$; $p<0,05$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,051 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, gelir durumunu iyi olarak belirten örneklemin Yoksunluk puanlarının yaklaşık %5'i Fobik Kaygı puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Fobik Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Yoksunluk puanını 0,453 birim arttıracaktır.

Gelir durumunu orta olarak belirten katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Yoksunluk puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(194)=17,565$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif puanlarına ait eğim parametresinin ($t(194)=5,651$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,194)=31,930$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,141 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, gelir durumunu orta olarak belirten örneklemin Yoksunluk puanlarının yaklaşık %14'ü Obsesif Kompulsif puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Yoksunluk puanını 0,347 birim arttıracaktır.

Gelir düzeylerine göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; gelir durumunu iyi olarak belirten katılımcıların örnekleminde Fobik Kaygı puanlarının, gelir durumunu orta olarak belirten katılımcıların örnekleminde Obsesif Kompulsif puanlarının

Yoksunluk üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Gelir durumunu kötü olarak belirten katılımcıların örnekleminde analize dahil edilen puanlar anlamlı olarak bulunmadığından regresyon modeli tahmini gerçekleştirilememiştir. Anlamlı olmayan puanlar Yoksunluk üzerinde etkili göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 10).

Tablo 11. Yoksunluk Puanının Katılımcıların İlk Defa Telefona Sahip Oldukları Yaş Kategorilerine Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
13 Yaş Altı	Sabit	19,432	0,995		19,537	0,000
	Kişilerarası Duyarlık Puanı	0,288	0,088	0,283	3,274	0,001
	$R^2= 0,080$; $F(1,123)= 10,716$; $p=0,001$					
13 Yaş ve Üzeri	Sabit	18,835	0,960		19,622	0,000
	Depresyon Puanı	0,281	0,057	0,339	4,949	0,000
	$R^2= 0,115$; $F(1,188)= 24,488$; $p= 0,000$					

İlk defa telefon kullanma yaşını 13 yaş altı olarak belirten katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Yoksunluk puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(123)=19,537$; $p<0,001$); Kişilerarası Duyarlık puanlarına ait eğim parametresinin ($t(123)=3,274$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,123)=10,716$; $p<0,01$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,080 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, ilk defa telefon kullanım yaşı 13 yaş altı olan örneklemin Yoksunluk puanlarının yaklaşık %8'i Kişilerarası Duyarlık puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre,

diğer puanlar sabit tutulduğunda, Kişilerarası Duyarlık puanındaki 1 birimlik artış Yoksunluk puanını 0,288 birim arttıracaktır.

İlk defa telefon kullanma yaşını 13 yaş ve üzeri olarak belirten katılımcıların SCL-90-R Ölçeği alt boyut puanlarının Yoksunluk puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(188)=19,622$; $p<0,001$); Depresyon puanlarına ait eğim parametresinin ($t(188)=4,949$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,188)=24,488$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,115 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, ilk defa telefon kullanım yaşı 13 yaş ve üzeri olan örneklem Yoksunluk puanlarının yaklaşık %11'i Depresyon puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Depresyon puanındaki 1 birimlik artış Yoksunluk puanını 0,281 birim arttıracaktır.

Kişilerin ilk defa telefona sahip oldukları yaş kategorilerine göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; ilk defa telefon kullanma yaşını 13 yaş altı olarak belirten kişilerin örnekleminde Kişilerarası Duyarlık puanlarının, ilk defa telefon kullanma yaşını 13 yaş ve üzeri olarak belirten kişilerin örnekleminde Depresyon puanlarının Yoksunluk üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Yoksunluk üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 11).

Tablo 12. Yoksunluk Puanının Katılımcıların Günlük Cep Telefonu Kullanım Sürelerine Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
4 Saat ve Altı	Sabit	17,428	0,915		19,048	0,000
	Depresyon Puanı	0,238	0,056	0,299	4,237	0,000
	R ² = 0,089; F(1,183)= 17,955; p=0,000					
4 Saat Üzeri	Sabit	23,124	0,795		29,095	0,000
	Fobik Kaygı Puanı	0,486	0,133	0,308	3,659	0,000
	R ² = 0,095; F(1,128)= 13,387; p= 0,000					

Günlük cep telefonu kullanım süreleri 4 saat ve altı olan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Yoksunluk puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(183)=19,048$; $p<0,001$); Depresyon puanlarına ait eğim parametresinin ($t(183)=4,237$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,183)=17,955$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,089 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, günlük cep telefonu kullanım süreleri 4 saat ve altı olan örneklemin Yoksunluk puanlarının yaklaşık %9'u Depresyon puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Depresyon puanındaki 1 birimlik artış Yoksunluk puanını 0,238 birim arttıracaktır.

Günlük cep telefonu kullanım süreleri 4 saat üzeri olan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Yoksunluk puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal

Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(128)=29,095$; $p<0,001$); Fobik Kaygı puanlarına ait eğim parametresinin ($t(128)=3,659$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,128)=13,387$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,095 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, günlük cep telefonu kullanım süreleri 4 saat üzeri olan örneklemin Yoksunluk puanlarının yaklaşık %9'u Fobik Kaygı puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Fobik Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Yoksunluk puanını 0,486 birim arttıracaktır.

Katılımcıların günlük cep telefonu kullanım sürelerine göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; günlük 4 saat ve altı cep telefonu kullanan katılımcıların örnekleminde Depresyon puanlarının, günlük 4 saat üzeri cep telefonu kullanan katılımcıların örnekleminde Fobik Kaygı puanlarının Yoksunluk üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Yoksunluk üzerinde etki göstermedğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 12).

Tablo 13. Yoksunluk Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Haberleşmek için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Hayır	Sabit	15,020	1,623	-	9,254	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,425	0,097	0,465	4,358	0,000
	$R^2= 0,216$; $F(1,69)= 18,992$; $p=0,000$					
Evet	Sabit	19,782	0,812	-	24,360	0,000
	Depresyon Puanı	0,224	0,049	0,282	4,574	0,000
	$R^2= 0,080$; $F(1,242)= 20,925$; $p= 0,000$					

Cep telefonunu haberleşmek için kullanmayan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Yoksunluk puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(69)=9,254$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif puanlarına ait eğim parametresinin ($t(69)=4,358$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,69)=18,992$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,216 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu haberleşmek için kullanmayan örneklemin Yoksunluk puanlarının yaklaşık %22'si Obsesif Kompulsif puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Yoksunluk puanını 0,425 birim arttıracaktır.

Cep telefonunu haberleşmek için kullanan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Yoksunluk puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(242)=24,360$; $p<0,001$); Depresyon puanlarına ait eğim parametresinin ($t(242)=4,574$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,242)=20,925$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,080 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu haberleşmek için kullanan örneklemin Yoksunluk puanlarının yaklaşık %8'i Depresyon puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Depresyon puanındaki 1 birimlik artış Yoksunluk puanını 0,224 birim arttıracaktır.

Cep telefonlarını haberleşmek için kullanıp kullanmadıklarına göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları

genel olarak incelendiğinde; cep telefonlarını haberleşmek için kullanmayan katılımcıların örnekleminde Obsesif Kompulsif puanlarının, cep telefonlarını haberleşmek için kullanan katılımcıların örnekleminde Depresyon puanlarının Yoksunluk üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Yoksunluk üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 13).

Tablo 14. Yoksunluk Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını İnternet için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Hayır	Sabit	15,105	1,588	-	9,512	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,350	0,107	0,412	3,264	0,002
	$R^2= 0,170$; $F(1,52)= 10,654$; $p=0,002$					
Evet	Sabit	19,653	0,804	-	24,434	0,000
	Depresyon Puanı	0,241	0,047	0,303	5,119	0,000
	$R^2= 0,092$; $F(1,259)= 26,199$; $p= 0,000$					

Cep telefonunu internet için kullanmayan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Yoksunluk puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(52)=9,512$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif puanlarına ait eğim parametresinin ($t(52)=3,264$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,52)=10,654$; $p<0,01$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,170 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu internet için kullanmayan örneklemin Yoksunluk puanlarının yaklaşık %17'si Obsesif Kompulsif puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar

sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Yoksunluk puanını 0,350 birim arttıracaktır.

Cep telefonunu internet için kullanan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Yoksunluk puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(259)=24,434$; $p<0,001$); Depresyon puanlarına ait eğim parametresinin ($t(259)=5,119$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,259)=26,199$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,092 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu internet için kullanan örneklemin Yoksunluk puanlarının yaklaşık %9'u Depresyon puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Depresyon puanındaki 1 birimlik artış Yoksunluk puanını 0,241 birim arttıracaktır.

Cep telefonlarını internet için kullanıp kullanmadıklarına göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; cep telefonlarını internet için kullanmayan örnekleme Obsesif Kompulsif puanlarının, cep telefonlarını internet için kullanan örnekleme Depresyon puanlarının Yoksunluk üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Yoksunluk üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 14).

Tablo 15. Yoksunluk Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Oyun Oynamak için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Hayır	Sabit	18,327	0,812	-	22,565	0,000
	Düşmanlık Puanı	0,321	0,127	0,205	2,541	0,012
	Depresyon Puanı	0,147	0,063	0,189	2,344	0,020
	$R^2=0,126$; $F(2,222)=16,067$; $p=0,000$					
Evet	Sabit	19,473	1,632	-	11,931	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,296	0,099	0,304	2,998	0,004
	$R^2=0,093$; $F(1,88)=8,991$; $p=0,004$					

Cep telefonunu oyun oynamak için kullanmayan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği alt boyut puanlarının Yoksunluk puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(222)=22,565$; $p<0,001$); Düşmanlık ($t(222)=2,541$; $p<0,05$) ve Depresyon ($t(222)=2,344$; $p<0,05$) puanlarına ait eğim parametrelerinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(2,222)=16,067$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,126 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu oyun oynamak için kullanmayan örneklemin Yoksunluk puanlarının yaklaşık %13'ü Düşmanlık ve Depresyon puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Düşmanlık puanındaki 1 birimlik artış 0,321 birim ve Depresyon puanındaki 1 birimlik artış Yoksunluk puanını 0,147 birim arttıracaktır.

Cep telefonunu oyun oynamak için kullanan kişilerin SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Yoksunluk puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(88)=11,931$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif puanlarına ait eğim parametresinin

($t(88)=2,998$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,88)=8,991$; $p<0,01$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,093 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu oyun oynamak için kullanan örneklemin Yoksunluk puanlarının yaklaşık %9'u Obsesif Kompulsif puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Yoksunluk puanını 0,296 birim arttıracaktır.

Cep telefonlarını oyun oynamak için kullanıp kullanmadıklarına göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; cep telefonlarını oyun için kullanmayan örnekleme Düşmanlık ve Depresyon puanlarının, cep telefonlarını oyun oynamak için kullanan örnekleme Obsesif Kompulsif puanlarının Yoksunluk üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Yoksunluk üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 15).

Tablo 16. Yoksunluk Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Sosyal Medya için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Hayır	Sabit	17,967	1,164	-	15,437	0,000
	Fobik Kaygı Puanı	0,504	0,179	0,363	2,814	0,007
	$R^2= 0,132$; $F(1,52)= 7,916$; $p=0,007$					
Evet	Sabit	18,910	0,897	-	21,077	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,306	0,059	0,308	5,203	0,000
	$R^2= 0,095$; $F(1,259)= 27,074$; $p= 0,000$					

Cep telefonunu sosyal medya için kullanmayan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Yoksunluk puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model

yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(52)=15,437$; $p<0,001$); Fobik Kaygı puanlarına ait eğim parametresinin ($t(52)=2,814$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,52)=7,916$; $p<0,01$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,132 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu sosyal medya için kullanmayan örneklemin Yoksunluk puanlarının yaklaşık %13'ü Fobik Kaygı puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Fobik Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Yoksunluk puanını 0,504 birim arttıracaktır.

Cep telefonunu sosyal medya için kullanan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Yoksunluk puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(259)=21,077$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif puanlarına ait eğim parametresinin ($t(259)=5,203$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,259)=27,074$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,095 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu sosyal medya için kullanan örneklemin Yoksunluk puanlarının yaklaşık %9'u Obsesif Kompulsif puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Yoksunluk puanını 0,306 birim arttıracaktır.

Cep telefonlarını sosyal medya için kullanıp kullanmadıklarına göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; cep telefonlarını sosyal medya için kullanmayan örnekleminde Fobik Kaygı puanlarının, cep telefonlarını sosyal medya için kullanan örnekleminde Obsesif Kompulsif puanlarının Yoksunluk üzerinde anlamlı etkisi

olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Yoksunluk üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 16).

Tablo 17. Yoksunluk Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Fotoğraf Çekmek için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Hayır	Sabit	18,017	0,966	-	18,659	0,000
	Depresyon Puanı	0,248	0,058	0,331	4,267	0,000
	$R^2= 0,110$; $F(1,148)= 18,210$; $p=0,000$					
Evet	Sabit	20,239	0,986	-	20,523	0,000
	Paranoid Düşünce Puanı	0,526	0,131	0,300	4,020	0,000
	$R^2= 0,090$; $F(1,163)= 16,163$; $p= 0,000$					

Cep telefonunu fotoğraf çekmek için kullanmayan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Yoksunluk puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(148)=18,659$; $p<0,001$); Depresyon puanlarına ait eğim parametresinin ($t(148)=4,267$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,148)=18,210$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,110 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu fotoğraf çekmek için kullanmayan örneklemin Yoksunluk puanlarının yaklaşık %11'i Depresyon puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Depresyon puanındaki 1 birimlik artış Yoksunluk puanını 0,248 birim arttıracaktır.

Cep telefonunu fotoğraf çekmek için kullanan kişilerin SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Yoksunluk puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(163)=20,523$; $p<0,001$); Paranoid Düşünce puanlarına ait eğim parametresinin ($t(163)=4,020$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,163)=16,163$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,090 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu fotoğraf çekmek için kullanan örneklemin Yoksunluk puanlarının yaklaşık %9'u Paranoid Düşünce puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Paranoid Düşünce puanındaki 1 birimlik artış Yoksunluk puanını 0,526 birim arttıracaktır.

Cep telefonlarını fotoğraf çekmek için kullanıp kullanmadıklarına göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; cep telefonlarını fotoğraf çekmek için kullanmayan örnekleme Depresyon puanlarının, cep telefonlarını fotoğraf çekmek için kullanan örnekleme Paranoid Düşünce puanlarının Yoksunluk üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Yoksunluk üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 17).

Tablo 18. Yoksunluk Puanının Katılımcıların Cep Telefonu Kullanımına Bağlı Olarak Bedensel Yakınma Yaşayıp Yaşamadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Evet	Sabit	20,945	1,236	-	16,947	0,000
	Depresyon Puanı	0,173	0,062	0,243	2,788	0,006
	$R^2= 0,059$; $F(1,124)= 7,775$; $p=0,006$					
Hayır	Sabit	18,784	0,754	-	24,907	0,000
	Kaygı Puanı	0,454	0,091	0,344	5,010	0,000
	$R^2= 0,118$; $F(1,187)= 25,099$; $p= 0,000$					

Cep telefonu kullanımının bedensel yakınmaya yol açtığı katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Yoksunluk puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(124)=16,947$; $p<0,001$); Depresyon puanlarına ait eğim parametresinin ($t(124)=2,788$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,124)=7,775$; $p<0,01$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,059 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonu kullanımının bedensel yakınmaya yol açtığı örneklemin Yoksunluk puanlarının yaklaşık %6'sı Depresyon puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Depresyon puanındaki 1 birimlik artış Yoksunluk puanını 0,173 birim arttıracaktır.

Cep telefonu kullanımının bedensel yakınmaya yol açmadığı katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Yoksunluk puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal

Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(187)=24,907$; $p<0,001$); Kaygı puanlarına ait eğim parametresinin ($t(187)=5,010$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,187)=25,099$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,118 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonu kullanımının bedensel yakınmaya yol açmadığı örneklemin Yoksunluk puanlarının yaklaşık %12'si Kaygı puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Yoksunluk puanını 0,454 birim arttıracaktır.

Katılımcıların cep telefonu kullanımına bağlı olarak bedensel yakınma yaşayıp yaşamadıklarına göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; cep telefonu kullanımının bedensel yakınmaya yol açtığı örnekleme Depresyon puanlarının, cep telefonu kullanımının bedensel yakınmaya yol açmadığı örnekleme Kaygı puanlarının Yoksunluk üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Yoksunluk üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 18).

Tablo 19. Olumsuz Sonuçlar Puanının Tüm Örneklem için SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Sabit	9,955	0,511	-	19,480	0,000
Psikotizm Puanı	0,334	0,073	0,402	4,599	0,000
Obsesif Kompulsif Puanı	0,197	0,051	0,302	3,841	0,000
Kişilerarası Duyarlık Puanı	-0,194	0,067	-2,282	-2,919	0,004
$R^2=0,189$; $F(3,311)=24,157$; $p=0,000$					

SCL-90-R Ölçeği alt boyut puanlarının Olumsuz Sonuçlar puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda sabit

parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(311)= 19,480$; $p<0,001$); Psikotizm ($t(311)=4,599$; $p<0,001$), Obsesif Kompulsif ($t(311)=3,841$; $p<0,001$), Kişilerarası Duyarlık ($t(311)=-2,919$; $p<0,01$) puanlarına ait eğitim parametrelerinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F Testi sonucuna göre ($F(3,311)= 24,157$; $p<0,001$) modelin genelini istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,189 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, Olumsuz Sonuçlar puanlarının yaklaşık %19'u Psikotizm, Obsesif Kompulsif ve Kişilerarası Duyarlık puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre diğer puanlar sabit tutulduğunda, Psikotizm puanındaki 1 birimlik artış 0,334 birim, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,197 birim arttıracak; Kişilerarası Duyarlık puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,194 birim azaltacaktır. Analiz sonucuna göre, tüm örnekleme Psikotizm, Obsesif Kompulsif ve Kişilerarası Duyarlık puanları Olumsuz Sonuçlar puanını yordamaktadır (Tablo 19).

Tablo 20. Olumsuz Sonuçlar Puanının Cinsiyet Gruplarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Kadın	Sabit	9,619	0,665	-	14,471	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,231	0,066	0,394	3,476	0,001
	Psikotizm Puanı	0,364	0,096	0,503	3,791	0,000
	Kişilerarası Duyarlık Puanı	-0,265	0,083	-0,456	-3,197	0,002
	$R^2=0,241$; $F(3,159)=16,857$; $p=0,000$					
Erkek	Sabit	11,026	0,624	-	17,681	0,000
	Kaygı Puanı	0,362	0,070	0,390	5,180	0,000
	$R^2=0,152$; $F(1,150)=26,836$; $p=0,000$					

Kadın katılımcıların SCL-90-R Ölçeği alt boyut puanlarının Olumsuz Sonuçlar puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(159)=14,471$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif ($t(159)=3,476$; $p<0,01$), Psikotizm

($t(159)=3,791$; $p<0,001$) ve Kişilerarası Duyarlık ($t(159)=-3,197$; $p<0,01$) puanlarına ait eğitim parametrelerinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(3,159)=16,857$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,241 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, kadın örneklemin Olumsuz Sonuçlar puanlarının yaklaşık %24'ü Obsesif Kompulsif, Psicotizm ve Kişilerarası Duyarlık puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış 0,231 birim, Psicotizm puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,364 birim arttıracak, Kişilerarası Duyarlık puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,265 birim azaltacaktır.

Erkek katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Olumsuz Sonuçlar puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(150)=17,681$; $p<0,001$); Kaygı puanlarına ait eğitim parametresinin ($t(150)=5,180$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,150)=26,836$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,152 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, erkek örneklemin Olumsuz Sonuçlar puanlarının yaklaşık %15'i Kaygı puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,362 birim arttıracaktır.

Cinsiyet kategorilerine göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; kadın örneklemelerinde Obsesif Kompulsif, Psicotizm ve Kişilerarası Duyarlık puanlarının, erkek örnekleminde ise Kaygı puanının Olumsuz Sonuçlar üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Olumsuz Sonuçlar üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 20).

Tablo 21. Olumsuz Sonuçlar Puanının Sınıf Gruplarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
1.Sınıf	Sabit	10,221	0,857	-	11,931	0,000
	Düşmanlık Puanı	0,481	0,126	0,397	3,821	0,000
	$R^2= 0,158$; $F(1,78)= 14,601$; $p= 0,000$					
2.Sınıf	Sabit	9,388	0,915	-	10,259	0,000
	Düşmanlık Puanı	-0,411	0,130	-0,370	-3,157	0,002
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,286	0,086	0,441	3,332	0,001
	Psikotizm Puanı	0,277	0,106	0,369	2,628	0,010
	$R^2= 0,348$; $F(1,84)=27,968$; $p=0,000$					
3.Sınıf	Sabit	9,846	0,818	-	12,039	0,000
	Paranoid Düşünce Puanı	0,479	0,111	0,466	4,314	0,000
	$R^2= 0,217$; $F(1,67)= 18,614$; $p= 0,000$					
4.Sınıf	Sabit	11,828	0,818	-	14,451	0,000
	Kaygı Puanı	0,233	0,082	0,307	2,850	0,006
	$R^2= 0,094$; $F(1,78)= 8,124$; $p= 0,006$					

Üniversite 1. sınıf öğrencisi olan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Olumsuz Sonuçlar puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(78)=11,931$; $p<0,001$); Düşmanlık puanlarına ait eğim parametresinin ($t(78)=3,821$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,78)=14,601$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,158 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, 1. sınıf örnekleminin Olumsuz Sonuçlar puanlarının yaklaşık %16'sı Düşmanlık puanlarıyla

açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Düşmanlık puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,481 birim arttıracaktır.

Üniversite 2. sınıf öğrencisi olan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği alt boyut puanlarının Olumsuz Sonuçlar puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(84)=10,259$; $p<0,001$); Düşmanlık ($t(84)=-3,157$; $p<0,01$), Obsesif Kompulsif ($t(84)=3,332$; $p<0,01$), Psikotizm ($t(84)=2,628$; $p<0,05$) puanlarına ait eğim parametrelerinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,84)=27,968$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,348 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, 2. sınıf örnekleminin Olumsuz Sonuçlar puanlarının yaklaşık %35'i Düşmanlık, Obsesif Kompulsif ve Psikotizm puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Düşmanlık puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,411 birim azaltacak; Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış 0,286 birim, Psikotizm puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,277 birim arttıracaktır.

Üniversite 3. sınıf öğrencisi olan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Olumsuz Sonuçlar puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(67)=12,039$; $p<0,001$); Paranoid Düşünce puanlarına ait eğim parametresinin ($t(67)=4,314$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,67)=18,614$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,217 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, 3. sınıf örnekleminin Olumsuz Sonuçlar puanlarının yaklaşık %22'si Paranoid Düşünce puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Paranoid Düşünce puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,479 birim arttıracaktır.

Üniversite 4. sınıf öğrencisi olan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Olumsuz Sonuçlar puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(78)=14,451$; $p<0,001$); Kaygı puanlarına ait eğim parametresinin ($t(78)=2,850$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,78)=8,124$; $p<0,01$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,094 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, 4. sınıf örnekleminin Olumsuz Sonuçlar puanlarının yaklaşık %9'u Kaygı puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,233 birim arttıracaktır.

Sınıf kategorilerine göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; 1. sınıf örnekleminde Düşmanlık, 2. sınıf örnekleminde Düşmanlık, Obsesif Kompulsif, Psikotizm puanlarının, 3. sınıf örnekleminde Paranoid Düşünce, 4. Sınıf örnekleminde ise Kaygı puanlarının Olumsuz Sonuçlar puanları üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Olumsuz Sonuçlar üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 21).

Tablo 22. Olumsuz Sonuçlar Puanının Gelir Düzeylerine Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
İyi	Sabit	10,430	0,717	-	14,545	0,000
	Psikotizm Puanı	0,355	0,085	0,374	4,173	0,000
	$R^2=0,140$; $F(1,107)=17,411$; $p=0,000$					
Orta	Sabit	10,991	0,487	-	22,558	0,000
	Psikotizm Puanı	0,292	0,050	0,385	5,802	0,000
	$R^2=0,148$; $F(1,194)=33,662$; $p=0,000$					
Kötü	Sabit	16,559	2,138	-	7,746	0,000
	Düşmanlık Puanı	1,711	0,230	1,429	7,429	0,000
	Paranoid Düşünce Puanı	-2,396	0,446	-1,083	-5,374	0,002
	Fobik Kaygı Puanı	0,592	0,161	0,487	3,666	0,010
	$R^2=0,910$; $F(3,6)=20,131$; $p=0,002$					

Gelir durumunu iyi olarak belirten katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Olumsuz Sonuçlar puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(107)=14,545$; $p<0,001$); Psikotizm puanlarına ait eğim parametresinin ($t(107)=4,173$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,107)=17,411$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,140 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, gelir durumunu iyi olarak belirten örneklemin Olumsuz Sonuçlar puanlarının yaklaşık %14'ü Psikotizm puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Psikotizm puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,355 birim arttıracaktır.

Gelir durumunu orta olarak belirten katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Olumsuz Sonuçlar puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(194)=22,558$; $p<0,001$); Psikotizm puanlarına ait eğim parametresinin ($t(194)=5,802$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,194)=33,662$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,148 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, gelir durumunu orta olarak belirten örneklemin Olumsuz Sonuçlar puanlarının yaklaşık %15'i Psikotizm puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Psikotizm puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,292 birim arttıracaktır.

Gelir durumunu kötü olarak belirten katılımcıların SCL-90-R Ölçeği alt boyut puanlarının Olumsuz Sonuçlar puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(6)=7,746$; $p<0,001$); Düşmanlık ($t(6)=7,429$; $p<0,001$), Paranoid Düşünce ($t(6)=-5,374$; $p<0,01$) ve Fobik Kaygı ($t(6)=3,666$; $p<0,05$) puanlarına ait eğim parametrelerinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(3,6)=20,131$; $p<0,01$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,910 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, gelir durumunu kötü olarak belirten örneklemin Olumsuz Sonuçlar puanlarının yaklaşık %91'i Düşmanlık, Paranoid Düşünce ve Fobik Kaygı puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Düşmanlık puanındaki 1 birimlik artış 1,711 birim, Fobik Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanlarını 0,592 birim arttıracaktır; Paranoid Düşünce puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanlarını 2,396 birim azaltacaktır.

Gelir düzeylerine göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; gelir durumunu iyi

olarak belirten kişilerin örnekleminde Psicotizm puanlarının, gelir durumunu orta olarak belirten kişilerin örnekleminde Psicotizm puanlarının ve gelir durumunu kötü olarak belirten kişilerin örnekleminde Düşmanlık, Paranoid Düşünce ve Fobik Kaygı puanlarının Olumsuz Sonuçlar üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Olumsuz Sonuçlar üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 22).

Tablo 23. Olumsuz Sonuçlar Puanının Katılımcıların İlk Defa Telefona Sahip Oldukları Yaş Kategorilerine Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
13 Yaş Altı	Sabit	9,195	0,800	-	11,490	0,000
	Kaygı Puanı	0,248	0,083	0,322	2,977	0,004
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,155	0,075	0,224	2,067	0,041
	$R^2= 0,253$; $F(2,122)= 20,673$; $p=0,000$					
13 Yaş ve Üzeri	Sabit	11,208	0,516	-	21,714	0,000
	Psicotizm Puanı	0,261	0,053	0,339	4,937	0,000
	$R^2= 0,115$; $F(1,188)= 24,374$; $p= 0,000$					

İlk defa telefon kullanma yaşını 13 yaş altı olarak belirten katılımcıların SCL-90-R Ölçeği alt boyut puanlarının Olumsuz Sonuçlar puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(122)=11,490$; $p<0,001$); Kaygı ($t(122)=2,977$; $p<0,01$) ve Obsesif Kompulsif ($t(122)=2,067$; $p<0,05$) puanlarına ait eğim parametrelerinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(2,122)=20,673$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,253 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, ilk defa telefon kullanım yaşı 13 yaş altı olan örneklemin Olumsuz Sonuçlar puanlarının yaklaşık %25'i Kaygı ve Obsesif Kompulsif puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre,

diğer puanlar sabit tutulduğunda, Kaygı puanındaki 1 birimlik artış 0,248 birim, Obsesif puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,155 birim arttıracaktır.

İlk defa telefon kullanma yaşını 13 yaş ve üzeri olarak belirten katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Olumsuz Sonuçlar puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(188)=21,714$; $p<0,001$); Psikotizm puanlarına ait eğim parametresinin ($t(188)=4,937$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,188)=24,374$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,115 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, ilk defa telefon kullanım yaşı 13 yaş ve üzeri olan örneklemin Olumsuz Sonuçlar puanlarının yaklaşık %11'i Psikotizm puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Psikotizm puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,261 birim arttıracaktır.

Katılımcıların ilk defa telefona sahip oldukları yaş kategorilerine göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; ilk defa telefon kullanma yaşını 13 yaş altı olarak belirten katılımcıların örnekleminde Kaygı ve Obsesif Kompulsif puanlarının, ilk defa telefon kullanma yaşını 13 yaş ve üzeri olarak belirten katılımcıların örnekleminde Psikotizm puanlarının Olumsuz Sonuçlar üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Olumsuz Sonuçlar üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 23).

Tablo 24. Olumsuz Sonuçlar Puanının Katılımcıların Günlük Cep Telefonu Kullanım Sürelerine Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
4 Saat ve Altı	Sabit	9,491	0,607	-	15,635	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,185	0,040	0,320	4,570	0,000
	$R^2= 0,102$; $F(1,183)= 20,886$; $p=0,000$					
4 Saat Üzeri	Sabit	11,614	0,643	-	18,059	0,000
	Psikotizm Puanı	0,413	0,065	0,491	6,383	0,000
	$R^2= 0,241$; $F(1,128)= 40,737$; $p= 0,000$					

Günlük cep telefonu kullanım süreleri 4 saat ve altı olan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Olumsuz Sonuçlar puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(183)=15,635$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif puanlarına ait eğim parametresinin ($t(183)=4,570$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,183)=20,886$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,102 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, günlük cep telefonu kullanım süreleri 4 saat ve altı olan örneklemin Olumsuz Sonuçlar puanlarının yaklaşık %10'u Obsesif Kompulsif puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,185 birim arttıracaktır.

Günlük cep telefonu kullanım süreleri 4 saat üzeri olan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Olumsuz Sonuçlar puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı

olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(128)=18,059$; $p<0,001$); Psikotizm puanlarına ait eğitim parametresinin ($t(128)=6,383$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,128)=40,737$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,241 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, günlük cep telefonu kullanım süreleri 4 saat üzeri olan örneklemin Olumsuz Sonuçlar puanlarının yaklaşık %24'ü Psikotizm puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Psikotizm puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,413 birim arttıracaktır.

Katılımcıların günlük cep telefonu kullanım sürelerine göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; günlük 4 saat ve altı cep telefonu kullanan katılımcıların örnekleminde Obsesif Kompulsif puanlarının, günlük 4 saat üzeri cep telefonu kullanan katılımcıların örnekleminde Psikotizm puanlarının Olumsuz Sonuçlar üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Olumsuz Sonuçlar üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadığı ortaya çıkmıştır (Tablo 24).

Tablo 25. Olumsuz Sonuçlar Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Haberleşmek için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Hayır	Sabit	8,684	0,994	-	8,740	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,266	0,060	0,474	4,469	0,000
	$R^2= 0,224$; $F(1,69)= 19,968$; $p=0,000$					
Evet	Sabit	10,194	0,595	-	17,123	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,191	0,061	0,280	3,119	0,002
	Psikotizm Puanı	0,367	0,090	0,418	4,066	0,000
	Kişilerarası Duyarlık Puanı	-0,204	0,079	-0,291	-2,561	0,011
	$R^2= 0,177$; $F(3,240)= 17,239$; $p=0,000$					

Cep telefonunu haberleşmek için kullanmayan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Olumsuz Sonuçlar puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(69)=8,740$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif puanlarına ait eğim parametresinin ($t(69)=4,469$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,69)=19,968$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,224 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu haberleşmek için kullanmayan örneklemin Olumsuz Sonuçlar puanlarının yaklaşık %22'si Obsesif Kompulsif puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,266 birim arttıracaktır.

Cep telefonunu haberleşmek için kullanan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği alt boyut puanlarının Olumsuz Sonuçlar puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda sabit parametrenin istatistiksel olarak

anlamli olduğu (t(240)=17,123; p<0,001); Obsesif Kompulsif (t(240)=3,119; p<0,01), Psikotizm (t(240)=4,066; p<0,001) ve Kişilerarası Duyarlık (t(240)=-2,561; p<0,05) puanlarına ait eğitim parametrelerinin istatistiksel olarak anlamli olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamli olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre (F(3,240)=17,239; p<0,001) modelin istatistiksel olarak anlamli olduğu ve belirlilik katsayısının 0,177 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu haberleşmek için kullanan örneklemin Olumsuz Sonuçlar puanlarının yaklaşık %18'i Obsesif Kompulsif, Psikotizm ve Kişilerarası Duyarlık puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış 0,191 birim, Psikotizm puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,367 birim arttıracak; Kişilerarası Duyarlık puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar Puanını 0,204 birim azaltacaktır.

Cep telefonlarını haberleşmek için kullanıp kullanmadıklarına göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; cep telefonlarını haberleşmek için kullanmayan katılımcıların örnekleminde Obsesif Kompulsif puanlarının, cep telefonlarını haberleşmek için kullanan katılımcıların örnekleminde Obsesif Kompulsif, Psikotizm ve Kişilerarası Duyarlık puanlarının Olumsuz Sonuçlar üzerinde anlamli etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamli olmayan puanlar Olumsuz Sonuçlar üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 25).

Tablo 26. Olumsuz Sonuçlar Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını İnternet için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Hayır	Sabit	12,134	1,097	-	11,061	0,000
	Psikotizm Puanı	0,551	0,169	0,679	3,254	0,002
	Kişilerarası Duyarlık Puanı	-0,354	0,173	-0,428	-2,048	0,046
	$R^2 = 0,182$; $F(2,51) = 5,691$; $p = 0,006$					
Evet	Sabit	9,761	0,549	-	17,772	0,000
	Psikotizm Puanı	0,312	0,081	0,373	3,843	0,000
	Kişilerarası Duyarlık Puanı	-0,165	0,073	-0,248	-2,275	0,024
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,205	0,056	0,322	3,671	0,000
	$R^2 = 0,197$; $F(3,257) = 21,079$; $p = 0,000$					

Cep telefonunu internet için kullanmayan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği alt boyut puanlarının Olumsuz Sonuçlar puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(51)=11,061$; $p<0,001$); Psikotizm ($t(51)=3,254$; $p<0,01$) ve Kişilerarası Duyarlık ($t(51)=-2,048$; $p<0,05$) puanlarına ait eğim parametrelerinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(2,51)=5,691$; $p<0,01$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,182 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu internet için kullanmayan örneklemin Olumsuz Sonuçlar puanlarının yaklaşık %18'i Psikotizm ve Kişilerarası Duyarlık puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Psikotizm puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,551 birim arttıracak; Kişilerarası Duyarlık puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,354 birim azaltacaktır.

Cep telefonunu internet için kullanan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği alt boyut puanlarının Olumsuz Sonuçlar puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(257)=17,772$; $p<0,001$); Psikotizm ($t(257)=3,843$; $p<0,001$),

Kişilerarası Duyarlık ($t(257)=-2,275$; $p<0,05$) ve Obsesif Kompulsif ($t(257)=3,671$; $p<0,001$) puanlarına ait eğitim parametrelerinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(3,257)=21,079$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,197 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu internet için kullanan örneklemin Olumsuz Sonuçlar puanlarının yaklaşık %20'si Psikotizm, Kişilerarası Duyarlık ve Obsesif Kompulsif puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Psikotizm puanındaki 1 birimlik artış 0,312 birim, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,205 birim arttıracak; Kişilerarası Duyarlık puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,165 birim azaltacaktır.

Cep telefonlarını internet için kullanıp kullanmadıklarına göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; cep telefonlarını internet için kullanmayan örnekleme Psikotizm ve Kişilerarası Duyarlık puanlarının, cep telefonlarını internet için kullanan örnekleme Psikotizm, Kişilerarası Duyarlık ve Obsesif Kompulsif puanlarının Olumsuz Sonuçlar üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Olumsuz Sonuçlar üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 26).

Tablo 27. Olumsuz Sonuçlar Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Oyun Oynamak için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Hayır	Sabit	10,355	0,457	-	22,644	0,000
	Psikotizm Puanı	0,363	0,052	0,424	6,997	0,000
	$R^2=0,180$; $F(1,223)=48,962$; $p=0,000$					
Evet	Sabit	11,109	0,935	-	11,879	0,000
	Depresyon Puanı	0,180	0,051	0,353	3,540	0,001
	$R^2=0,125$; $F(1,88)=12,528$; $p=0,001$					

Cep telefonunu oyun oynamak için kullanmayan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Olumsuz Sonuçlar puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(223)=22,644$; $p<0,001$); Psikotizm puanına ait eğim parametresinin ($t(223)=6,997$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,123)=48,962$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,180 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu oyun oynamak için kullanmayan örneklemin Olumsuz Sonuçlar puanlarının yaklaşık %18'i Psikotizm puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Psikotizm puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,363 birim arttıracaktır.

Cep telefonunu oyun oynamak için kullanan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Olumsuz Sonuçlar puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(88)=11,879$; $p<0,001$); Depresyon puanlarına ait eğim parametresinin ($t(88)=3,540$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,88)=12,528$; $p<0,01$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,125 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu oyun oynamak için kullanan örneklemin Olumsuz Sonuçlar puanlarının yaklaşık %12'si Depresyon puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Depresyon puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,180 birim arttıracaktır.

Cep telefonlarını oyun oynamak için kullanıp kullanmadıklarına göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları

genel olarak incelendiğinde; cep telefonlarını oyun için kullanmayan örnekleme Psikotizm puanlarının, cep telefonlarını oyun oynamak için kullanan örnekleme Depresyon puanlarının Olumsuz Sonuçlar üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Olumsuz Sonuçlar üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 27).

Tablo 28. Olumsuz Sonuçlar Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Sosyal Medya için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Hayır	Sabit	10,304	0,881	-	11,700	0,000
	Kayıp Puanı	0,381	0,085	0,526	4,463	0,000
	$R^2= 0,277$; $F(1,52)=19,918$; $p=0,000$					
Evet	Sabit	9,780	0,568	-	17,207	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,260	0,057	0,391	4,558	0,000
	Psikotizm Puanı	0,321	0,083	0,374	3,887	0,000
	Kişilerarası Duyarlık Puanı	-0,247	0,072	-0,362	-3,443	0,001
	$R^2= 0,195$; $F(3,257)=20,785$; $p= 0,000$					

Cep telefonunu sosyal medya için kullanmayan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Olumsuz Sonuçlar puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(52)=11,700$; $p<0,001$); Kayıp puanlarına ait eğim parametresinin ($t(52)=4,463$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,52)=19,918$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,277 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu sosyal medya için kullanmayan örneklemin Olumsuz Sonuçlar puanlarının yaklaşık

%28'i Kaygı puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,381 birim arttıracaktır.

Cep telefonunu sosyal medya için kullanan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği alt boyut puanlarının Olumsuz Sonuçlar puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(257)=17,207$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif ($t(257)=4,558$; $p<0,001$), Psikotizm ($t(257)=3,887$; $p<0,001$) ve Kişilerarası Duyarlık ($t(257)=-3,443$; $p<0,01$) puanlarına ait eğim parametrelerinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(3,257)=20,785$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,195 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu sosyal medya için kullanan örneklemin Olumsuz Sonuçlar puanlarının yaklaşık %19'u Obsesif Kompulsif, Psikotizm ve Kişilerarası Duyarlık puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış 0,260 birim, Psikotizm puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,321 birim arttıracak; Kişilerarası Duyarlık puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar Puanını 0,247 birim azaltacaktır.

Cep telefonlarını sosyal medya için kullanıp kullanmadıklarına göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; cep telefonlarını sosyal medya için kullanmayan örnekleme Kaygı puanlarının, cep telefonlarını sosyal medya için kullanan örnekleme Obsesif Kompulsif, Psikotizm ve Kişilerarası Duyarlık puanlarının Olumsuz Sonuçlar üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Olumsuz Sonuçlar üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 28).

Tablo 29. Olumsuz Sonuçlar Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Fotoğraf Çekmek için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Hayır	Sabit	10,567	0,566	-	18,661	0,000
	Psikotizm Puanı	0,348	0,062	0,419	5,608	0,000
	$R^2= 0,175$; $F(1,148)= 31,445$; $p=0,000$					
Evet	Sabit	9,718	0,741	-	13,114	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,249	0,046	0,389	5,386	0,000
	$R^2= 0,151$; $F(1,163)= 29,006$; $p=0,000$					

Cep telefonunu fotoğraf çekmek için kullanmayan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Olumsuz Sonuçlar puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(148)=18,661$; $p<0,001$); Psikotizm puanlarına ait eğim parametresinin ($t(148)=5,608$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,148)=31,445$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,175 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu fotoğraf çekmek için kullanmayan örneklemin Olumsuz Sonuçlar puanlarının yaklaşık %17'si Psikotizm puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Psikotizm puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,348 birim arttıracaktır.

Cep telefonunu fotoğraf çekmek için kullanan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Olumsuz Sonuçlar puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal

Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(163)=13,114$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif puanlarına ait eğitim parametresinin ($t(163)=5,386$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,163)=29,006$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,151 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu fotoğraf çekmek için kullanan örneklemin Olumsuz Sonuçlar puanlarının yaklaşık %15'i Obsesif Kompulsif puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,249 birim arttıracaktır.

Cep telefonlarını fotoğraf çekmek için kullanıp kullanmadıklarına göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; cep telefonlarını fotoğraf çekmek için kullanmayan örnekleme Psikotizm puanlarının, cep telefonlarını fotoğraf çekmek için kullanan örnekleme Obsesif Kompulsif puanlarının Olumsuz Sonuçlar üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Olumsuz Sonuçlar üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 29).

Tablo 30. Olumsuz Sonuçlar Puanının Katılımcıların Cep Telefonu Kullanımına Bağlı Olarak Bedensel Yakınma Yaşayıp Yaşamadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Evet	Sabit	11,082	0,976	-	11,350	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,424	0,083	0,623	5,110	0,000
	Kişilerarası Duyarlık Puanı	-0,255	0,084	-0,368	-3,022	0,003
	$R^2= 0,183$; $F(2,123)= 13,730$; $p=0,000$					
Hayır	Sabit	9,699	0,429	-	22,606	0,000
	Psikotizm Puanı	0,386	0,054	0,464	7,157	0,000
	$R^2= 0,215$; $F(1,187)= 51,222$; $p= 0,000$					

Cep telefonu kullanımının bedensel yakınmaya yol açtığı katılımcıların SCL-90-R Ölçeği alt boyut puanlarının Olumsuz Sonuçlar puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(123)=11,350$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif ($t(123)=5,110$; $p<0,001$) ve Kişilerarası Duyarlık ($t(123)=-3,022$; $p<0,01$) puanlarına ait eğim parametrelerinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(2,123)=13,730$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,183 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonu kullanımının bedensel yakınmaya yol açtığı örneklemin Olumsuz Sonuçlar puanlarının yaklaşık %18'i Obsesif Kompulsif ve Kişilerarası Duyarlık puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,424 birim arttıracak; Kişilerarası Duyarlık puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,255 birim azaltacaktır.

Cep telefonu kullanımının bedensel yakınmaya yol açmadığı katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Olumsuz Sonuçlar puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(187)=22,606$; $p<0,001$); Psikotizm puanlarına ait eğim parametresinin ($t(187)=7,157$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,187)=51,222$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,215 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonu kullanımının bedensel yakınmaya yol açmadığı örneklemin Olumsuz Sonuçlar puanlarının yaklaşık %21'i Psikotizm puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Psikotizm puanındaki 1 birimlik artış Olumsuz Sonuçlar puanını 0,386 birim arttıracaktır.

Katılımcıların cep telefonu kullanımına bağlı olarak bedensel yakınma yaşayıp yaşamadıklarına göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun

dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; cep telefonu kullanımının bedensel yakınmaya yol açtığı örnekleme Obsesif Kompulsif ve Kişilerarası Duyarlık puanlarının, cep telefonu kullanımının bedensel yakınmaya yol açmadığı örnekleme Psikotizm puanlarının Olumsuz Sonuçlar üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Olumsuz Sonuçlar üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 30).

Tablo 31. Kontrol Problemi Puanının Tüm Örneklem için SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Sabit	13,264	0,592	-	22,402	0,000
Obsesif Kompulsif Puanı	0,267	0,039	0,365	6,926	0,000
$R^2 = 0,133$; $F(1,313)=47,965$; $p=0,000$					

SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Kontrol Problemi puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(313)=22,402$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif puanına ait eğim parametresinin ($t(313)=6,926$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F Testi sonucuna göre ($F(1,313)= 47,965$; $p<0,001$) modelin genelinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,133 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, Kontrol Problemi puanlarının yaklaşık %13'ü Obsesif Kompulsif puanıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,267 birim arttıracaktır. Analiz sonucuna göre, tüm örnekleme Obsesif Kompulsif puanları Kontrol Problemi puanını yordamaktadır (Tablo 31).

Tablo 32. Kontrol Problemi Puanının Cinsiyet Gruplarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Kadın	Sabit	14,601	0,861	-	16,949	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,228	0,053	0,321	4,296	0,000
	R ² = 0,103; F(1,161)= 18,457; p=0,000					
Erkek	Sabit	12,103	0,801	-	15,116	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,293	0,056	0,394	5,244	0,000
	R ² = 0,155; F(1,150)= 27,495; p= 0,000					

Kadın katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Kontrol Problemi puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(161)=16,949$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif puanlarına ait eğim parametresinin ($t(161)=4,296$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,161)=18,457$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,103 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, kadın örneklemin Kontrol Problemi puanlarının yaklaşık %10'u Obsesif Kompulsif puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,228 birim arttıracaktır.

Erkek katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Kontrol Problemi puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(150)=15,116$; $p<0,001$); Obsesif

Kompulsif puanlarına ait eğim parametresinin ($t(150)=5,244$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,150)=27,495$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,155 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, erkek örneklemin Kontrol Problemi puanlarının yaklaşık %15'i Obsesif Kompulsif puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,293 birim arttıracaktır.

Cinsiyet kategorilerine göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; kadın ve erkek örneklemlerinde Obsesif Kompulsif puanlarının Kontrol Problemi üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Kontrol Problemi üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 32).

Tablo 33. Kontrol Problemi Puanının Sınıf Gruplarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
1.Sınıf	Sabit	11,721	1,195	-	9,805	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,334	0,071	0,434	4,415	0,000
	$R^2= 0,178$; $F(1,78)=16,906$; $p=0,000$					
2.Sınıf	Sabit	12,233	1,080	-	11,322	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,496	0,090	0,686	5,510	0,000
	Fobik Kaygı Puanı	-0,483	0,157	-0,383	-3,073	0,003
	$R^2= 0,271$; $F(2,83)=15,450$; $p=0,000$					
3.Sınıf	Sabit	13,762	1,099	-	12,523	0,000
	Somatizasyon Puanı	0,299	0,083	0,401	3,586	0,001
	$R^2= 0,161$; $F(1,67)=12,862$; $p=0,001$					
4.Sınıf	Sabit	15,118	0,997	-	15,165	0,000
	Depresyon Puanı	0,147	0,057	0,280	2,580	0,012
	$R^2= 0,079$; $F(1,78)=6,657$; $p=0,012$					

Üniversite 1. sınıf öğrencisi olan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Kontrol Problemi puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(78)=9,805$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif puanlarına ait eğim parametresinin ($t(78)=4,415$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,78)=16,906$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,178 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, 1. sınıf örnekleminin Kontrol Problemi puanlarının yaklaşık %18'i Obsesif Kompulsif puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,334 birim arttıracaktır.

Üniversite 2. sınıf öğrencisi olan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği alt boyut puanlarının Kontrol Problemi puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(83)=11,322$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif ($t(83)=5,510$; $p<0,001$) ve Fobik Kaygı ($t(83)=-3,073$; $p<0,01$) puanlarına ait eğim parametrelerinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(2,83)=15,450$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,271 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, 2. sınıf örnekleminin Kontrol Problemi puanlarının yaklaşık %27'si Obsesif Kompulsif ve Fobik Kaygı puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,496 birim arttıracak; Fobik Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,483 birim azaltacaktır.

Üniversite 3. sınıf öğrencisi olan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Kontrol Problemi puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model

yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(67)=12,523$; $p<0,001$); Somatizasyon puanlarına ait eğim parametresinin ($t(67)=3,586$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,67)=12,862$; $p<0,01$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,161 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, 3. sınıf örnekleminin Kontrol Problemi puanlarının yaklaşık %16'sı Somatizasyon puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Somatizasyon puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,299 birim arttıracaktır.

Üniversite 4. sınıf öğrencisi olan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Kontrol Problemi puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(78)=15,165$; $p<0,001$); Depresyon puanlarına ait eğim parametresinin ($t(78)=2,580$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,78)=6,657$; $p<0,05$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,079 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, 4. sınıf örnekleminin Kontrol Problemi puanlarının yaklaşık %8'i Depresyon puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Depresyon puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,147 birim arttıracaktır.

Sınıf kategorilerine göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; 1. sınıf örnekleminde Obsesif Kompulsif, 2. sınıf örnekleminde Obsesif Kompulsif ve Fobik Kaygı puanlarının, 3. sınıf örnekleminde Somatizasyon, 4. Sınıf örnekleminde ise Depresyon puanlarının Kontrol Problemi puanları üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anlamli olmayan puanlar Kontrol Problemi uzerinde etki gostermediğinden yordayıcı olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 33).

Tablo 34. Kontrol Problemi Puanının Gelir Düzeylerine Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
İyi	Sabit	13,590	1,009	-	13,474	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,300	0,073	0,369	4,111	0,000
	$R^2= 0,136$; $F(1,107)=16,899$; $p=0,000$					
Orta	Sabit	13,475	0,667	-	20,205	0,000
	Depresyon Puanı	0,206	0,037	0,368	5,510	0,000
	$R^2= 0,135$; $F(1,194)=30,363$; $p=0,000$					

Gelir durumunu iyi olarak belirten katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Kontrol Problemi puanı uzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(107)=13,474$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif puanlarına ait eğim parametresinin ($t(107)=4,111$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,107)=16,899$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,136 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, gelir durumunu iyi olarak belirten örneklemin Kontrol Problemi puanlarının yaklaşık %14'ü Obsesif Kompulsif puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,300 birim arttıracaktır.

Gelir durumunu orta olarak belirten katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Kontrol Problemi puanı uzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model

yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(194)=20,205$; $p<0,001$); Depresyon puanlarına ait eğim parametresinin ($t(194)=5,510$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,194)=30,363$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,135 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, gelir durumunu orta olarak belirten örneklemin Kontrol Problemi puanlarının yaklaşık %13'ü Depresyon puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Depresyon puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,206 birim arttıracaktır.

Gelir düzeylerine göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; gelir durumunu iyi olarak belirten katılımcıların örnekleminde Obsesif Kompulsif puanlarının, gelir durumunu orta olarak belirten katılımcıların örnekleminde Depresyon puanlarının Kontrol Problemi üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Gelir durumunu kötü olarak belirten katılımcıların örnekleminde analize dahil edilen puanlar anlamlı olarak bulunmadığından regresyon modeli tahmini gerçekleştirilememiştir. Anlamlı olmayan puanlar Kontrol Problemi üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 34).

Tablo 35. Kontrol Problemi Puanının Katılımcıların İlk Defa Telefona Sahip Oldukları Yaş Kategorilerine Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
13 Yaş Altı	Sabit	13,431	0,797	-	16,843	0,000
	Depresyon Puanı	0,227	0,046	0,405	4,909	0,000
	$R^2 = 0,164$; $F(1,123)=24,096$; $p=0,000$					
13 Yaş ve Üzeri	Sabit	13,051	0,790	-	16,525	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,355	0,065	0,481	5,478	0,000
	Fobik Kaygı Puanı	-0,244	0,116	-0,184	-2,103	0,037
	$R^2 = 0,151$; $F(2,187)=16,678$; $p=0,000$					

İlk defa telefon kullanma yaşını 13 yaş altı olarak belirten katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Kontrol Problemi puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(123)=16,843$; $p<0,001$); Depresyon puanlarına ait eğim parametresinin ($t(123)=4,909$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,123)=24,096$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,164 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, ilk defa telefon kullanım yaşı 13 yaş altı olan örneklem Kontrol Problemi puanlarının yaklaşık %16'sı Depresyon puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Depresyon puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,227 birim arttıracaktır.

İlk defa telefon kullanma yaşını 13 yaş ve üzeri olarak belirten katılımcıların SCL-90-R Ölçeği alt boyut puanlarının Kontrol Problemi puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(187)=16,525$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif ($t(187)=5,478$; $p<0,001$), Fobik Kaygı ($t(187)=-2,103$; $p<0,05$) puanlarına

ait eğitim parametrelerinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(2,187)=16,678$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,151 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, ilk defa telefon kullanım yaşı 13 yaş ve üzeri olan örneklemin Kontrol Problemi puanlarının yaklaşık %15'i Obsesif Kompulsif ve Fobik Kaygı puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,355 birim arttıracak; Fobik Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,244 birim azaltacaktır.

Katılımcıların ilk defa telefona sahip oldukları yaş kategorilerine göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; ilk defa telefon kullanma yaşını 13 yaş altı olarak belirten katılımcıların örnekleminde Depresyon puanlarının, ilk defa telefon kullanma yaşını 13 yaş ve üzeri olarak belirten katılımcıların örnekleminde Obsesif Kompulsif ve Fobik Kaygı puanlarının Kontrol Problemi üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Kontrol Problemi üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 35).

Tablo 36. Kontrol Problemi Puanının Katılımcıların Günlük Cep Telefonu Kullanım Sürelerine Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
4 Saat ve Altı	Sabit	12,22	0,711	-	17,199	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,249	0,047	0,362	5,253	0,000
	$R^2= 0,131$; $F(1,183)=27,593$; $p=0,000$					
4 Saat Üzeri	Sabit	15,132	0,954	-	15,859	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,264	0,060	0,360	4,364	0,000
	$R^2= 0,130$; $F(1,128)=19,044$; $p=0,000$					

Günlük cep telefonu kullanım süreleri 4 saat ve altı olan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Kontrol Problemi puanı üzerindeki

etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(183)=17,199$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif puanlarına ait eğitim parametresinin ($t(183)=5,253$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,183)=27,593$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,131 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, günlük cep telefonu kullanım süreleri 4 saat ve altı olan örneklemin Kontrol Problemi puanlarının yaklaşık %13'ü Obsesif Kompulsif puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,249 birim arttıracaktır.

Günlük cep telefonu kullanım süreleri 4 saat üzeri olan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Kontrol Problemi puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(128)=15,859$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif puanlarına ait eğitim parametresinin ($t(128)=4,364$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,128)=19,044$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,130 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, günlük cep telefonu kullanım süreleri 4 saat üzeri olan örneklemin Kontrol Problemi puanlarının yaklaşık %13'ü Obsesif Kompulsif puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,264 birim arttıracaktır.

Katılımcıların günlük cep telefonu kullanım sürelerine göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; günlük 4 saat ve altı cep telefonu kullanan katılımcıların

örnekleminde Obsesif Kompulsif puanlarının, günlük 4 saat üzeri cep telefonu kullanan katılımcıların örnekleminde de Obsesif Kompulsif puanlarının Kontrol Problemi üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Kontrol Problemi üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 36).

Tablo 37. Kontrol Problemi Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Haberleşmek için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Hayır	Sabit	8,709	1,225	-	7,110	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,410	0,122	0,531	3,369	0,001
	Fobik Kaygı Puanı	-0,505	0,159	-0,404	-3,179	0,002
	Depresyon Puanı	0,236	0,100	0,371	2,368	0,021
	$R^2 = 0,422$; $F(3,67)=16,331$; $p=0,000$					
Evet	Sabit	14,149	0,659	-	21,479	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,225	0,044	0,312	5,104	0,000
	$R^2 = 0,097$; $F(1,242)=26,054$; $p=0,000$					

Cep telefonunu haberleşmek için kullanmayan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği alt boyut puanlarının Kontrol Problemi puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(67)=7,110$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif ($t(67)=3,369$; $p<0,01$), Fobik Kaygı ($t(67)=-3,179$; $p<0,01$) ve Depresyon ($t(67)=2,368$; $p<0,05$) puanlarına ait eğim parametrelerinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(3,67)=16,331$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,422 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu haberleşmek için kullanmayan örneklemin Kontrol Problemi puanlarının yaklaşık %42'si Obsesif Kompulsif, Fobik Kaygı ve Depresyon puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar

sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış 0,410 birim, Depresyon puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,236 birim arttıracak; Fobik Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,505 birim azaltacaktır.

Cep telefonunu haberleşmek için kullanan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Kontrol Problemi puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(242)=21,479$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif puanlarına ait eğim parametresinin ($t(242)=5,104$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,242)=26,054$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,097 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu haberleşmek için kullanan örneklemin Kontrol Problemi puanlarının yaklaşık %10'u Obsesif Kompulsif puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,225 birim arttıracaktır.

Cep telefonlarını haberleşmek için kullanıp kullanmadıklarına göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; cep telefonlarını haberleşmek için kullanmayan katılımcıların örnekleminde Obsesif Kompulsif, Fobik Kaygı ve Depresyon puanlarının, cep telefonlarını haberleşmek için kullanan katılımcıların örnekleminde Obsesif Kompulsif puanlarının Kontrol Problemi üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Kontrol Problemi üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 37).

Tablo 38. Kontrol Problemi Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını İnternet için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Hayır	Sabit	11,101	1,397	-	7,947	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,307	0,094	0,411	3,250	0,002
	$R^2= 0,169$; $F(1,52)=10,565$; $p=0,002$					
Evet	Sabit	13,727	0,649	-	21,166	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,258	0,042	0,357	6,152	0,000
	$R^2= 0,127$; $F(1,259)=37,847$; $p=0,000$					

Cep telefonunu internet için kullanmayan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Kontrol Problemi puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(52)=7,947$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif puanlarına ait eğim parametresinin ($t(52)=3,250$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,52)=10,565$ $p<0,01$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,169 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu internet için kullanmayan örneklem Kontrol Problemi puanlarının yaklaşık %17'si Obsesif Kompulsif puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,307 birim arttıracaktır.

Cep telefonunu internet için kullanan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Kontrol Problemi puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon

Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(259)=21,166$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif puanlarına ait eğim parametresinin ($t(259)=6,152$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,259)=37,847$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,127 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu internet için kullanan örneklemin Kontrol Problemi puanlarının yaklaşık %13'ü Obsesif Kompulsif puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,258 birim arttıracaktır.

Cep telefonlarını internet için kullanıp kullanmadıklarına göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; cep telefonlarını internet için kullanmayan örnekleme Obsesif Kompulsif puanlarının, cep telefonlarını internet için kullanan örnekleme de Obsesif Kompulsif puanlarının Kontrol Problemi üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Kontrol Problemi üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 38).

Tablo 39. Kontrol Problemi Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Oyun Oynamak için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Hayır	Sabit	13,420	0,680	-	19,730	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,246	0,046	0,339	5,372	0,000
	$R^2=0,115$; $F(1,223)=28,862$; $p=0,000$					
Evet	Sabit	12,976	1,208	-	10,745	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,307	0,073	0,409	4,200	0,000
	$R^2=0,167$; $F(1,88)=17,636$; $p=0,000$					

Cep telefonunu oyun oynamak için kullanmayan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Kontrol Problemi puanı üzerindeki etkisini

incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(223)=19,730$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif puanına ait eğim parametresinin ($t(223)=5,372$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,123)=28,862$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,115 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu oyun oynamak için kullanmayan örneklemin Kontrol Problemi puanlarının yaklaşık %11'i Obsesif Kompulsif puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,246 birim arttıracaktır.

Cep telefonunu oyun oynamak için kullanan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Kontrol Problemi puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(88)=10,745$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif puanlarına ait eğim parametresinin ($t(88)=4,200$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,88)=17,636$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,167 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu oyun oynamak için kullanan örneklemin Kontrol Problemi puanlarının yaklaşık %17'si Obsesif Kompulsif puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,307 birim arttıracaktır.

Cep telefonlarını oyun oynamak için kullanıp kullanmadıklarına göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; cep telefonlarını oyun için kullanmayan örnekleimde Obsesif Kompulsif puanlarının, cep telefonlarını oyun oynamak için kullanan

örnekleme de Obsesif Kompulsif puanlarının Kontrol Problemi üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Kontrol Problemi üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 39).

Tablo 40. Kontrol Problemi Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Sosyal Medya için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Hayır	Sabit	12,466	0,858	-	14,533	0,000
	Kişilerarası Duyarlık Puanı	0,305	0,078	0,475	3,890	0,000
	$R^2 = 0,225$; $F(1,52)=15,134$; $p=0,000$					
Evet	Sabit	13,383	0,677	-	19,755	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,287	0,044	0,372	6,445	0,000
	$R^2 = 0,138$; $F(1,259)=41,536$; $p=0,000$					

Cep telefonunu sosyal medya için kullanmayan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Kontrol Problemi puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(52)=14,533$; $p<0,001$); Kişilerarası Duyarlık puanlarına ait eğim parametresinin ($t(52)=3,890$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,52)=15,134$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,225 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu sosyal medya için kullanmayan örneklemin Kontrol Problemi puanlarının yaklaşık %22'si Kişilerarası Duyarlık puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Kişilerarası Duyarlık puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,305 birim arttıracaktır.

Cep telefonunu sosyal medya için kullanan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Kontrol Problemi puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(259)=19,755$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif puanlarına ait eğim parametresinin ($t(259)=6,445$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,259)=41,536$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,138 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu sosyal medya için kullanan örneklemin Kontrol Problemi puanlarının yaklaşık %14'ü Obsesif Kompulsif puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,287 birim arttıracaktır.

Cep telefonlarını sosyal medya için kullanıp kullanmadıklarına göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; cep telefonlarını sosyal medya için kullanmayan örnekleme Kişilerarası Duyarlık puanlarının, cep telefonlarını sosyal medya için kullanan örnekleme Obsesif Kompulsif puanlarının Kontrol Problemi üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Kontrol Problemi üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 40).

Tablo 41. Kontrol Problemi Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Fotoğraf Çekmek için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Hayır	Sabit	13,047	0,688	-	18,976	0,000
	Depresyon Puanı	0,192	0,041	0,356	4,639	0,000
	$R^2= 0,127$; $F(1,148)=21,517$; $p=0,000$					
Evet	Sabit	13,954	0,886	-	15,751	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,279	0,055	0,368	5,046	0,000
	$R^2= 0,135$; $F(1,163)=25,460$; $p=0,000$					

Cep telefonunu fotoğraf çekmek için kullanmayan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Kontrol Problemi puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(148)=18,976$; $p<0,001$); Depresyon puanlarına ait eğim parametresinin ($t(148)=4,639$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,148)=21,517$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,127 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu fotoğraf çekmek için kullanmayan örneklemin Kontrol Problemi puanlarının yaklaşık %13'ü Depresyon puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Depresyon puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,192 birim arttıracaktır.

Cep telefonunu fotoğraf çekmek için kullanan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Kontrol Problemi puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal

Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(163)=15,751$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif puanlarına ait eğitim parametresinin ($t(163)=5,046$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,163)=25,460$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,135 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu fotoğraf çekmek için kullanan örneklemin Kontrol Problemi puanlarının yaklaşık %13'ü Obsesif Kompulsif puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,279 birim arttıracaktır.

Cep telefonlarını fotoğraf çekmek için kullanıp kullanmadıklarına göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; cep telefonlarını fotoğraf çekmek için kullanmayan örnekleme Depresyon puanlarının, cep telefonlarını fotoğraf çekmek için kullanan örnekleme Obsesif Kompulsif puanlarının Kontrol Problemi üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Kontrol Problemi üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 41).

Tablo 42. Kontrol Problemi Puanının Katılımcıların Cep Telefonu Kullanımına Bağlı Olarak Bedensel Yakınma Yaşayıp Yaşamadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Evet	Sabit	15,042	1,042	-	14,430	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,384	0,074	0,530	5,212	0,000
	Fobik Kaygı Puanı	-0,368	0,125	-0,299	-2,940	0,004
	$R^2= 0,181$; $F(2,123)=13,606$; $p=0,000$					
Hayır	Sabit	12,765	0,603	-	21,179	0,000
	Depresyon Puanı	0,197	0,041	0,335	4,863	0,000
	$R^2= 0,112$; $F(1,187)=23,646$; $p=0,000$					

Cep telefonu kullanımının bedensel yakınmaya yol açtığı katılımcıların SCL-90-R Ölçeği alt boyut puanlarının Kontrol Problemi puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(123)=14,430$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif ($t(123)=5,212$; $p<0,001$) ve Fobik Kaygı ($t(123)=-2,940$; $p<0,01$) puanlarına ait eğim parametrelerinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(2,123)=13,606$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,181 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonu kullanımının bedensel yakınmaya yol açtığı örneklemin Kontrol Problemi puanlarının yaklaşık %18'i Obsesif Kompulsif ve Fobik Kaygı puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,384 birim arttıracak; Fobik Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,368 birim azaltacaktır.

Cep telefonu kullanımının bedensel yakınmaya yol açmadığı katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Kontrol Problemi puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(187)=21,179$; $p<0,001$); Depresyon puanlarına ait eğim parametresinin ($t(187)=4,863$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,187)=23,646$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,112 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonu kullanımının bedensel yakınmaya yol açmadığı örneklemin Kontrol Problemi puanlarının yaklaşık %11'i Depresyon puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Depresyon puanındaki 1 birimlik artış Kontrol Problemi puanını 0,197 birim arttıracaktır.

Katılımcıların cep telefonu kullanımına bağlı olarak bedensel yakınma yaşayıp yaşamadıklarına göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun

dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; cep telefonu kullanımının bedensel yakınmaya yol açtığı örnekleme Obsesif Kompulsif ve Fobik Kaygı puanlarının, cep telefonu kullanımının bedensel yakınmaya yol açmadığı örnekleme Depresyon puanlarının Kontrol Problemi üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Kontrol Problemi üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 42).

Tablo 43. Etkileşimden Kaçınma Puanının Tüm Örneklem için SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Sabit	7,204	0,252	-	28,535	0,000
Fobik Kaygı Puanı	0,266	0,043	0,327	6,119	0,000
$R^2 = 0,107$; $F(1,313)=37,446$; $p=0,000$					

SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Etkileşimden Kaçınma puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(313)= 28,535$; $p<0,001$); Fobik Kaygı puanına ait eğim parametresinin ($t(313)=6,119$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F Testi sonucuna göre ($F(1,313)= 37,446$; $p<0,001$) modelin genelini istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,107 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, Etkileşimden Kaçınma puanlarının yaklaşık %11'i Fobik Kaygı puanıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre diğer puanlar sabit tutulduğunda, Fobik Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,266 birim arttıracaktır. Analiz sonucuna göre, tüm örnekleme Fobik Kaygı puanları Etkileşimden Kaçınma puanını yordamaktadır (Tablo 43).

Tablo 44. Etkileşimden Kaçınma Puanının Cinsiyet Gruplarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Kadın	Sabit	7,379	0,420	-	17,572	0,000
	Psikotizm Puanı	0,244	0,070	0,492	3,483	0,001
	Paranoid Düşünce Puanı	-0,216	0,101	-0,302	-2,139	0,034
	$R^2=0,082$; $F(2,160)=7,181$; $p=0,001$					
Erkek	Sabit	7,239	0,349	-	20,737	0,000
	Fobik Kaygı Puanı	0,407	0,064	0,462	6,388	0,000
	$R^2=0,214$; $F(1,150)=40,804$; $p=0,000$					

Kadın katılımcıların SCL-90-R Ölçeği alt boyut puanlarının Etkileşimden Kaçınma puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(160)=17,572$; $p<0,001$); Psikotizm ($t(160)=3,483$; $p<0,01$) ve Paranoid Düşünce ($t(159)=-2,139$; $p<0,05$) puanlarına ait eğim parametrelerinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(2,160)=7,181$; $p<0,01$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,082 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, kadın örneklemin Etkileşimden Kaçınma puanlarının yaklaşık %8'i Psikotizm ve Paranoid Düşünce puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Psikotizm puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,244 birim arttıracak, Paranoid Düşünce puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,216 birim azaltacaktır.

Erkek katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Etkileşimden Kaçınma puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(150)=20,737$; $p<0,001$); Fobik Kaygı puanlarına ait eğim parametresinin ($t(150)=6,388$; $p<0,001$)

istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,150)=40,804$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,214 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, erkek örneklemin Etkileşimden Kaçınma puanlarının yaklaşık %21'i Fobik Kaygı puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Fobik Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,407 birim arttıracaktır.

Cinsiyet kategorilerine göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; kadın örneklemelerinde Psikotizm ve Paranoid Düşünce puanlarının, erkek örnekleminde ise Fobik Kaygı puanının Etkileşimden Kaçınma üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Etkileşimden Kaçınma üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 44).

Tablo 45. Etkileşimden Kaçınma Puanının Sınıf Gruplarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
1.Sınıf	Sabit	7,309	0,531	-	13,765	0,000
	Fobik Kaygı Puanı	0,567	0,120	0,671	4,728	0,001
	Kişilerarası Duyarlık Puanı	-0,184	0,068	-0,387	-2,726	0,008
	$R^2= 0,231$; $F(2,77)=11,583$; $p=0,000$					
2.Sınıf	Sabit	6,220	0,671	-	9,271	0,000
	Obsesif Kompulsif Puanı	0,137	0,043	0,328	3,183	0,002
	$R^2= 0,108$; $F(1,84)=10,134$; $p=0,002$					
3.Sınıf	Sabit	6,496	0,602	-	10,785	0,000
	Psikotizm Puanı	0,231	0,064	0,405	3,621	0,001
	$R^2= 0,164$; $F(1,67)=13,115$; $p=0,001$					
4.Sınıf	Sabit	8,309	0,545	-	15,233	0,000
	Fobik Kaygı Puanı	0,217	0,095	0,250	2,282	0,025
	$R^2= 0,063$; $F(1,78)=5,208$; $p=0,025$					

Üniversite 1. sınıf öğrencisi olan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği alt boyut puanlarının Etkileşimden Kaçınma puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(77)=13,765$; $p<0,001$); Fobik Kaygı ($t(77)=4,728$; $p<0,01$) ve Kişilerarası Duyarlık ($t(77)=-2,726$; $p<0,01$) puanlarına ait eğim parametrelerinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(2,77)=11,583$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,231 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, 1. sınıf örnekleminin Etkileşimden Kaçınma puanlarının yaklaşık %23'ü Fobik Kaygı ve Kişilerarası Duyarlık puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Fobik Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,567 birim arttıracak; Kişilerarası Duyarlık puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,184 birim azaltacaktır.

Üniversite 2. sınıf öğrencisi olan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Etkileşimden Kaçınma puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(84)=9,271$; $p<0,001$); Obsesif Kompulsif puanlarına ait eğim parametresinin ($t(84)=3,183$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,84)=10,134$; $p<0,05$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,108 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, 2. sınıf örnekleminin Etkileşimden Kaçınma puanlarının yaklaşık %11'i Obsesif Kompulsif puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Obsesif Kompulsif puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,137 birim arttıracaktır.

Üniversite 3. sınıf öğrencisi olan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Etkileşimden Kaçınma puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model

yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(67)=10,785$; $p<0,001$); Psikotizm puanlarına ait eğim parametresinin ($t(67)=3,621$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,67)=13,115$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,164 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, 3. sınıf örnekleminin Etkileşimden Kaçınma puanlarının yaklaşık %16'sı Psikotizm puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Psikotizm puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,231 birim arttıracaktır.

Üniversite 4. sınıf öğrencisi olan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Etkileşimden Kaçınma puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(78)=15,233$; $p<0,001$); Fobik Kaygı puanlarına ait eğim parametresinin ($t(78)=2,282$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,78)=5,208$; $p<0,05$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,063 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, 4. sınıf örnekleminin Etkileşimden Kaçınma puanlarının yaklaşık %6'sı Fobik Kaygı puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Fobik Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,217 birim arttıracaktır.

Sınıf kategorilerine göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; 1. sınıf örnekleminde Fobik Kaygı ve Kişilerarası Duyarlık, 2. sınıf örnekleminde Obsesif Kompulsif, 3. sınıf örnekleminde Psikotizm, 4. Sınıf örnekleminde ise Fobik Kaygı puanlarının Etkileşimden Kaçınma puanları üzerinde anlamlı etkisi olduğu

gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Etkileşimden Kaçınma üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 45).

Tablo 46. Etkileşimden Kaçınma Puanının Gelir Düzeylerine Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
İyi	Sabit	6,863	0,427	-	16,053	0,000
	Fobik Kaygı Puanı	0,368	0,082	0,396	4,464	0,000
	$R^2=0,157$; $F(1,107)=19,929$; $p=0,000$					
Orta	Sabit	7,240	0,357	-	20,276	0,000
	Psikotizm Puanı	0,144	0,037	0,270	3,898	0,000
	$R^2=0,073$; $F(1,194)=15,196$; $p=0,000$					
Kötü	Sabit	4,692	0,869	-	5,397	0,001
	Fobik Kaygı Puanı	0,681	0,115	0,902	5,905	0,000
	$R^2=0,813$; $F(1,8)=34,872$; $p=0,000$					

Gelir durumunu iyi olarak belirten katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Etkileşimden Kaçınma puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(107)=16,053$; $p<0,001$); Fobik Kaygı puanlarına ait eğim parametresinin ($t(107)=4,464$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,107)=19,929$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,157 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, gelir durumunu iyi olarak belirten örneklerin Etkileşimden Kaçınma puanlarının yaklaşık %16'sı Fobik Kaygı puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit

tutulduğunda, Fobik Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,368 birim arttıracaktır.

Gelir durumunu orta olarak belirten katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Etkileşimden Kaçınma puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(194)=20,276$; $p<0,001$); Psikotizm puanlarına ait eğim parametresinin ($t(194)=3,898$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,94)=15,196$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,073 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, gelir durumunu orta olarak belirten örneklemin Etkileşimden Kaçınma puanlarının yaklaşık %7'si Psikotizm puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Psikotizm puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,144 birim arttıracaktır.

Gelir durumunu kötü olarak belirten katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Etkileşimden Kaçınma puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(8)=5,397$; $p<0,01$); Fobik Kaygı puanlarına ait eğim parametresinin ($t(8)=5,905$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,8)=34,872$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,813 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, gelir durumunu kötü olarak belirten örneklemin Etkileşimden Kaçınma puanlarının yaklaşık %81'i Fobik Kaygı puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Fobik Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,681 birim arttıracaktır.

Gelir düzeylerine göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; gelir durumunu iyi olarak belirten kişilerin örnekleminde Fobik Kaygı puanlarının, gelir durumunu orta olarak belirten kişilerin örnekleminde Psikotizm puanlarının ve gelir durumunu kötü olarak belirten kişilerin örnekleminde Fobik Kaygı puanlarının Etkileşimden Kaçınma üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Etkileşimden Kaçınma üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 46).

Tablo 47. Etkileşimden Kaçınma Puanının Katılımcıların İlk Defa Telefona Sahip Oldukları Yaş Kategorilerine Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
13 Yaş Altı	Sabit	6,953	0,351	-	19,833	0,000
	Fobik Kaygı Puanı	0,289	0,065	0,374	4,472	0,00
	$R^2= 0,140$; $F(1,123)=19,995$; $p=0,000$					
13 Yaş ve Üzeri	Sabit	7,378	0,352	-	20,985	0,000
	Fobik Kaygı Puanı	0,250	0,058	0,300	4,306	0,000
	$R^2= 0,090$; $F(1,188)=18,543$; $p=0,000$					

İlk defa telefon kullanma yaşını 13 yaş altı olarak belirten katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Etkileşimden Kaçınma puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(123)=19,833$; $p<0,001$); Fobik Kaygı puanlarına ait eğim parametresinin ($t(123)=4,472$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,123)=19,995$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı

olduğu ve belirlilik katsayısının 0,140 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, ilk defa telefon kullanım yaşı 13 yaş altı olan örneklemin Etkileşimden Kaçınma puanlarının yaklaşık %14' Fobik Kaygı puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Fobik Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,289 birim arttıracaktır.

İlk defa telefon kullanma yaşını 13 yaş ve üzeri olarak belirten katılımcıların SCL-90-R leği'nin tüm alt boyut puanlarının Etkileşimden Kaçınma puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan oklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(188)=20,985$; $p<0,001$); Fobik Kaygı puanlarına ait eğim parametresinin ($t(188)=4,306$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,188)=18,543$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,090 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, ilk defa telefon kullanım yaşı 13 yaş ve üzeri olan örneklemin Etkileşimden Kaçınma puanlarının yaklaşık %9'u Fobik Kaygı puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Fobik Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,250 birim arttıracaktır.

Katılımcıların ilk defa telefona sahip oldukları yaş kategorilerine göre kurulan SCL-90-R leği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; ilk defa telefon kullanma yaşını 13 yaş altı olarak belirten katılımcıların rnekleminde Fobik Kaygı puanlarının, ilk defa telefon kullanma yaşını 13 yaş ve üzeri olarak belirten katılımcıların örnekleminde de Fobik Kaygı puanlarının Etkileşimden Kaçınma üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Etkileşimden Kaçınma üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 47).

Tablo 48. Etkileşimden Kaçınma Puanının Katılımcıların Günlük Cep Telefonu Kullanım Sürelerine Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
4 Saat ve Altı	Sabit	7,053	0,318	-	22,191	0,000
	Psikotizm Puanı	0,243	0,060	0,500	4,029	0,000
	Kişilerarası Duyarlık Puanı	-0,109	0,047	-0,290	-2,335	0,021
	$R^2= 0,095$; $F(2,182)= 9,600$; $p=0,000$					
4 Saat Üzeri	Sabit	7,424	0,457	-	16,236	0,000
	Fobik Kaygı Puanı	0,400	0,076	0,420	5,234	0,000
	$R^2= 0,176$; $F(1,128)= 27,390$; $p= 0,000$					

Günlük cep telefonu kullanım süreleri 4 saat ve altı olan kişilerin SCL-90-R Ölçeği alt boyut puanlarının Etkileşimden Kaçınma puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(182)=22,191$; $p<0,001$); Psikotizm ($t(182)=4,029$; $p<0,001$), Kişilerarası Duyarlık ($t(182)=-2,335$; $p<0,05$) puanlarına ait eğim parametrelerinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(2,182)=9,600$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,095 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, günlük cep telefonu kullanım süreleri 4 saat ve altı olan örneklem Etkileşimden Kaçınma puanlarının yaklaşık %9'u Psikotizm ve Kişilerarası Duyarlık puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Psikotizm puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,243 birim arttıracak; Kişilerarası Duyarlık puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,109 birim azaltacaktır.

Günlük cep telefonu kullanım süreleri 4 saat üzeri olan kişilerin SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Etkileşimden Kaçınma puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal

Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(128)=16,236$; $p<0,001$); Fobik Kaygı puanlarına ait eğim parametresinin ($t(128)=5,234$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,128)=27,390$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,176 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, günlük cep telefonu kullanım süreleri 4 saat üzeri olan örneklemin Etkileşimden Kaçınma puanlarının yaklaşık %18'i Fobik Kaygı puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Fobik Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,400 birim arttıracaktır.

Katılımcıların günlük cep telefonu kullanım sürelerine göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; günlük 4 saat ve altı cep telefonu kullanan katılımcıların örnekleminde Psicotizm ve Kişilerarası Duyarlık puanlarının, günlük 4 saat üzeri cep telefonu kullanan katılımcıların örnekleminde Fobik Kaygı puanlarının Etkileşimden Kaçınma üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Etkileşimden Kaçınma üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 48).

Tablo 49. Etkileşimden Kaçınma Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Haberleşmek için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Hayır	Sabit	6,708	0,522	-	12,839	0,000
	Fobik Kaygı Puanı	0,319	0,075	0,454	4,234	0,000
	$R^2= 0,206$; $F(1,69)=17,925$; $p=0,000$					
Evet	Sabit	7,400	0,337	-	21,929	0,000
	Fobik Kaygı Puanı	0,174	0,085	0,201	2,046	0,042
	Psikotizm Puanı	0,214	0,070	0,365	3,044	0,003
	Kişilerarası Duyarlık Puanı	-0,131	0,050	-0,281	-2,639	0,009
	$R^2= 0,120$; $F(3,240)=10,895$; $p=0,000$					

Cep telefonunu haberleşmek için kullanmayan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Etkileşimden Kaçınma puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(69)=12,839$; $p<0,001$); Fobik Kaygı puanlarına ait eğim parametresinin ($t(69)=4,234$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,69)=17,925$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,206 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu haberleşmek için kullanmayan örneklemin Etkileşimden Kaçınma puanlarının yaklaşık %20'si Fobik Kaygı puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Fobik Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,319 birim arttıracaktır.

Cep telefonunu haberleşmek için kullanan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği alt boyut puanlarının Etkileşimden Kaçınma puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda sabit parametrenin istatistiksel

olarak anlamlı olduğu (t(240)=21,929; p<0,001); Fobik Kaygı (t(240)=2,046; p<0,05), Psikotizm (t(240)=3,044; p<0,01) ve Kişilerarası Duyarlık (t(240)=-2,639; p<0,01) puanlarına ait eğim parametrelerinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre (F(3,240)=10,895; p<0,001) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,120 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu haberleşmek için kullanan örneklemin Etkileşimden Kaçınma puanlarının yaklaşık %12'si Fobik Kaygı, Psikotizm ve Kişilerarası Duyarlık puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğere puanlar sabit tutulduğunda, Fobik Kaygı puanındaki 1 birimlik artış 0,174 birim, Psikotizm puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,214 birim arttıracak; Kişilerarası Duyarlık puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma Puanını 0,131 birim azaltacaktır.

Cep telefonlarını haberleşmek için kullanıp kullanmadıklarına göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; cep telefonlarını haberleşmek için kullanmayan katılımcıların örnekleminde Fobik Kaygı puanlarının, cep telefonlarını haberleşmek için kullanan katılımcıların örnekleminde Fobik Kaygı, Psikotizm ve Kişilerarası Duyarlık puanlarının Etkileşimden Kaçınma üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğere puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Etkileşimden Kaçınma üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 49).

Tablo 50. Etkileşimden Kaçınma Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını İnternet için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Hayır	Sabit	7,522	0,686	-	10,959	0,000
	Fobik Kaygı Puanı	0,267	0,114	0,308	2,338	0,023
	$R^2= 0,095$; $F(1,52)=5,465$; $p=0,023$					
Evet	Sabit	7,135	0,270	-	26,426	0,000
	Fobik Kaygı Puanı	0,266	0,047	0,333	5,688	0,000
	$R^2= 0,111$; $F(1,259)=32,351$; $p=0,000$					

Cep telefonunu internet için kullanmayan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Etkileşimden Kaçınma puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(52)=10,959$; $p<0,001$); Fobik Kaygı puanlarına ait eğim parametresinin ($t(52)=2,338$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,52)=5,465$; $p<0,05$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,095 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu internet için kullanmayan örneklemin Etkileşimden Kaçınma puanlarının yaklaşık %9'u Fobik Kaygı puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Fobik Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,267 birim arttıracaktır.

Cep telefonunu internet için kullanan kişilerin SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Etkileşimden Kaçınma puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon

Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(259)=26,426$; $p<0,001$); Fobik Kaygı puanlarına ait eğim parametresinin ($t(259)=5,688$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,259)=32,351$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,111 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu internet için kullanan örneklemin Etkileşimden Kaçınma puanlarının yaklaşık %11'i Fobik Kaygı puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Fobik Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,266 birim arttıracaktır.

Cep telefonlarını internet için kullanıp kullanmadıklarına göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; cep telefonlarını internet için kullanmayan örnekleme Fobik Kaygı puanlarının, cep telefonlarını internet için kullanan örnekleme de Fobik Kaygı puanlarının Etkileşimden Kaçınma üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Etkileşimden Kaçınma üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 50).

Tablo 51. Etkileşimden Kaçınma Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Oyun Oynamak için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Hayır	Sabit	7,085	0,306	-	23,169	0,000
	Fobik Kaygı Puanı	0,309	0,056	0,348	5,538	0,000
	$R^2=0,121$; $F(1,223)=30,665$; $p=0,000$					
Evet	Sabit	7,422	0,448	-	16,560	0,000
	Fobik Kaygı Puanı	0,193	0,068	0,289	2,837	0,006
	$R^2=0,084$; $F(1,88)=8,049$; $p=0,006$					

Cep telefonunu oyun oynamak için kullanmayan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Etkileşimden Kaçınma puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(223)=23,169$; $p<0,001$); Fobik Kaygı puanına ait eğim parametresinin ($t(223)=5,538$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,123)=30,665$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,121 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu oyun oynamak için kullanmayan örneklemin Etkileşimden Kaçınma puanlarının yaklaşık %12'si Fobik Kaygı puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Fobik Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,309 birim arttıracaktır.

Cep telefonunu oyun oynamak için kullanan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Etkileşimden Kaçınma puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(88)=16,560$; $p<0,001$); Fobik Kaygı puanlarına ait eğim parametresinin ($t(88)=2,837$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,88)=8,049$; $p<0,01$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,084 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu oyun oynamak için kullanan örneklemin Etkileşimden Kaçınma puanlarının yaklaşık %8'i Fobik Kaygı puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Fobik Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,193 birim arttıracaktır.

Cep telefonlarını oyun oynamak için kullanıp kullanmadıklarına göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları

genel olarak incelendiğinde; cep telefonlarını oyun için kullanmayan örnekleme Fobik Kaygı puanlarının, cep telefonlarını oyun oynamak için kullanan örnekleme de Fobik Kaygı puanlarının Etkileşimden Kaçınma üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Etkileşimden Kaçınma üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 51).

Tablo 52. Etkileşimden Kaçınma Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Sosyal Medya için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Hayır	Sabit	6,819	0,660	-	10,328	0,000
	Psikotizm Puanı	0,253	0,064	0,482	3,967	0,000
	$R^2= 0,232; F(1,52)=15,741; p=0,000$					
Evet	Sabit	7,212	0,281	-	25,709	0,000
	Fobik Kaygı Puanı	0,239	0,050	0,287	4,824	0,000
	$R^2= 0,082; F(1,259)=23,270; p=0,000$					

Cep telefonunu sosyal medya için kullanmayan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Etkileşimden Kaçınma puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(52)=10,328; p<0,001$); Psikotizm puanlarına ait eğim parametresinin ($t(52)=3,967; p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,52)=15,741; p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,232 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu sosyal medya için kullanmayan örneklemin Etkileşimden Kaçınma puanlarının yaklaşık %23'ü Psikotizm puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer

puanlar sabit tutulduğunda, Psicotizm puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,253 birim arttıracaktır.

Cep telefonunu sosyal medya için kullanan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Etkileşimden Kaçınma puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(259)=25,709$; $p<0,001$); Fobik Kaygı puanlarına ait eğim parametresinin ($t(259)=4,824$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,259)=23,270$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,082 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu sosyal medya için kullanan örneklemin Etkileşimden Kaçınma puanlarının yaklaşık %8'i Fobik Kaygı puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Fobik Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,239 birim arttıracaktır.

Cep telefonlarını sosyal medya için kullanıp kullanmadıklarına göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; cep telefonlarını sosyal medya için kullanmayan örnekleme Psicotizm puanlarının, cep telefonlarını sosyal medya için kullanan örnekleme Fobik Kaygı puanlarının Etkileşimden Kaçınma üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Etkileşimden Kaçınma üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 52).

Tablo 53. Etkileşimden Kaçınma Puanının Katılımcıların Cep Telefonlarını Fotoğraf Çekmek için Kullanıp Kullanmadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Hayır	Sabit	6,942	0,386	-	17,996	0,000
	Psikotizm Puanı	0,216	0,042	0,387	5,102	0,000
	$R^2= 0,150$; $F(1,148)=26,033$; $p=0,000$					
Evet	Sabit	7,105	0,369	-	19,281	0,000
	Fobik Kaygı Puanı	0,238	0,061	0,291	3,890	0,000
	$R^2= 0,085$; $F(1,163)=15,134$; $p=0,000$					

Cep telefonunu fotoğraf çekmek için kullanmayan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Etkileşimden Kaçınma puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(148)=17,996$; $p<0,001$); Psikotizm puanlarına ait eğim parametresinin ($t(148)=5,102$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,148)=26,033$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,150 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu fotoğraf çekmek için kullanmayan örneklemin Etkileşimden Kaçınma puanlarının yaklaşık %15'i Psikotizm puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Psikotizm puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,216 birim arttıracaktır.

Cep telefonunu fotoğraf çekmek için kullanan katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Etkileşimden Kaçınma puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal

Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(163)=19,281$; $p<0,001$); Fobik Kaygı puanlarına ait eğim parametresinin ($t(163)=3,890$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,163)=15,134$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,085 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonunu fotoğraf çekmek için kullanan örneklemin Etkileşimden Kaçınma puanlarının yaklaşık %8'i Fobik Kaygı puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Fobik Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,238 birim arttıracaktır.

Cep telefonlarını fotoğraf çekmek için kullanıp kullanmadıklarına göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak analiz edildiğinde; cep telefonlarını fotoğraf çekmek için kullanmayan örnekleme Psikotizm puanlarının, cep telefonlarını fotoğraf çekmek için kullanan örnekleme Fobik Kaygı puanlarının Etkileşimden Kaçınma üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Etkileşimden Kaçınma üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 53).

Tablo 54. Etkileşimden Kaçınma Puanının Katılımcıların Cep Telefonu Kullanımına Bağlı Olarak Bedensel Yakınma Yaşayıp Yaşamadıklarına Göre SCL-90-R Ölçeği Alt Boyut Puanları Tarafından Yordanmasına Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımsız Değişken	B	B'nin Standart Hatası	β	t	p
Evet	Sabit	7,783	0,479	-	16,241	0,000
	Fobik Kaygı Puanı	0,236	0,070	0,289	3,366	0,001
	$R^2= 0,084$; $F(1,124)=11,333$; $p=0,001$					
Hayır	Sabit	6,928	0,286	-	24,223	0,000
	Fobik Kaygı Puanı	0,261	0,057	0,318	4,582	0,000
	$R^2= 0,101$; $F(1,187)=20,997$; $p=0,000$					

Cep telefonu kullanımının bedensel yakınmaya yol açtığı katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Etkileşimden Kaçınma puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(124)=16,241$; $p<0,001$); Fobik Kaygı puanlarına ait eğim parametresinin ($t(124)=3,366$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,124)=11,333$; $p<0,01$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,084 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonu kullanımının bedensel yakınmaya yol açtığı örneklemin Etkileşimden Kaçınma puanlarının yaklaşık %8'i Fobik Kaygı puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Fobik Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,236 birim arttıracaktır.

Cep telefonu kullanımının bedensel yakınmaya yol açmadığı katılımcıların SCL-90-R Ölçeği'nin tüm alt boyut puanlarının Etkileşimden Kaçınma puanı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonucunda anlamlı elde edilen model yorumlanmıştır. Sadece bir değişken anlamlı yordayıcı olarak elde edildiğinden kullanılan model Basit Doğrusal Regresyon olmuştur. Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonucuna göre; sabit parametrenin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(187)=24,223$; $p<0,001$); Fobik Kaygı puanlarına ait eğim parametresinin ($t(187)=4,582$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin genel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan F testi sonucuna göre ($F(1,187)=20,997$; $p<0,001$) modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve belirlilik katsayısının 0,101 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, cep telefonu kullanımının bedensel yakınmaya yol açmadığı örneklemin Etkileşimden Kaçınma puanlarının yaklaşık %10'u Fobik Kaygı puanlarıyla açıklanmaktadır. Bu sonuçlara göre, diğer puanlar sabit tutulduğunda, Fobik Kaygı puanındaki 1 birimlik artış Etkileşimden Kaçınma puanını 0,261 birim arttıracaktır.

Katılımcıların cep telefonu kullanımına bağlı olarak bedensel yakınma yaşayıp yaşamadıklarına göre kurulan SCL-90-R Ölçeği'nin toplam 9 alt boyutunun

dahil edildiği modellerin sonuçları genel olarak incelendiğinde; Cep telefonu kullanımının bedensel yakınmaya yol açtığı örneklemde Fobik Kaygı puanlarının, cep telefonu kullanımının bedensel yakınmaya yol açmadığı örneklemde de Fobik Kaygı puanlarının Etkileşimden Kaçınma üzerinde anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir. Diğer puanların modelde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı olmayan puanlar Etkileşimden Kaçınma üzerinde etki göstermediğinden yordayıcı olmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 54).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. TARTIŞMA

Cep telefonu, günlük yaşantıda bireyler tarafından sıkça kullanılan, insan hayatında önemli bir yer edinen iletişim aracıdır. Bireylerin cep telefonu ile geçirdiği zamanı fark edememesi ya da cep telefonu ile bağlantıyı koparmak istememesi cep telefonunun problemlili kullanımına yol açmaktadır. Cep telefonunun problemlili kullanımı bu açıdan günümüzde birçok araştırmanın konusunu oluşturmaktadır. Cep telefonunun problemlili kullanımına yol açan etmenlerin incelenip araştırılması, cep telefonu ile daha sağlıklı bir iletişim kurulabilmesine ve sorunlu kullanımının azaltılmasına yardımcı olabilmektedir. Bu çalışmada, genel problemlili cep telefonu kullanımı eğilimini tanımlayan Yoksunluk, Olumsuz Sonuçlar, Kontrol Problemi, Etkileşimden Kaçınma'nın; Somatizasyon, Obsesif Kompulsif, Kişilerarası Duyarlık, Depresyon, Kaygı, Düşmanlık, Fobik Kaygı, Paranoid Düşünce ve Psicotizm alt boyutlarını içeren psikopatolojik semptomlar tarafından yordanması incelenmiştir. Bunun yanında yordayıcıların, cinsiyet, sınıf, gelir, ilk defa cep telefonuna sahip olma yaşı, günlük cep telefonu kullanım süresi, cep telefonu kullanım amacı ve bedensel yakınma özelliklerine göre değişimi ele alınmıştır. Problemlili cep telefonu kullanımının alt boyutlarında psikopatolojik semptomlar alt boyutlarının anlamlı etkisi olduğu gözlenmiştir.

Tüm örneklem sonuçlarına göre Yoksunluk'un yordayıcıları incelendiğinde yalnızca Depresyon alt boyutunun anlamlı etki gösterdiğine ulaşılmıştır. Yapılan bir çalışmanın sonucunda (Özen ve Topçu, 2017), birey sahip olduğu depresif duygular ile baş edebilmek için cep telefonu ile daha fazla uğraş halinde olmakta, bunun da problemlili kullanıma neden olduğu şeklinde açıklanmaktadır. Yine bu çalışmada depresif semptom seviyesinin problemlili cep telefonu kullanımını anlamlı yönde etkilediğine dair sonuçlara ulaşılmıştır. Bu sonuç elde edilen bulgu ile uyumluluk göstermektedir. Çalışmanın tüm örneklem Olumsuz Sonuçlar ve Kontrol Problemi

yordayıcıları incelendiğinde her iki alt boyutta da Obsesif Kompulsif'in pozitif yordayıcı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen sonuç, takıntılı düşünceler ve bu düşüncelerin yarattığı kaygıyı azaltmak için yapılan kompulsif davranışlara eğilim gösteren bireylerin cep telefonlarından gelen bildirimlerden mahrum kalmamamak için daha fazla problemlili kullanım davranışı gösterdikleri bulgusu ile örtüşmektedir (Lee ve ark., 2018). Aynı zamanda tüm örneklem Olumsuz Sonuçlar alt boyutunda Psikotizm'in pozitif yordayıcı olduğu, Kişilerarası Duyarlık'ın ise negatif yordayıcı olduğu sonucu elde edilmiştir. Elde edilen sonuca göre; gerçekliğe ilişkin algıda problem yaşama, duygu ve düşüncede bozulmalar gibi psikopatolojik semptomu tanımlayan Psikotizm puanı arttıkça problemlili cep telefonu kullanımından kaynaklı olumsuz durumlarla karşılaşmanın da artacağı şeklinde açıklanabilir. Bireyin diğer kişileri doğru olarak algılayabilme ve buna bağlı olarak gerekli davranışlar sergileyebilme becerisi olan Kişilerarası Duyarlık puanı arttıkça Olumsuz Sonuçlar puanı da azalma gösterecektir. Tüm örneklem Etkileşimden Kaçınma'nın yordayıcıları incelendiğinde ise, Fobik Kaygı alt boyutunun anlamlı etkiye sahip olduğu sonucu bulunmuştur. Yapılan bir çalışmada (Doğan ve Tosun, 2016), fobik kaygı özellikleri gösteren bireylerin, cep telefonu aracılığı ile kurdukları iletişimde, yüz yüze iletişim sağlamadıkları için aynı zamanda sanal dünyada kendilerini daha rahat ve iyi ifade ettikleri için etkileşimden kaçındıkları ve cep telefonunu problemlili kullanmaya daha fazla eğilim gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen sonuç çalışma bulgularını desteklemektedir.

Cinsiyet açısından Yoksunluk yordayıcıları incelendiğinde hem kadınlarda hem de erkeklerde Depresyon'un pozitif yordayıcı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç erkeklerde depresyon puanlarının kadınlara göre yoksunluğu daha fazla yordayabileceği şeklinde yorumlanabilir. Kadınlarda, Obsesif Kompulsif ve Psikotizm puanları Olumsuz Sonuçlar boyutu üzerinde anlamlı bir etki gösterirken, farklı olarak Kişilerarası Duyarlık puanı negatif yönde etki göstermektedir. Erkeklerde ise Kaygı puanının Olumsuz Sonuçlar boyutunun pozitif yordayıcısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kadınlara, erkeklere kıyasla problemlili cep telefonu kullanımından dolayı daha fazla olumsuz sonuçlarla karşılaştıklarına dair çalışmalara ulaşılmıştır. Bu farklılık cinsiyetler arasında cep telefonu kullanım amacından kaynaklanmaktadır (Beranuy, Oberst, Carbonell ve Chamarro, 2009). Kontrol

Problemi boyutunda kadınlarda ve erkeklerde ortak olarak Obsesif Kompulsif puanının pozitif yordayıcı olduğu bulunmuştur. Bu sonuç erkeklerde Obsesif Kompulsif puanlarının kadınlara kıyasla Kontrol Problemi boyutunu daha fazla yordadığı biçiminde açıklanabilir. Yine kadınlarda Etkileşimden Kaçınma'yı Psikotizm pozitif yönde, Paranoid Düşünce negatif yönde yordamaktayken; erkeklerde ise Fobik Kaygı puanı pozitif yönde yordamaktadır. Literatür sonuçları incelendiğinde, cinsiyet açısından fobik kaygı belirtileri gösteren erkeklerin kadınlara göre daha fazla problemlerle cep telefonu kullandıkları bulgusuna ulaşılmıştır (Doğan ve Tosun, 2016). Bu bulgu çalışmanın sonucu ile uyumluluk göstermektedir. İlgili alanyazın incelendiğinde kadın ve erkeklerin problemlerle cep telefonu kullanım düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar olduğunu gösteren çalışmalar mevcut iken (Altundağ ve Bulut, 2017) farklılık bulunmadığını gösteren çalışmalar da (Kwon, Lee, Won, Park, Min, Hahn, Gu, Choi ve Kim, 2013) mevcuttur.

Sınıf düzeyi açısından Yoksunluk yordayıcıları incelendiğinde birinci ve üçüncü sınıf grubunda Depresyon'un ortak yordayıcı olduğu, farklı olarak ikinci sınıf grubunda Düşmanlık'ın, dördüncü sınıf grubunda ise Paranoid Düşünce'nin pozitif yordayıcı olduğu saptanmıştır. Olumsuz Sonuçlar alt boyutu yordayıcıları incelendiğinde birinci ve ikinci sınıflarda, başkalarının kötü durumlarla karşılaşmasını ve hata yapmasını isteme özelliklerini içeren Düşmanlık boyutunun anlamlı bir etkiye sahip olduğu bulunmuştur. Ancak Olumsuz Sonuçlar boyutundaki bu anlamlı etki birinci sınıflarda pozitif yönlü etki gösterirken ikinci sınıflarda negatif yönlü bir etki göstermiştir. Bu bulgu birinci sınıfların ikinci sınıflara göre başkalarının kötülük görme ve negatif yaşam olaylarına tanık olma eğilimleri arttıkça olumsuz sonuçlarla karşılaşma durumlarının da artış gösterebileceği şeklinde açıklanabilir. Farklı olarak ikinci sınıflarda Obsesif Kompulsif ve Psikotizm puanlarının Olumsuz Sonuçlar boyutunun pozitif yordayıcısı olduğu bulunmuştur. Buna ek olarak üçüncü sınıf grubunda Paranoid Düşünce, dördüncü sınıf grubunda Kaygı pozitif yordayıcı olarak yer almaktadır. Obsesif Kompulsif'in birinci ve ikinci sınıf gruplarında Kontrol Problemi boyutunun ortak yordayıcısı olduğu bulunmuştur. Farklı olarak ikinci sınıflarda Fobik Kaygı puanlarının Kontrol Problemi'nin negatif yordayıcısı olduğu saptanmıştır. Bunun yanında Kontrol Problemi'nde üçüncü sınıflarda Somatizasyon, dördüncü sınıflarda Depresyon etkili bulunmuştur.

Etkileşimden Kaçınma’da birinci ve dördüncü sınıflarda benzer olarak Fobik Kaygı’nın ortak yordayıcı olduğu saptanmıştır. Bu sonuç birinci sınıflarda Fobik Kaygı puanının dördüncü sınıf öğrencilerine göre Etkileşimden Kaçınma alt boyutunu daha fazla yordayabileceği şeklinde açıklanabilir. Farklı olarak birinci sınıflarda Kişilerarası Duyarlık negatif yordayıcıyken, ikinci sınıflarda Obsesif Kompulsif ve üçüncü sınıflarda Psikotizm pozitif yordayıcı olarak bulunmuştur. Yapılan çalışmada yordayıcılar arasında benzerlikler gözlenmekle birlikte bulunan sonuçların büyük bir kısmında farklılıklar olduğu saptanmıştır. Alanyazında bu çalışmanın sonuçlarını karşılaştırmaya yönelik herhangi bir bulguya ulaşılamamıştır.

Gelir düzey gruplarının Yoksunluk yordayıcıları incelendiğinde, gelir durumu iyi olan grupta sosyal ve kişilerarası ilişkilerde kaygı yaşama gibi özellikleri içeren Fobik Kaygı pozitif yordayıcı iken, gelir durumu orta olan grupta ise Obsesif Kompulsif pozitif yordayıcıdır. Psikotizm, gelir durumu iyi ve orta olan grupta ortak olarak Olumsuz Sonuçlar boyutunun pozitif yordayıcısı olduğu saptanmıştır. Diğer değişkenler sabit tutulduğunda, gelir durumunu iyi olarak belirten katılımcılarda Psikotizm puanları gelir durumunu orta olarak belirten katılımcılara göre Olumsuz Sonuçlar puanlarını daha fazla artırmaktadır. Bunun yanında kötü gelir durumuna grubuna sahip örnekleme Düşmanlık ve Fobik Kaygı puanlarının pozitif yönlü anlamlı bir etkiye sahip olduğu, farklı olarak Paranoid Düşünce puanlarının negatif yönlü olarak Olumsuz Sonuçlar alt boyutunu yordadığı bulunmuştur. Gelir düzey gruplarının Kontrol Problemi yordayıcıları arasında gelir durumu iyi olan grupta takıntılı düşünce ve davranış örüntülerini kapsayan Obsesif Kompulsif puanı pozitif yordayıcı iken, orta olan grupta ise Depresyon puanı pozitif yordayıcı olarak bulunmuştur. Fobik Kaygı, ortak olarak gelir durumu iyi ve kötü olan grupta Etkileşimden Kaçınma boyutunun pozitif yordayıcısı olarak saptanmıştır. Diğer değişkenler sabit tutulduğunda, gelir durumu kötü olan grubun Fobik Kaygı puanları gelir durumunu iyi olarak belirten gruba kıyasla Etkileşimden Kaçınma puanını daha fazla artırmaktadır. Buna ek olarak, gelir durumu orta olan grupta Psikotizm puanı anlamlı bir etkiye sahiptir. Yapılan bir çalışmada (Kuyucu, 2017), iyi gelir durumuna sahip olma, cep telefonuna daha fazla anlam yüklemeye ve sınırsız hareket etmeye neden olduğu için daha fazla problemlili kullanmaya, kötü gelir durumuna sahip olmanın ise cep telefonunda elde edilen doyumun düşük olması nedeniyle daha az

problemleri kullanmaya neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İlgili alan yazın sonuçları incelendiğinde, gelir durumu ile problemleri cep telefonu kullanımı arasında anlamlı farklılık gösteren çalışmalara (Kuyucu, 2017) rastlanılmakla birlikte anlamlı farklılık göstermeyen çalışma sonuçlarına da (Talan, Korkmaz ve Gezer, 2016) ulaşılmıştır.

İlk defa cep telefonuna sahip olma yaşında, örneklem on üç yaş altı ve on üç yaş ve üzeri şeklinde iki gruba ayrılarak değerlendirilmiştir. Yoksunluk boyutunun yordayıcıları olarak, Kişilerarası Duyarlık'ın on üç yaş altı grubunda, Depresyon'un on üç yaş ve üzeri grubunda anlamlı bir etkiye sahip olduğu bulunmuştur. Bu sonuç ilgili alan yazında, cep telefonuna ve mobil cihazlara erken yaşta sahip olmanın ileriki dönemlerde bireyin yoksunluk belirtileri göstermesine ve bağımlılık geliştirmesine neden olduğu bulgusu ile uyumluluk göstermektedir (Erdem, Kalkın, Türen ve Deniz, 2016). Olumsuz Sonuçlar boyutunda on üç yaş altı olan grubun yordayıcıları Kaygı ve Obsesif Kompulsif iken, on üç yaş ve üzeri olan grupta ise Psikotizm olarak bulunmuştur. Kontrol Problemi yordayıcıları incelendiğinde, ilgi ve istek azalması, geleceğe yönelik karamsar bakış açısına sahip olma gibi özellikleri içeren Depresyon on üç yaş altı grubunda pozitif yönlü, on üç yaş ve üzeri grubunda Obsesif Kompulsif pozitif yönlü, Fobik Kaygı ise negatif yönlü etki göstermektedir. Fobik Kaygı her iki grupta ortak olarak Etkileşimden Kaçınma'nın yordayıcısı olarak bulunmuştur. Bu sonuç on üç yaş altı örneklemine göre Etkileşimden Kaçınma alt boyunu daha fazla yordayabileceği şeklinde açıklanabilir. Cep telefonu ile erken yaşta tanışmanın sonraki dönemlerde problemleri kullanım için risk oluşturduğuna dair ilgili alanyazında çalışmalarda bulunmaktadırdır (Jun, 2016).

Günlük cep telefonu kullanım süresinde, örneklem cep telefonunu dört saat ve altı kullanan grup ile dört saat üzeri kullanan grup olacak şekilde incelenmiştir. Günlük cep telefonu kullanım sürelerine göre oluşturulan grupların Yoksunluk yordayıcıları incelendiğinde cep telefonunu dört saat ve altıda kullanan grupta Depresyon pozitif yordayıcı, dört saat üzeri kullanan grupta Fobik Kaygı pozitif yordayıcı olarak bulunmuştur. Olumsuz Sonuçlar boyutunun yordayıcıları olarak, Obsesif Kompulsif dört saat ve altı grubunda, Psikotizm dört saat üzeri grubunda anlamlı etkiye sahiptir. Yapılan bir çalışmada (Altay ve Özerbaş, 2020), cep telefonunu dört saatten fazla kullanan bireylerin, cep telefonlarının yarattığı olumsuz

sonuçlardan daha fazla etkilendiklerine yönelik bulguya ulaşılmıştır. Obsesif Kompulsif, ortak olarak her iki grupta Kontrol Problemi boyutunun yordayıcısıdır. Bu bulgu diğer değişkenler sabit tutularak cep telefonunu 4 saat üzeri kullanan grubun Obsesif Kompulsif puanları, dört saat ve altı kullanan gruba kıyasla Kontrol Problemi'ni daha fazla artırabileceği şeklinde yorumlanabilir. Etkileşimden Kaçınma boyutunda cep telefonunu dört saat ve altında kullanan grubun yordayıcılarında Psikotizm puanı pozitif yönde, Kişilerarası Duyarlık puanı negatif yönde etkilerken, dört saat üzeri kullanan grupta ise Fobik Kaygı puanı anlamlı olarak bulunmuştur. Literatürde yaşamamızın farklı alanlarında kullandığımız cep telefonları ile geçirilen sürenin artmasının problemlili kullanıma katkı sağlayacağına dair çalışmalar mevcuttur (Daysal ve Yılmazel, 2020; Vally ve Hichami, 2019).

Problemlili cep telefonu kullanım üzerinde, cep telefonu kullanım amacının önemli bir etkiye sebep olacağı düşünülerek cep telefonunu haberleşmek için kullanan ve kullanmayanlar olacak şekilde iki ayrı grupta incelenmiştir. Yoksunluk boyutunda cep telefonunu haberleşmek için kullanan grubun yordayıcısı Depresyon, haberleşmek için kullanmayan grupta Obsesif Kompulsif 'tir. Obsesif Kompulsif cep telefonunu hem haberleşmek için kullanan örnekleme hem de haberleşmek için kullanmayan örnekleme Olumsuz Sonuçlar boyutunun yordayıcısı olarak bulunmuştur. Buna ek olarak cep telefonunu haberleşmek için kullanan grupta Psikotizm pozitif yönlü iken, Kişilerarası Duyarlık negatif yönlü bir etkiye sahiptir. Kontrol Problemi boyutu yordayıcıları incelendiğinde, benzer olarak Obsesif Kompulsif her iki grupta ortak yordayıcı olarak bulunmuştur. Farklı olarak cep telefonunu haberleşmek için kullanmayan grupta Fobik Kaygı negatif yordayıcı iken, Depresyon pozitif yordayıcıdır. Fobik Kaygı, ortak olarak her iki grupta Etkileşimden Kaçınma boyutunun yordayıcısı olarak bulunmuştur. Bu bulgu cep telefonunu haberleşmek için kullanmayan örneklemin Fobik Kaygı puanları haberleşmek için kullanan örnekleme göre Etkileşimden Kaçınma puanını daha fazla yordayabileceği şeklinde açıklanabilir. Ayrıca Etkileşimden Kaçınma boyutunda Psikotizm pozitif yönlü bir etkiye, Kişilerarası Duyarlık negatif yönlü bir etkiye sahiptir. Literatürde cep telefonunu haberleşmek amacıyla kullanan bireylerin, problemlili cep telefonu kullanımına eğilim gösterdiklerine dair sonuçlara ulaşılmıştır (Talan, Korkmaz ve Gezer, 2016)

Yoksunluk'un cep telefonunu internet amacıyla kullanan grupta yordanmasında Depresyon anlamlı etkiye sahip iken, internet amacıyla kullanmayan grupta Obsesif Kompulsif anlamlı etkiye sahiptir. Olumsuz Sonuçlar alt boyutunda Psikotizm pozitif yönde, Kişilerarası Duyarlık negatif yönde her iki grupta ortak yordayıcı olarak bulunmuştur. Elde edilen bu sonuç, her iki grupta Psikotizm puanı arttıkça Olumsuz Sonuçlar puanlarının artacağı, Kişilerarası Duyarlık puanı arttıkça Olumsuz Sonuçlar puanlarının da azalacağı şeklinde yorumlanabilir. Farklı olarak Obsesif Kompulsif, cep telefonunu internet amacıyla kullanan grupta etkili olarak bulunmuştur. Yapılan bir çalışmada (Carbonell, Chamarro, Oberst, Rodrigo ve Prades, 2018), cep telefonunu internet amacıyla kullanan bireylerin olumsuz sonuçlarla karşılaştığına ve bağımlılık geliştirdiğine yönelik sonuçlara ulaşılmıştır. Kontrol Problemi yordayıcıları incelendiğinde Obsesif Kompulsif her iki grupta ortak yordayıcıdır. Bu bulgu diğer değişkenler sabit tutularak cep telefonunu internet amacıyla kullanmayan grupta Obsesif Kompulsif puanlarının, cep telefonunun internet amacıyla kullanan gruba kıyasla Kontrol Problemi boyutunda daha fazla anlamlı etki göstereceği şeklinde yorumlanabilir. Cep telefonunu internet amacıyla kullanan ve kullanmayan her iki grupta da eleştirilmenin kaygı yarattığı, sosyal ilişki kurma ve sürdürme de güçlük yaşama gibi özellikleri içine alan Fobik Kaygı puanının, Etkileşimden Kaçınma boyutunun ortak yordayıcısı olduğu saptanmıştır. Yapılan bir çalışmada (Bağcı ve Çoklar, 2017), cep telefonunu internet amacıyla kullanmanın bireylerde problemleri için risk oluşturduğuna dair sonuçlar elde edilmiştir.

Cep telefonunu oyun amacıyla kullanma ve kullanmama gruplarının Yoksunluk yordayıcıları incelendiğinde cep telefonunu oyun amacıyla kullanan grupta Obsesif Kompulsif, oyun amacıyla kullanmayan grupta Düşmanlık ve Depresyon anlamlı etki göstermiştir. Olumsuz Sonuçlar boyutu yordayıcıları incelendiğinde oyun amacıyla kullanan grupta Depresyon, oyun amacıyla kullanmayan grupta Psikotizm bulunmuştur. Obsesif Kompulsif her iki grupta Kontrol Problemi boyutunun ortak yordayıcısı olarak elde edilmiştir. Cep telefonunu oyun amacıyla kullanan grubun Obsesif Kompulsif puanları oyun amacıyla kullanmayan gruba kıyasla Kontrol Problemi boyutunu daha fazla yordayabileceği şeklinde açıklanabilir. Etkileşimden Kaçınma boyutunda Fobik Kaygı her iki grupta

ortak yordayıcıdır. Literatür çalışmalarında cep telefonunu oyun amacıyla kullanan bireylerin yüksek keyif ve doyum almaları nedeniyle bağımlılık geliştirmeye daha fazla eğilim gösterdikleri bulunmuştur (Gezgin ve ark., 2018). Cep telefonunu oyun amacıyla kullanan ve kullanmayan bireylerin karşılaştırıldığı farklı bir çalışmada ise, her iki grup arasında anlamlı farklılık gösteren sonuçlar bulunmuştur (Akın ve Divanoğlu, 2009).

Cep telefonunu sosyal medya amacıyla kullanma ve kullanmama gruplarına göre Yoksunluk yordayıcıları incelendiğinde, Obsesif Kompulsif sosyal medya amacıyla kullanan grupta, Fobik Kaygı sosyal medya amacıyla kullanmayan grupta etkili olarak bulunmuştur. Olumsuz Sonuçlar boyutunda sosyal medya amacıyla kullanan grupta Obsesif Kompulsif ve Psicotizm pozitif yönde etki gösterirken, Kişilerarası Duyarlık negatif yönde etki göstermiştir. Farklı olarak sosyal medya amacıyla kullanmayan grupta Kaygı anlamlı bulunmuştur. Kontrol Problemi boyutunda sosyal medya amacıyla kullanan grupta Obsesif Kompulsif, sosyal medya amacıyla kullanmayan grupta Kişilerarası Duyarlık pozitif yordayıcı olarak bulunmuştur. Etkileşimden Kaçınma yordayıcıları incelendiğinde Fobik Kaygı sosyal medya amacıyla kullanan grupta, Psicotizm ise sosyal medya amacıyla kullanmayan grupta anlamlı olarak bulunmuştur. Bu sonuç, sosyal medya kullanımının bireyin yaşadığı sosyal kaygı düzeyini azaltabileceğini böylelikle bireyin gerçek yaşamında kurduğu ilişkilerden kaçınma davranışı gösterebileceği bulgusu ile uyumluluk göstermektedir (Kuss ve ark., 2018). Bunun yanında ilgili alanyazın incelendiğinde sosyal medya kullanımının, problemlili cep telefonu kullanımını anlamlı yönde etkilediğine dair çalışmalara rastlanılmıştır (Işık ve Kaptangil, 2018).

Cep telefonunu fotoğraf çekmek amacıyla kullanma ve kullanmama durumuna göre, Paranoid Düşünce fotoğraf çekmek amacıyla kullananlarda, Depresyon fotoğraf çekmek amacıyla kullanmayanlarda Yoksunluk boyutunun pozitif yordayıcıları olarak bulunmuştur. Olumsuz Sonuçlar boyutu yordayıcıları incelendiğinde fotoğraf çekmek amacıyla kullananlarda Obsesif Kompulsif, fotoğraf çekmek amacıyla kullanmayanlarda Psicotizm anlamlı bulunmuştur. Obsesif Kompulsif fotoğraf çekmek amacıyla kullananlarda, Depresyon fotoğraf çekmek amacıyla kullanmayanlarda Kontrol Problemi boyutunun yordayıcıları olarak elde edilmiştir. Etkileşimden Kaçınma yordayıcıları fotoğraf çekmek amacıyla

kullananlarda Fobik Kaygı, fotoğraf çekmek amacıyla kullanmayanlarda ise Psikotizm'dir.Yapılan bir çalışmada, cep telefonunu fotoğraf çekme amacıyla kullanmanın problemlili cep telefonu kullanımı ile ilişki gösterdiğine ulaşılmıştır (Bal ve Balcı, 2020)

Bedensel yakınma, cep telefonu kullanımına bağılı olarak yaşanan olumsuz durumu ifade etmektedir. Cep telefonu kullanımından kaynaklanan bedensel yakınmanın, problemlili kullanım üzerinde anlamlı bir etki oluşturabileceğı düşünölmektedir. Literatürde, aşırı cep telefonu kullanımının bedensel ve ruhsal anlamda bireyin olumsuz sonuçlarla karşılaşmasına ve bunun da problemlili kullanıma yol açtığına yönelik çalışmalara ulaşılmıştır (Minaz ve Bozkurt, 2017). Yoksunluk boyutunda Depresyon bedensel yakınma yaşayanlarda, Kaygı bedensel yakınma yaşamayanlarda anlamlı olarak bulunmuştur. Olumsuz Sonuçlar boyutunda bedensel yakınma yaşayanlarda Obsesif Kompulsif pozitif yönlü, Kişilerarası Duyarlık negatif yönlü bir etkiye sahiptir. Farklı olarak bedensel yakınma yaşamayanlarda Psikotizm pozitif yönlü etkiye sahiptir. Kontrol Problemi boyutunda Fobik Kaygı bedensel yakınma yaşayanlarda negatif yordayıcı, Obsesif Kompulsif pozitif yordayıcı olarak bulunmuştur. Buna ek olarak Depresyon bedensel yakınma yaşamayanlarda anlamlı olarak bulunmuştur. Fobik Kaygı'nın her iki grupta Etkileşimden Kaçınma boyutunun yordayıcısı olduğu saptanmıştır. Bu sonuç bedensel yakınma yaşamayan kişilerde Fobik Kaygı puanının bedensel yakınma yaşayan kişilere göre Etkileşimden Kaçınma alt boyutunu daha fazla yordayabileceğı şeklinde açıklanabilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan çalışmada, Yoksunluk, Olumsuz Sonuçlar, Kontrol Problemi ve Etkileşimden Kaçınma alt boyutlarını içeren Problemler Cep Telefonu Kullanım Ölçeği'nin psikopatolojik semptomlar tarafından yordandığı gözlenmiştir. Olumsuz Sonuçlar'ın diğer alt boyutlara göre psikopatolojik semptomlar tarafından daha fazla anlamlı etkiye sahip olduğu görülmüştür. Buna bağlı olarak, olumsuz sonuçların engellenememesinden dolayı meydana gelen olaylara müdahale edilebilmesi için uygulanacak çalışmalarda, kişilerin gündelik ve sosyal hayatlarında ortaya çıkan negatif durumların dikkate alınmasının, sonuçları anlamlı olarak etkilemesi beklenmektedir. Bu çalışmada, çeşitli gruplara dair araştırmalar yapılmış ve bunların sonucunda gruplar arasında hem benzerlikler hem de dikkate değer farklılıklar saptanmıştır.

Alanyazında problemler cep telefonu kullanım sonuçları ve psikopatolojik semptomlar arasındaki ilişkinin araştırıldığı çalışmalar mevcuttur. Yapılan araştırmanın sosyodemografik özellikleri dikkate alınarak cep telefonu kullanım amacı psikopatolojik semptomlar bakımından farklı kapsamlarda işlenmiştir. Bu kapsamlı çalışmanın, problemler cep telefonu kullanımını üzerine uygulanacak araştırmalara yararlı olması beklenmektedir. Bu çalışmanın çerçevesi daha genel bir sonuca ulaşmak için ileride yapılacak çalışmalarda örneklem sayısı geniş tutularak lise, yüksek lisans ve doktora gibi farklı eğitim kademelerinde öğrenim gören öğrenciler çalışmaya dahil edilebilir.

Araştırmada katılımcılara bedensel yakınma yaşıyor yaşamadıkları sorusu yöneltilmiştir. Yaşanan yakınmanın, ne zamandan beri var olduğu, nedeni, şekli ve tedavi görülüp görülmediği ile ilgili sorular sorulmamıştır. Çalışmanın örneklemini sadece üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Üniversite öğrencilerinin hangi fakültede öğrenim gördükleri bilgisi, araştırmanın seyri açısından elde edilmemiştir. Çalışmanın sınırlılıklarından birisi, kötü gelir durumuna sahip gruptaki katılımcıların

sayılarının az olması olarak değerlendirilebilir. Ayrıca bireylerin sahip oldukları telefon markasının bilinmesi çalışmayı etkileyebilecek önemli bir noktadır. Bu bilgiye sahip olmamak yapılan çalışmanın diğer sınırlılıklarından birisidir.

KAYNAKÇA

- Abbott, J., Middlemiss, M., Bruce, V., Smailes, D., & Dudley, R.** (2018). The effect of arousal and eye gaze direction on trust evaluations of stranger's faces: a potential pathway to paranoid thinking. *Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry*, 60, 29-36.
- Ak, M., Özmenler, K. N., & Bozkurt, A.** (2006). Depresyon hastalarında belirti şiddeti ve umutsuzluğun intihar davranışı üzerindeki etkisi. *Kriz Dergisi*, 14(3), 1-7.
- Akashé, Z. B., Zamani, B. E., Abedini, Y., Akbari, H., & Hedayati, N.** (2014). The relationship between mental health and addiction to mobile phones among university students of Shahrekord, Iran. *Addict Health*, 6(3-4), 93-99.
- Akdede, B. B. K., Alptekin, K., Akvardar, Y., & Kitiş, A.** (2005). Obsesif kompulsif bozuklukta yaşam kalitesi: bilişsel işlevler ve klinik bulgular ile ilişkisi. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 16(1), 13-19.
- Akgül, N., & Yavuzer, N.** (2019). Kişilerarası duyarlık eğitiminin üniversite öğrencilerinin empati ve iletişim becerilerine etkisi. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 14(2), 539-554.
- Akın, E., & Divanoğlu, S. U.** (2009). Üniversite öğrencilerinin cep telefonu kullanımına karşı genel tutumları ve bu tutumların, kullanıma yansımalarına yönelik Aksaray Üniversitesi'nde bir araştırma. *Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 9(17), 68-93.
- Akyürek, G., Kars, S., & Bumin, G.** (2018). Üniversite öğrencilerinde cep telefonlarının problemlili kullanımı ile serbest zaman tatmini ilişkisinin incelenmesi. *Ergoterapi ve Rehabilitasyon Dergisi*, 6(3), 191-196.

- Alisinanoğlu, F., & Ulutaş, İ.** (2003). Çocukların kaygı düzeyleri ile annelerinin kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 28(128), 65-71.
- Altay, D., & Özerbaş, M. A.** (2020). İlkokul öğrencilerinin problemlili cep telefonu kullanımlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Türk Bilim Araştırma Vakfı*, 13(1), 68-84.
- Altıntaş, E., & Özçürümez, G.** (2015). Obsesif kompulsif bozukluk tanılı hastaların cinsiyet farklılığı açısından değerlendirilmesi. *Cukurova Medical Journal*, 40(3), 409-417.
- Altıntaş, S., & Öztapak, M.** (2016). Ortaokul öğrencilerinin problemlili internet kullanımları ile anne baba tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi*, 7(13), 109-128.
- Altundağ, Y., & Bulut, S.** (2017). Aday sınıf öğretmenlerinde problemlili akıllı telefon kullanımının incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(4), 1670-1682.
- Anlı, G., & şar, A. H.** (2017). Boyun eğici davranışları azaltmaya yönelik bilişsel davranışçı psiko-eğitim programının kişilerarası duyarlılık, öfke ve düşmanlık (hostilite) üzerine etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 42(192), 383-405.
- Annagür, B. B., & Tamam, L.** (2011). Depresyon hastalarında dürtü kontrol bozuklukları eř tanıları. *Nöropsikiyatri Arşivi*, 48(1), 22-30.
- Arslan, I.** (2018). Bilinçli farkındalık, depresyon düzeyleri ve algılanan stres arasındaki ilişki. *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 73-86.
- Atasoy, A.** (2018). Sağlık alışanların örgütsel depresyon algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Sağlıkta Performans ve Kalite Dergisi*, 14(2), 41-56.
- Atılđan, S. A., & Kolburan, ř. G.** (2019). Otizmlili ve normal gelişimli çocuğa sahip annelerin depresyon düzeyleri ve depresyonla başa çıkma stratejilerinin incelenmesi. *Aydın Sağlık Dergisi*, 5(2), 133-160.
- Atmaca, S.** (2016). Paranoya: bir vaka değerlendirmesi ve klinik uygulamalardaki farklılıklar. *Ayna Klinik Psikolojisi Dergisi*, 3(3), 1-9.

- Ayas, T., & Horzum, M. B.** (2013). İlköğretim öğrencilerinin internet bağımlılığı ve aile internet tutumu. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(9), 46-57.
- Aydın, A., & Hiçdurmaz, D.** (2016). Kişilerarası duyarlılık ve hemşirelik. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 7(1), 45-49.
- Aydın, H., Tamam, L., & Ünal, M.** (2009). Anksiyöz depresyonun klinik özellikleri. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 10(1), 11-17.
- Aydın, S., & Zengin, B.** (2008). Yabancı dil öğreniminde kaygı: bir literatür özeti. *Dil ve Dilbilimi Çalışmaları Dergisi*, 4(1), 81-94.
- Aydoğdu, B. N., Ekşi, H., & Çelik, H.** (2017). The predictive role of interpersonal sensitivity and emotional self-efficacy on psychological resilience among young adults. *Eurasian Journal of Educational Research*, 17(69), 37-54.
- Babacan, A. G., Bayram, N., Can, N., & Kader, E.** (2012). Üniversite öğrencilerinde premenstruel sendrom ve somatizasyon: ilişkisel bir inceleme. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 13(1), 32-38.
- Bağcı, H., & Çoklar, A. N.** (2017). Bilgisayar odaklı yüksekokul ve fakülte öğrencilerinin problemlili cep telefonu kullanım durumları. *Pesa Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(3), 164-171.
- Bal, E., & Balcı, Ş.** (2020). Akıllı cep telefonu bağımlılığı: kişilik özellikleri ve kullanım örüntülerinin etkinliği üzerine bir inceleme. *Erciyes İletişim Dergisi*, 7(1), 369-394.
- Balcı, Ş., & Gülnar, B.** (2009). Üniversite öğrencileri arasında internet bağımlılığı ve internet bağımlıların profili. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 6(1), 5-22.
- Batıgün, A. D., & Kılıç, N.** (2011). İnternet bağımlılığı ile kişilik özellikleri, sosyal destek, psikolojik belirtiler ve bazı sosyo-demografik değişkenler arasındaki ilişkiler. *Türk Psikoloji Dergisi*, 26(67), 1-10.
- Batmaz, M., & Ayas, T.** (2013). İlköğretim ikinci kademedeki öğrencilerin psikolojik belirtilere göre sanal zorbalık düzeylerinin yordanması. *Sakarya University Journal of Education*, 3(1), 43-53.

- Bayramkaya, E., Toros, F., & Özge, C.,** (2005). Ergenlerde sosyal fobi ile depresyon, öz kavram, sigara alışkanlığı arasındaki ilişki. *Klinik Psikofarmakoloji Bülteni*, 15(4), 165-173.
- Baytemir, K., Karaşar, B., & Öğülmüş, S.** (2017). Ebeveyne bağlanma ve sosyal onay ihtiyacının kişilerarası yeterliği yordayıcılığı. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(3), 949-960.
- Bech, P., Bille, J., Moller, S. B., Hellström, L. C., & Qstergaard, S. D.** (2014). Psychometric validation of the Hopkins Symptom Checklist (SCL-90) subscales for depression, anxiety and interpersonal sensitivity. *Journal of Affective Disorders*, 160, 98-103.
- Bektaş, S. Ç., Yazıcı, H., & Altun, F.** (2013). Öğretmenlerin kişilik özellikleri ve kişisel sağlık davranışları ile depresif belirtileri arasındaki ilişkiler. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(1), 127-141.
- Bell, V., & Freeman, D.** (2014). A pilot trial of cognitive behavioural therapy for interpersonal sensitivity in individuals with persecutory delusions. *Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry* 45(4), 441-446.
- Beranuy, M., Oberst, U., Carbonell, X., & Chamarro, A.** (2004). Problematic internet and mobile phone use and clinical symptoms in college students: the role of emotional intelligence. *Computers in Human Behavior*, 25(5), 1182-1187.
- Beşiroğlu, L., Ağargün, M. Y., Boysan, M., Eryonucu, B., Güleç, M., & Selvi, Y.** (2005). Obsesif kompulsif belirtilerin değerlendirilmesi: Padua Envanteri'nin Türk toplumunda geçerlik ve güvenilirliği. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 16(3), 179-189.
- Beşiroğlu, L., Uğuz, F., Sağlam, M., Yılmaz, E., Ağargün, M. Y., & Aşkın, R.** (2007). Obsesif kompulsif bozuklukta yaşam kalitesi ile ilişkili etkenler. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 8(1), 5-13.
- Bhattacharya, S., Bashir, M. A., Srivastava, A., & Singh, A.** (2019). Nomophobia: no mobile phone phobia. *Journal of Family Medicine and Primary Care*, 8(4), 1297-1300.

- Bilgin, M.** (2018). Ergenlerde sosyal medya bağımlılığı ve psikolojik bozukluklar arasındaki ilişki. *The Journal of International Scientific Researches*, 3(3), 237-247.
- Boga, S.** (2014). Evaluation of the mental symptoms of convicts and detainees in punishment and execution institution. *Social and Behavioral Sciences*, 113, 207-212.
- Bonab, B. G., & Koohsar, A. A. H.** (2011). Relation among quality of attachment, hostility and interpersonal sensitivity in college students. *Social and Behavioral Science*, 30, 192-196.
- Bowden, S. C., Saklofske, D. H., Vijver, F. J. R., Sudarshan, N. J., & Eysenck, S. B. G.** (2016). Cross-cultural measurement invariance of the Eysenck Personality Questionnaire across 33 countries. *Personality and Individual Differences*, 103, 53-60.
- Bozdam, A., & Taşgın, Ö.** (2011). Öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 13(1), 44-53.
- Büyükbaş, S., Tekin, M. E., & Tekeş, B.** (2019). Akıllı telefon bağımlılığı ile sürücü davranışları arasındaki ilişki. *Trafik ve Ulaşım Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 16-29.
- Büyüköztürk, Ş.** (1997). Araştırmaya yönelik Kaygı Ölçeği'nin geliştirilmesi. *Eğitim Yönetimi*, 3(4), 453-464.
- Carbonell, X., Chamarro, A., Oberst, U., Rodrigo, B., & Prades, M.** (2018). Problematic use of internet and smartphones in university students: 2006-2017. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 15(3), 475.
- Carrozzino, D., Bech, P., Patierno, C., Onofri, M., Morberg, B. M., Thomas, A., Bonanni, L., & Fulcheri, M.** (2017). Somatization in Parkinson's disease: a systemic review. *Progress in Neuropsychopharmacology & Biological Psychiatry*, 78, 18-26.
- Cerit, C., & Coşkun, B.** (2012). Depresyon, distimi ve iyileşmiş depresyon hastaları ile sağlıklı kontrol grubunda bilişsel çarpıtmaların karşılaştırılması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 13(4), 250-255.

- Ceyhan, A. A.** (2011). İnternet kullanma temel nedenlerine göre üniversite öğrencilerinin problemlili internet kullanımı ve algıladıkları iletişim beceri düzeyleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(1), 59-77.
- Chander, K. R., Manjunatha, N., Binukumar, B., Kumar, C. N., Math, S. B., & Reddy, Y. C. J.** (2019). The prevalence and its correlates of somatization disorder at a quaternary mental health centre. *Asian Journal of Psychiatry*, 42, 24-27.
- Chen, L., Yan, Z., Tang, W., Yang, F., Xie, X., & He, J.** (2016). Mobile phone addiction and negative emotions among Chinese young adults: The mediating role of interpersonal problems. *Computers in Human Behavior*, 55, 856-866.
- Cinarbas, D. C.** (2014). Cross-cultural metric equivalence of somatization, depression and anxiety scales across Turkish and U.S.A. university students. *Düşünen Adam the Journal of Psychiatry and Neurological Sciences*, 27(2), 94-107.
- Colledani, D., Anselmi, P., & Robusto, E.** (2018). Using item response theory for the development of a new short form of the Eysenck Personality Questionnaire-Revised. *Frontiers in Psychology*, 9, 1-13.
- Coşkun, Y., & Akkaş, G.** (2009). Engelli çocuğu olan annelerin sürekli kaygı düzeyleri ile sosyal destek algıları arasındaki ilişki. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 213-227.
- Cogle, J. R., Hawkins, K. A., Macatee, R. J., Zvolensky, M. J., & Sarawgi, S.** (2014). Trait hostility and hostile interpretation biases in daily smokers: associations with reasons for smoking, motivation to quit and early smoking lapse. *Psychology of Addictive Behaviors*, 28(3), 907-911.
- Coyne, S. M., Stockdale, L., & Summers, K.** (2019). Problematic cell phone use, depression, anxiety and self-regulation: evidence from a three year longitudinal study from adolescence to emerging adulthood. *Computers in Human Behavior*, 96, 78-84.

- Çakar, F. S., & Karakaş, Z.** (2017). Ergenlerin okula bağlanmalarının yordayıcıları olarak benlik saygısı, okul öfkesi ve yaşam doyumu. *Eğitim ve Bilim*, 42(189), 121-136.
- Çakmak, T., & Yalçın, H.** (2013). Üniversite öğrencilerinin mobil teknoloji kullanımı: Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi bölümü örneği. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları*, 18(18), 47-61.
- Çelik, Ç. B.** (2018). Akıllı telefon bağımlılığı eğilimi, sosyal güvende olma ve psikolojik iyi oluş arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 12(24), 195-206.
- Çermik, Ö., Çevik, A., Soykan, A., & Aksakal, O.** (1999). Kadın hastalarda somatizasyon: çok yönlü bir değerlendirme. *Klinik Psikiyatri*, 1, 68-78.
- Çetin, Ş., & Arcagök, S.** (2018). Lojistik regresyon analiziyle öğretmen adaylarının depresyon durumunu etkileyen faktörlerin belirlenmesi. *Milli eğitim Dergisi*, 47(220), 19-36.
- Çoban, A. E., & Karaman, N. G.** (2013). Üniversite öğrencilerinin umutsuzluk, kaygı ve ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtmaları. *Bilişsel Davranışçı Psikoterapi ve Araştırmalar Dergisi*, 2(2), 78-88.
- Çutuk, Z. A.** (2017). Ergenlik döneminde depresyon, kaygı ve stres. *Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(1), 109-137.
- Dağ, İ.** (1991). Belirti Tarama Listesi (SCL-90-R)'nin üniversite öğrencileri için güvenilirliği ve geçerliği. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 2(1), 5-12.
- Davoodi, E., Wen, A., Dobson, K. S., Noorbala, A. A., Mohammadi, A., & Farahmand, Z.** (2018). Early maladaptive schemas in depression and somatization disorder. *Journal of Affective Disorders*, 235, 82-89.
- Daysal, B., & Yılmazel, G.** (2020). Halk sağlığı gözüyle akıllı telefon bağımlılığı ve ergenlik. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care*, 14(2), 316-322.
- Demet, M. M., Deveci, A., Deniz, F., Taşkın, E. O., Şimşek, E., & Yurtsever, F.** (2005). Obsesif-kompulsif bozuklukta sosyodemografik özellikler ve fenomenoloji. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 6, 133-144.

- Demir, G. Ö.** (2009). Sosyal fobinin etiyolojisinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilen araştırmalara genel bir bakış. *Akademik İncelemeler Dergisi*, 4(1), 101-123.
- Demir, M., & Kaya, F.** (2016). Obsesif kompulsif bozukluk ile ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtmalar arasındaki ilişkinin yapısal Yapısal Eşitlik Modeli ile incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 0(57), 175-186.
- Demirbilek, H., Parmaksız, E., Gökcan, G., Turhan, F., Cigerci, Ö., Köktürk, S. Y., Papila, R., & Özdemir, F. N. A.** (2011). Hemodiyaliz hastalarında kaygı ve sosyal fobiye psikososyal bakış açısı. *Göztepe Tıp Dergisi*, 26(3), 112-116.
- Demirci, K., Akgönül, M., & Akpınar, A.** (2015). Relationship of smartphone use severity with sleep quality, depression and anxiety in university students. *Journal of Behavioral Addictions*, 4(2), 85-92.
- Demirci, R., Acar, G., & Erdoğan, B. S.** (2018). Öğrencilerin depresyon ve motivasyon bilgi düzeylerinin karşılaştırılması. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 36-45.
- Demirhan, E., Randler, C., Horzum, M. B.** (2016). Is problematic mobile phone use explained by chronotype and personality?. *The Journal of Biological and Medical Rhythm Research*, 33(7), 821-831.
- Dilbaz, N.** (1997). Sosyal fobi. *Psikiyatri Dünyası*, 1(1), 18-24.
- Dilbaz, N., & Karamustafaloğlu, O.** (2008). Obsesif kompulsif bozukluk ve obsesif kompulsif spektrum bozukluklarında tedavi: Fluvoksamin'in yeri. *Klinik Psikofarmakoloji Bülteni*, 18(3), 208-221.
- Dinç, M.** (2015). Teknoloji bağımlılığı ve gençlik. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 31-65.
- Doesum, N. J. V., Prooijen, J. W. V., Verburgh, L., & Lange, P. A. M. V.** (2016). Social hostility in soccer and beyond. *Plos One*, 11(4), 1-13.
- Doğan, T., & Sapmaz, S.** (2012). Kişilerarsaı duyarlık ölçeğinin Türk üniversite öğrencilerinde psikometrik analizi. *Kurumsal Eğitim Bilim Dergisi*, 5(2), 143-155.

- Doğan, U., & Tosun, N. İ.** (2016). Lise öğrencilerinde problemlı akıllı telefon kullanımının sosyal kaygı ve sosyal ağların kullanımına aracılık etkisi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 0(22), 99-128.
- Durak, H., & Seferoğlu, S. S.** (2018). Ortaokul öğrencilerinin akıllı telefon kullanımları ve bağımlılık düzeyleriyle ilgili bir inceleme. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 8(1), 1-23.
- Durukan, İ., Erdem, M., & Türkbay, T.** (2010). Obsesif kompulsif bozukluğu olan çocuk ve ergenlerin annelerinin mizaç ve karakter özellikleri. *Gülhane Tıp Dergisi*, 52(1), 28-31.
- Dutton, D. G., White, K. R., & Fogarty, D.** (2013). Paranoid thinking in mass shooters. *Aggression and Violent Behavior*, 18(5), 548-553.
- Eldoğan., D. & Barışkın, E.** (2014). Erken dönem uyumsuz şema alanları ve sosyal fobi belirtileri: duyu düzenleme güçlüğünün aracı rolü var mı?. *Türk Psikoloji Dergisi*, 29(74), 108-1115.
- Elhai, J. D., Dvorak, R. D., Levine, J. C., & Hall, B. J.** (2017). Problematic smartphone use: a conceptual overview and systematic review of relations with anxiety and depression psychopathology. *Journal of Affective Disorders*, 207, 251-259.
- Elhai, J. D., Levine, J. C., & Hall, B. J.** (2019). The relationship between anxiety symptom severity and problematic smartphone use: a review of the literature and conceptual frameworks. *Journal of Anxiety Disorders*, 62, 45-52.
- Ercan, Ö., & Tekin, N.** (2019). Beden eğitimi öğretmenlerinin nomofobi düzeylerinin incelenmesi. *Journal of Global Sport and Education Research*, 2(1), 24-34.
- Erdem, H., Kalıkın, G., Türen, U., & Deniz, M.** (2016). Üniversite öğrencilerinde mobil telefon yoksunluğu korkusunun (nomofobi) akademik başarıya katkısı. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 21(3), 923-936.

- Erdem, H., Türen, U., & Ercil, Y.** (2017). İş yükü fazlalığı algısını oluşturan nedenlerden birisi nomofobi olabilir mi?. *Yönetim ve Çalışma Dergisi*, 1(2), 16-30.
- Erdem, Ö., & Bez, Y.** (2009). Doğum sonrası hüznün ve doğum sonrası depresyon. *Konuralp Tıp Dergisi*, 1(1), 32-37.
- Erdem, Ş., & Baloğlu, M.** (2018). Üstün yetenekli ergenlerin bazı psikolojik belirtilerinin betimlenmesi ve genel ergen popülasyonu ile karşılaştırılması. *Milli Eğitim Dergisi*, 47(1), 53-66.
- Erkan, Z., Güçray, S., & Çam, S.** (2002). Ergenlerin sosyal kaygı düzeylerinin ana baba tutumları ve cinsiyet açısından incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(10), 64-75.
- Eroğlu, A., & Bayraktar, S.** (2016). İnternet bağımlılığı ile ilişkili değişkenlerin incelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(1), 184-199.
- Erözkan, A.** (2011). Sosyal kaygının kaygı duyarlılığı, benlik saygısı ve kişilerarası duyarlılık açısından incelenmesi. *İlköğretim Online*, 10(1), 338-347.
- Ertemel, A. V., & Aydın, G.** (2018). Dijital ekonomide teknoloji bağımlılığı ve çözüm önerileri. *Addicta: The Turkish Journal On Addiction*, 5(4), 665-690.
- Ertemel, A. V., & Pektaş, G. Ö. E.** (2018). Dijitalleşen dünyada tüketici davranışları açısından mobil teknoloji bağımlılığı: üniversite öğrencileri üzerine nitel bir araştırma. *Yıldız Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(2), 18-34.
- Eryılmaz, T. E. & Tosun, A.** (2013). Obsesif kompulsif bozuklukta kontrol ihtiyacı. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), 121-130.
- Evans, I. M., & Wilson, N.** (2016). Classical eyelid conditioning, psychopathy and Hans Eysenck's grand theory. *Personality and Individual Differences*, 103, 82-90.

- Extremera, N., Orts, C. Q., Alvarez, N. S., & Rey, L.** (2019). The role of cognitive emotion regulation strategies on problematic smartphone use: comparison between problematic and non-problematic adolescent users. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(17), 1-13.
- Eysenck, M. W.** (2016). Hans Eysenck: a research evaluation. *Personality and Individual Differences*, 103, 209-219.
- Fırat, N., & Çelik, S. B.** (2017). Cep telefonu bağımlılığı ölçeği (CBÖ)'nin Türkçe'ye uyarlanması: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *International Journal of Human Sciences*, 14(3), 2875-2887.
- Fırat, S., Gül, H., Sertçelik, M., Gül, A., Gürel, Y., & Kılıç, B. G.** (2018). The relationship between problematic smartphone use and psychiatric symptoms among adolescents who applied to psychiatry clinics. *Psychiatry Research*, 270, 97-103.
- Fidan, H.** (2016). Mobil Bağımlılık Ölçeği'nin geliştirilmesi ve geçerliliği: Bileşenler Modeli Yaklaşımı. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 3(3), 433-469.
- Figee, M., Pattij, T., Willuhn, I., Luigjes, J., Brink, W. V. D., Goudriaan, A., Potenza, M. N., Robbins, T. W., & Denys, D.** (2016). Compulsivity in obsessive-compulsive disorder and addictions. *European Neuropsychopharmacology*, 26(5), 856-868.
- Gao, T., Li, J., Zhang, H., Gao, J., Kong, Y., Hu, Y., & Mei, S.** (2018). The influence of alexithymia on mobile phone addiction: the role of depression, anxiety and stress. *Journal of Affective Disorders*, 225, 761-766.
- Garety, P. A., Ward, T., Freeman, D., Fowler, D., Emsley, R., Dunn, G., Kuipers, E., Bebbington, P., Waller, H., Greenwood, K., Calafell, M. R., McGourty, A., & Hardy, A.** (2017). Slowmo, a digital therapy targeting reasoning in paranoia, versus treatment as usual in the treatment of people who fear harm from others: study protocol for a randomised controlled trial. *Trials*, 18(1), 1-13.

- Gezgin, D. M., Hamutoğlu, N. B., Samur, Y., & Yıldırım, S.** (2018). Genö nesil arasında yaygınlaşan bir bağımlılık: akıllı telefon bağımlılığının cinsiyet, akademik başarı ve mobil oyun oynama değişkenleri açasından incelenmesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 8(2),212-231.
- Göker, Z., Güney, E., Dinç, G., Hekim, Ö., & Üneri, Ö. Ş.** (2015). Çocuk ve ergenlerde anksiyete ile ilişkili bozuklukların klinik ve demografik özellikleri: bir yıllık kesitsel bir örneklem. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 18(1), 7-14.
- Gönül, A., Karlı, Ü., Üzüm, H., Özen, G., Çakır, E., Kaplandeniz, O., & Açıkgöz, K.** (2012). Beden eğitimim ve spor yüksekokulu öğrencilerinin sınav kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(4), 19-30.
- Görkem, A., & Tüccar, L.** (2018). Psikodramanın üniversite öğrencilerinin kaygı düzeylerine etkisi. *Turkish Studies*, 13(4), 599-620.
- Gursel, C.** (2018). Türk üniversite öğrencileri arasında cep telefonu kullanımı ile ilişkili belirtiler. *Cypriot Journal of Educational Science*, 5(2), 41-50.
- Gutierrez, J. D. S., Fonseca, F. R. D., & Rubio, G.** (2016). Cellü phone addiction. *Frontiers in Psychiatry*, 7, 1-15.
- Gültekin, B. K., & Dereboy, F.** (2011). Üniversite öğrencilerinde sosyal fobinin yaygınlığı ve sosyal fobinin yaşam kalitesi, akademik başarı ve kimlik oluşumu üzerine etkileri. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 22(3), 150-58.
- Günlü, A., & Ceyhan, A. A.** (2017). Ergenlerde internet ve problemlili internet kullanım davranışının incelenmesi. *The Turkish Journal on Addictions*, 4(1), 75-95.
- Günüç, S., & Kayri, M.** (2010). Türkiye’de internet bağımlılık profili ve İnternet Bağımlılık Ölçeği’nin geliştirilmesi: geçerlik-güvenirlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39, 220-232.
- Güvenç, G., & Aktaş, V.** (2006). Ergenlik döneminde yaş, toplumsal cinsiyet, bireysel ve ilişkisel tutumlar, benlik değeri ve yaşam becerilerine ilişkin algı arasındaki ilişkiler. *Türk Psikoloji Dergisi*, 21(57), 45-62.

- Güvendi, B., Şahin, S., & Iim, A. T.** (2019). Elit güreşçilerin depresyon düzeylerinin bazı bağımsız değişkenlere göre incelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 3(2), 106-112.
- Hadlington, L. J.** (2015). Cognitive failures in daily life: exploring the link with internet addiction and problematic mobile phone use. *Computers in Human Behavior*, 51, 75-81.
- Han, L., Geng, J., Jou, M., Gao, F., & Yang, H.** (2017). Relationship between shyness and mobile phone addiction in Chinese young adults: mediating roles of self-control and attachment anxiety. *Computer in Human Behavior*, 76, 363-371.
- Hao, Z., Jin, L., Li, Y., Akram, H. R., Saeed, M. F., Ma, J., Ma, H., & Huang, J.** (2019). Alexithymia and mobile phone addiction in Chinese undergraduate students: the roles of mobile phone use patterns. *Computers in Human Behavior*, 97, 51-59.
- Haspolat, N. K., & Kağan, M.** (2017). Sosyal fobinin yordayıcıları olarak beden imajı ve benlik saygısı. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 139-152.
- Hoffner, C. A., & Lee, S.** (2015). Mobile phone use, emotion regulation and well-being. *Cyberpsychology, Behavior and Social Networking*, 18(7), 411-416.
- Hong, W., Liu, R. D., Oei, T. P., Zhen, R., Jiang, S., & Sheng, X.** (2019). The mediating and moderating roles of social anxiety and relatedness need satisfaction on the relationship between shyness and problematic mobile phone use among adolescents. *Computers in Human Behavior*, 93, 301-308.
- Hoşoğlu, R.** (2019). Lise öğrencilerinin cep telefonu bağımlılıklarının incelenmesi. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 6(1), 51-68.
- Işık, M., & Kaptangil, İ.** (2018). Akıllı telefon bağımlılığının sosyal medya kullanımı ve Beş Faktör Kişilik özelliği ile ilişkisi: üniversite öğrencileri üzerinden bir araştırma. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 695-717.

- İzgiç, F., Akyüz, G., Doğan, O., & Kuğu, N.** (2000). Üniversite öğrencilerinde sosyal fobi yaygınlığı. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 1(4), 207-214.
- Jack, A. H., & Egan, V.** (2018). Childhood bullying, paranoid thinking and the misappraisal of social threat: trouble at school. *School Mental Health*, 10(1), 26-34.
- Jiang, Z., & Zhao, X.** (2017). Brain behavioral systems, self-control and problematic mobile phone use: the moderating role of gender and history of use. *Personality and Individual Differences*, 106, 11-116.
- Jun, S.** (2016). The reciprocal longitudinal relationships between mobile phone addiction and depressive symptoms among Korean adolescents. *Computers in Human Behavior*, 58, 179-186.
- Kaleli, E.** (2020). Ergenlerin nomofobi düzeyleriyle sosyal kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Psikoloji araştırmaları Sempozyumu*, 82-85.
- Karadağ, A., & Akçınar, B.** (2019). Üniversite öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığı ve psikolojik semptomlar arasındaki ilişki. *Bağımlılık Dergisi*, 20(3), 154-166.
- Karadağ, E., & Kılıç, B.** (2019). Öğretmen görüşlerine göre öğrencilerdeki teknoloji bağımlılığı. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 11(1), 101-117.
- Karancı, A. N., Dirik, G., & Yorulmaz, O.** (2007). Eysenck Kişilik Anketi-Gözden Geçirilmiş Kısa Formu'nun (EKA-GGK) Türkiye'de geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 18(3), 1-8.
- Karaşar, B.** (2014). Öğretmen adaylarının bağlanma stilleri ve sosyal kaygı düzeyleri arasındaki ilişki. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 27-49.
- Kardos, P., Unoka, Z., Pleh, C., & Soltesz, P.** (2018). Your mobile phone indeed means your social network: priming mobile phone activates relationship related concepts. *Computers in Human Behavior*, 88, 84-88.

- Kates, A. W., Wu, H., & Coryn, C. L. S.** (2018). The effects of mobile phone use on academic performance: a meta-analysis. *Computers&Education*, 127, 107-112.
- Kaya, F. Ş. & Gündüz, İ.** (2019). Anne-babası evli veya boşanmış olan çocukların algıladıkları ebeveyn tutumu ile somatizasyon belirtileri arasındaki ilişki. *Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(1), 35-56.
- Kaya, N., Çilli, A.S., Aşkın, R., Herken, H., Özkan, İ., & Kucur, R.** (1997). Orta ve yükseköğrenim öğrencilerinde sosyal fobik belirti yaygınlığı. *Genel Tıp Dergisi*, 7(3), 133-137.
- Keith, F., Krantz, D. S., Chen, R., Harris, K. M., Ware, C. M., Lee, A. K., Bellini, P. G., & Gottlieb, S. S.** (2017). Anger, hostility and hospitalizations in patients with heart failure. *Health Psychology*, 36(9), 829-838.
- Keskin, T., Ergan, M., Başkurt, F., & Başkurt, Z.** (2018). Üniversite öğrencilerinde akıllı telefon kullanımı ve baş ağrısı ilişkisi. *Adıyaman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 4(2), 864-873.
- Kırpınar, İ., Devenci, E., Kılıç, A., & Çamur, D. Z.** (2016). Somatizasyon bozukluğu ve hipokondriyazis: bir elmanın iki yarısı mı? *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 17(3), 165-173.
- Kıvılcım, S., Erensoy, H., & Aytaç, H. M.** (2017). Erişkin obsesif kompulsif bozukluk tanılı hastalarda çocukluk çağı ruhsal travmaları. *The Journal of Neurobehavioral Sciences*, 4(2), 63-71.
- Kızıldaş, E., & Ertör, E.** (2018). Okul öncesi eğitim alan çocukların akıllı telefon kullanımı ile ilgili aile görüşlerinin incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 1-18.
- Kim, J. H., Seo, M., & David, P.** (2015). Alleviating depression only to become problematic mobile phone users: can face-to-face communication be the antidote? *Computers in Human Behavior*, 51, 440-447.
- Kim, R., Lee, K. J., & Choi, Y. J.** (2015). Mobile phone overuse among elementary school students in Korea. *Journals of Addictions Nursing*, 26(2), 81-85.

- Kocabaş, D., & Korucu, K. S.** (2018). Dijital çağın hastalığı nomofobi üzerine bir araştırma. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 5(11), 254-268.
- Koç, M., Çolak, S., & Düşünceli, B.** (2013). Anksiyete, duygudurum ve psikotik belirtilerin lisans eğitimi sürecindeki gidişi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 14(3), 260-266.
- Kong, F., Qin, J., Huang, B., Zhang, H., & Lei, L.** (2020). The effects of social anxiety on mobile phone dependence among Chinese adolescents: a moderated mediation model. *Children and Youth Services Review*, 108, 1-21.
- Kriegbaum, M., Lund, R., Schmidt, L., Rod, N. H. & Christensen, U.** (2019). The join effect of unemployment and cynical hostility on all-cause mortality: result from a prospective cohort study. *BMC Public Health*, 19(1), 1-8.
- Kushwaha, V., Deb, K. S., Chadda, R. K., & Mehta, M.** (2014). A study of disability and its correlates in somatization disorder. *Asian Journal of Psychiatry*, 8, 56-58.
- Kuss, D. J., Kanjo, E., Rumsey, M. C., Kibowski, F., Wang, G. Y., & Sumich, A.** (2018). Problematic mobile phone use and addiction across generations: the roles of psychopathological symptoms and smartphone use. *Journal of Technology in Behavioral Sciences*, 3(3), 141-149.
- Kutlu, G., Turgut, M., & Mut, S.** (2017). Sağlık yönetimi öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeylerinin belirlenmesi. *Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 63-77.
- Kuyucu, M.** (2017). Gençlerde akıllı telefon kullanımı ve akıllı telefon bağımlılığı sorunsalı. Akıllı telefon (koloik) üniversite gençliği. *Global Media Journal TR Edition*, 7(14), 328-359.
- Küey, L.** (1998). Birinci basamakta depresyon: tanıma, ele alma, yönlendirme. *Psikiyatri Dünyası*, 2(1), 5-12.

- Kwon, M., Lee, J.Y., Won, W. Y., Park, J. W., Min, J. A., Hahn, C., & Kim, D. J. (2013).** Development and validation of a smartphone addiction scale (SAS). *Plod One*, 8(2), e56936.
- Lannoy, S., Chatard, A., Selimbegovic, L., Tello, N., Linden, M. V. D., Heeren, A., & Billieux, J. (2020).** Too good to be cautious: high implicit self-esteem predicts self-reported dangerous mobile phone use. *Computers in Human Behavior*, 103, 208-213.
- Lanzara, R., Scipioni, M., & Conti, C. (2019).** A clinical- psychological perspective on somatization among immigrants: a systemic rewiev. *Frontiers in Pscychology*, 9, 1-17.
- Le, S., Kim, M., Mendoza, J. S., & Mcdonough, I. M. (2018).** Addicted to cellphones: exploring the psychometric properties between the nomophobia questionnaire and obsessiveness in college students. *Heliyon*, 4(11), 1-20.
- Lee, E. J. & Kim, H. S. (2018).** Gender differences in smartphone addiction behaviors associated with parent-child bonding, parent-child communication and parental mediation among Korean elementary school students. *Journal of Addiction Nursing*, 29(4), 244-254.
- Liu, Q. Q., Zhou, Z. K., Yang, X. J., Kong, F. C., Niu, G. F., & Fan, C. Y. (2017).** Mobile phone addiction and sleep quality among Chinese adolescents: a moderated mediation model. *Computers in Human Behavior*, 72, 108-114.
- Luk, T. T., Wang, M. P., Shen, C., Wan, A., Chau, P. H., Oliffe, J., Viswanath, K., Chan, S.S., & Lam, T. H. (2018).** Short version of the smartphone addiction scale in Chinise adults: psychometric properties, sociodemographic and health behavioral correlates. *Journal of Behavioral Addictions*, 7(4), 1157-1165.
- Lyttle, A. D., Barker, G. G., & Cornwell, T. L. (2011).** Adept through adaptation: third culture individulas' interpersonal sensitivity. *International Journal of Intercultural Relations*, 35(5), 686-694.

- Masillo, A., Valmaggia, L. R., Lanna, A., Brandizzi, M., Lindau, J. F., Curto, M., Solfanelli, A., Kotzalidis, G. D., Patane, M., Godeas, L., Leccisi, D., Girardi, P., & Nastro, P. F.** (2014). Validation of the Italian version of Interpersonal Sensitivity Measure (IPMS) in adolescents and young adults. *Journal of Affective Disorders*, 156, 164-170.
- Mathes, B. M., Kennedy, G. A., Cogle, J. R., & Schmidt, N. B.** (2019). An examination of the relationship between hoarding symptoms and hostility. *Journal of Psychiatric Research*, 111, 121-127.
- Mei, S., Xu, G., Gao, T., Ren, H., & Li, J.** (2018). The relationship between college students alexithymia and mobile phone addiction:testing mediation and moderation effects. *BMC Psychiatry*, 18(1), 1-7.
- Mendoza, C. F., Ardila, R., Gallegos, M., Braga, L. S., Santiago, B. M. C. & Andrade, D. M.** (2016). Hans Eysenck in Latin America:his influence in the psychology, the study of personality and individual differences. *Personality and Individual Differences*, 103, 68-73.
- Mete, H. E.** (2008). Kronik hastalık ve depresyon. *Klinik Psikiyatri*, 11(3), 3-18.
- Miller, B. J., Stewart, A., Schrimsher, J., Peeples, D., & Buckley, P. F.** (2015). How connected are people with schizophrenia? Cell phone, computer, email and social media use. *Psychiatry Research*, 225(3), 458-463.
- Minaz, A., & Bozkurt, Ö. Ç.** (2017). Üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin ve kullanım amaçlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(21), 268-286.
- Mitchell, L., & Hussain, Z.** (2018). Predictors of problematic smartphone use: an examination of the integrative pathways model and the role of age, gender, impulsiveness, excessive reassurance seeking, ekstraversion and depression. *Behavioral Sciences*, 8(8), 74.
- Muslu, M., & Gökçay, G. F.** (2019). Teknoloji bağımlısı çocuklarda obeziteye neden olan risk faktörleri. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 8(2), 72-79.

- Mustafağolu, R., Zirek, E., Yasacı, E., & Özdiñler, A. R.** (2018). Dijital teknoloji kullanımının çocukların gelişimi ve sağlığı üzerine olumsuz etkileri, *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 5(2), 227-248.
- Müezzin, E.** (2017). Lise öğrencilerinde internet bağımlılığının yoksunluk, kontrol güçlüğü, işlevsellikte bozulma ve sosyal izolasyon bağlamında incelenmesi. *Sakarya University Journal of Education*, 7(3), 541-551.
- Ng, K. C., Wu, L. H., Lam, H. Y., Lam, L. K., Nip, P. Y., Ng, C. M., Leung, K. C., & Leung, S. F.** (2019). The relationships between mobile phone use and depressive symptoms, bodily pain, and daytime sleepiness in Hong Kong secondary school students. *Addictive Behaviors*, 101, 1-9.
- Noyan, H., & Berk, Ö. S.** (2007). Ergenlerde sosyal fobi, içe ve dışa dönük kişilik özellikleri ve okul başarı durumu. *Psikoloji Çalışmaları*, 27, 31-50.
- Oh, J., & An, J.** (2019). Depressive symptoms, emotional aggression, school adjustment, and mobile phone dependency among adolescents with allergic diseases in South Korea. *Journal of Pediatric Nursing*, 47, 24-29.
- Olandoski, G., Bianchi, A., & Delhomme, P.** (2019). Brazilian adaptation of the driving anger expression inventory: testing its psychometrics properties and links between anger behavior, risky behavior, sensation seeking and hostility in a sample of Brazilian undergraduate students. *Journal of Safety Research*, 70, 233-241.
- Orsal, O., Orsal, Ö., Unsal, A., & Ozalp, S. S.** (2013). Evaluation of internet addiction and depression among university students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 82, 445-454.
- Osborne, D., Meyer, D., Moulding, R., Kyrios, M., Bailey, B., & Nedeljkovic, M.** (2019). Cost-effectiveness of internet-based cognitive-behavioural therapy for obsessive-compulsive disorder. *Internet Interventions*, 18, 1-6.
- Önal, G. Ş., & Hisar, K. M.** (2018). Bir üniversitedeki öğrencilerde uykusuzluğun sıklığı ve depresyon semptomları ile ilişkili faktörler. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(1), 125-130.

- Öncel, M., & Tekin, A.** (2015). Ortaokul öğrencilerinin bilgisayar oyun bağımlılığı ve yalnızlık durumlarının incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 2(4), 7-17.
- Önen, E.** (2009). Saldırganlık Ölçeği'nin psikometrik niteliklerinin Türk ergenleri için incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(32), 75-84.
- Öner, Ö., Tuğcu, H., & Özsan, H. H.** (2002). Şizofreni hastalarında somatizasyon. *Türkiye Klinikleri Journal of Psychiatry*, 3(1), 1-5.
- Öner, P., Öner, Ö., Aysev, A., Küçük, Ö., & İbiş, E.** (2008). Obsesif kompulsif bozukluk ve dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu olan çocukların serebral kan akımlarının karşılaştırılması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 19(1), 13-18.
- Ören, N., & Gençdoğan, B.** (2007). Lise öğrencilerinin depresyon düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(1), 85-92.
- Öz, H., & Tortop, H. S.** (2018). Üniversite okuyan genç yetişkinlerin mobil telefon yoksunluğu korkusu (nomofobi) ile kişilik tipleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Yeni Medya Elektronik Dergisi*, 2(3), 146-159.
- Özaşçılar, M.** (2012). Genç bireylerin cep telefonu kullanımı ve bireysel güvenlik: üniversite öğrencilerinin cep telefonunun bireysel güvenlik amaçla kullanımları. *Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 15(1), 42-74.
- Özen, S., & Topçu, M.** (2017). Tıp fakültesi öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığı ile depresyon, obsesyon-kompulsiyon, dürtüsellik, aleksitimi arasındaki ilişki. *Bağımlılık Dergisi*, 18(1), 16-24.
- Özenli, Y., Yoldaşcan, E., Topal, K., & Özçürümez, G.** (2009). Türkiye'de bir eğitim fakültesinde somatizasyon bozukluğu yaygınlığı ve ilişkili risk etmenlerinin araştırılması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 10, 131-136.
- Öztunç, M.** (2013). Analysis of problematic mobile phone use, feelings of shyness and loneliness in accordance with several variables. *Social and Behavioral Science*, 106, 456-466.

- Öztürk, M., Sayar, K., Uğurad, I., & Tüzün, Ü.** (2005). Sosyal fobisi olan çocukların annelerinde sosyal fobi yaygınlığı. *Klinik Psikofarmakoloji Bülteni*, 15(2), 60-64.
- Pamuk, M., & Atlı, A.** (2016). Üniversite öğrencileri için Problemlerli Cep Telefonu Kullanım Ölçeği'nin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Düşünen Adam The Journal of Psychiatry and Neurological Sciences*, 29(1), 49-58.
- Panda, A., & Jain, N. K.** (2018). Compulsive smartphone usage and users' ill-being among young Indians: does personality matter?. *Telematics and Informatics*, 35(5), 1355-1372.
- Pawlikowski, M., Gleich, C. A., & Brand, M.** (2013). Validation and psychometric properties of a short version of Young's Internet Addiction Test. *Computers in Human Behavior*, 29, 1212-1223.
- Pinkham, A. E., Harvey, P. D., & Penn, D. L.** (2016). Paranoid individuals with schizophrenia Show greater social cognitive bias and worse social functioning than non-paranoid individuals with schizophrenia. *Schizophrenia Research: Cognition*, 3, 33-38.
- Pişkin, M.** (1989). Empati, kaygı ve çatışma eğilimi arasındaki ilişki. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 22(2), 775-784.
- Pivetta, E., Harkin, L., Billieux, J., Kanjo, E., & Kuss, D. J.** (2019). Problematic mobile phone use: an empirically validated model. *Computers in Human Behavior*, 100, 105-117.
- Prasad, M., Kathuria, P., Nair, P., Kumar, A., & Prasad, K.** (2017). Mobile phone use and risk of brain tumours: a systematic review of association between study quality, source of funding, and research outcomes. *Neurological Sciences*, 38(5), 797-810.
- Quitkin, F. M.** (1972). Phobic anxiety syndrome complicated by drug dependence and addiction. *Archives of General Psychiatry*, 27(2), 159-162.
- Rajabi, A., Ghasemzadeh, A., Ashrafpour, Z., & Saadat, M.** (2012). Effects of counseling by Mobile Phone Short Message Service (SMS) on reducing aggressive behavior in adolescence. *Social and Behavioral Sciences*, 46, 1138-1142.

- Regev, S., & Nevo, V. S.** (2019). Trauma and mental health in Darfuri asylum seekers: the effect of trauma type and the mediating role of interpersonal sensitivity. *Journal of Affective Disorder*, 246, 201-208.
- Reis, R., & Sipahi, H.** (2017). İnflamasyon ve depresyon. *Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Dergisi*, 37(1), 52-62.
- Riggio, H. R., & Kwong, W. Y.** (2009). Social skills, paranoid thinking and social outcomes among young adults. *Personality and Individual Differences*, 47(5), 492-497.
- Robbins, T. V., Vaghi, M. M., & Banca, P.** (2019). Obsessive-compulsive disorder: puzzles and prospects. *Neuron Review*, 102(1), 27-47.
- Roberts, J. A., Pullig, C., & Manolis, C.** (2015). I need my smartphone: a hierarchical model of personality and cell-phone addiction. *Personality and Individual Differences*, 79, 13-19.
- Roser, K., Schoeni, A., Foerster, M., & Rösli, M.** (2016). Problematic mobile phone use of Swiss adolescents: is it linked with mental health or behaviour?. *International Journal of Public Health*, 61(3), 307-315.
- Saalfeld, V., Ramadan, Z., Bell, V., & Raihani, N.** (2018). Experimentally induced social threat increases paranoid thinking. *Royal Society Open Science*, 5(8), 1-12.
- Saarinen, A., Hintsanen, M., Hakulinen, C., Raback, L. P., Lehtimäki, T., Raitakari, O., & Jarvinen, L. K.** (2018). The co-occurrence between depressive symptoms and paranoid ideation: a population-based longitudinal study. *Journal of Affective Disorders*, 229, 48-55.
- Sağar, M. E.** (2018). Eğitim fakültesi öğrencilerinin depresyon düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi*, 9(23), 29-41.
- Sahu, M., Gandhi, S., & Sharma, M. K.** (2019). Mobile phone addiction among children and adolescents: a systematic review. *Journal of Addictions Nursing*, 30(4), 261-268.
- Saliceti, F.** (2015). New addictions. *Social and Behavioral Sciences*, 191, 1639-1643.

- Savcı, M., & Aysan, F.** (2017). Technological addictions and social connectedness: predictor effect of internet addiction, social media addiction, digital game addiction and smartphone addiction on social connectedness. *Düşünen Adam The Journal of Psychiatry and Neurological Sciences*, 30, 202-216.
- Sayar, K., Uğurad, I. K., & Acar, B.** (1999). Obsesif kompulsif bozuklukta fenomenoloji. *Klinik Psikofarmoloji Bülteni*, 9(3), 142-147.
- Saygın, M., Yaşar, S., Çetinkaya, G., Kayan, M, Özgüner, M. F., & Korucu, C. Ç.** (2011). Radyoloji çalışanlarında depresyon ve anksiyete düzeyleri. *Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 2(3), 139-144.
- Schwarz, L., Dorscht, L., Book, S., Stelzer, E. M., Kornhuber, J., & Luttenberger, K.** (2019). Long-term effects of bouldering psychotherapy on depression: benefits can be maintained across a 12-month follow-up. *Heliyon*, 5(12), 1-8.
- Semerci, R., & Kostak, M. A.** (2019). Hemşirelik öğrencilerinin akıllı telefon kullanım özelliklerinin belirlenmesi. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 6(1), 8-16.
- Serin, N. B., & Topses, G.** (2017). Lise öğrencilerinde görülen psikolojik belirtilerin cinsiyet ve akademik başarı açısından incelenmesi. *Turkish Studies*, 12(18), 157-172.
- Sevinç, Ş., Pirinçcioğlu, A., Kelekçi, S., Şen, V., & Gürkan, F.** (2010). Astımlı çocukların ve annelerinin depresyon ve kaygı düzeylerinin değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Tıp Dergisi*, 1(2), 21-28.
- Sofhauser, C. D.** (2015). Hostilit patterns: implications for nursing practice. *Nursing Science Quarterly*, 28(3), 202-208.
- Sola, J., Talledo, H., Fonseca, F. R., & Rubio, G.** (2017). Prevalence of problematic cell phone use in an adult population in Spain as assessed by the Mobile Phone Problem Use Scale (MPPUS). *Plos One*, 12(8), 1-17.

- Söylemez, F., & Özer, A.** (2018). Bitlis Eren Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinde depresyon prevalansı ve ilişkili faktörler. *Sakarya Tıp Dergisi*, 8(3), 551-561.
- Söyler, S., & Kaptanoğlu, A. Y.** (2018). Sanal uyuşturucu: İnternet. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(2), 37-46.
- Şahin, M.** (2019). Korku, kaygı ve kaygı (anksiyete) bozuklukları. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6(10), 117-135.
- Şata, M., Çelik, İ., Ertürk, Z., & Taş, U. E.** (2016). Akıllı Telefon Bağımlılık Ölçeği' nin (ATBÖ) Türk lise öğrencileri için uyarlama çalışması. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 7(1), 156-169.
- Şişman, F. N., Kadioğlu, H., Ergün, A., & Erol, S.** (2013). Okul çocuklarında somatizasyon ve somatik belirtiler nedeniyle okul revirine başvuru durumu. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 4(3), 131-136.
- Tagay, Ö., Önen, Ö., & Canpolat, İ.** (2018). Ergenlerin sosyal kaygı düzeyi ile güvengenlik ve özsaygıları arasındaki ilişki. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(2), 261-269.
- Talan, T., Korkmaz, A., & Gezer, M.** (2016). Üniversite öğrencilerinin mobil telefon bağımlılık düzeylerinin incelenmesi üzerine bir çalışma: Kilis 7 Aralık Üniversitesi. *Uluslararası Çağdaş Eğitim Araştırmaları Kongresi*, 424-434.
- Tan, Ç., Pamuk, M., & Dönder, A.** (2013). Loneliness and mobile phone. *Social and Behavioral Sciences*, 103, 606-611.
- Tao, S., Wu, X., Zhang, Y., Zhang, S., Tong, S., & Tao, F.** (2017). Effects of sleep quality on the association between problematic mobile phone use and mental health symptoms in Chinese college students. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 14(2), 1-10.
- Taş, İ.** (2018). Ergenlerde internet bağımlılığı ve psikolojik belirtilerin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 31-41.

- Taycan, O., Kutlu, L., Çimen, S., & Aydın, N.** (2006). Bir üniversite hastanesinde çalışan hemşirelerde depresyon ve tükenmişlik düzeyinin sosyodemografik özelliklerle ilişkisi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 7, 100-108.
- Tellawi, G., Williams, M. T., & Chasson, G. S.** (2016). Interpersonal hostility and suspicious thinking in obsessive-compulsive disorder. *Psychiatry Research*, 243, 295-312.
- Tezcan, G., Erden, G., & Yiğit, İ.** (2017). Çocukluk döneminde sosyal kaygının gelişiminde ebeveyn kabul-red algısı: Otomatik düşüncelerin aracı rolü. *Klinik Psikoloji Dergisi*, 1(1), 13-23.
- Thomee, S.** (2018). Mobile phone use and mental health. A review of the research that takes a psychological perspective on exposure. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 15(12), 1-25.
- Tibi, L., Oppen, P. V., Balkom, A. J. L. M., Eikelenboom, M., Hendriks, G. J., & Anholt, G. E.** (2020). Childhood trauma and attachment style predict the four-year course of obsessive compulsive disorder: findings from the Netherlands obsessive compulsive disorder study. *Journal of Affective Disorders*, 264, 206-214.
- Toktaş, N., & Eskiocak, H.** (2018). Egzersiz yapan ve yapmayan kadınlarda kronotipe göre depresyon düzeyinin belirlenmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 2(3), 11-25.
- Torres, F. G., & Mayen, R. C.** (2019). Differences in Eysenck's personality dimensions between a group of breast cancer survivors and the general population. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(7), 1-6.
- Trespalacios, O. O., Nandavar, S., Newton, J. D. A., Demant, D., & Phillips, J. G.** (2019). Problematic use of mobile phones in Australia...is it getting worse?. *Frontiers in Psychiatry*, 10, 1-15.
- Tunç, E., & Kaygas, Y.** (2016). Eğitim fakültesi öğrencilerinin kişilerarası ilişki tarzları ve psikolojik eğilimlerinin incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 53-78.

- Türkleş, S., Hacıhasanoğlu, R., & Çapar, S.** (2008). Lise öğrencilerinde depresyon düzeyi ve etkileyen faktörlerin incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 11(2), 18-28.
- Ulaş, B., Tatlıbadem, B., Nazik, F., Sönmez, M., & Uncu, F.** (2015). Üniversite öğrencilerinde depresyon sıklığı ve ilişkili etmenler. *Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 2(3), 71-75.
- Usman, N. H., Alavi, M., & Shafeq, S. M.** (2014). Relationship between internet addiction and academic performance among foreign undergraduate students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 114, 845-851.
- Vally, Z., & Hichami, F. E.** (2019). An examination of problematic mobile phone use in the United Arab Emirates: prevalence, correlates, and predictors in a college-aged sample of young adults. *Addictive Behaviors Reports*, 9, 1-7.
- Vicheva, P., Butler, M., & Shotbolt, P.** (2020). Deep brain stimulation for obsessive-compulsive disorder: a systematic review of randomised controlled trials. *Neuroscience and Biobehavioral Reviews*, 109, 129-138.
- Walters, G. D., & Espelage, D. L.** (2018). From victim to victimizer: hostility, anger and depression as mediators of the bullying victimization-bullying perpetration association. *Journal of School Psychology*, 68, 73-83.
- Yang, J., Fu, X., Liao, X., & Li, Y.** (2019). Association of problematic smartphone use with poor sleep quality, depression, and anxiety: a systematic review and meta-analysis. *Psychiatry Research*, 1-30.
- Yay, M., & Arıca, O. T.** (2019). Problemlı akıllı telefon kullanımı ve kendini sabotaj ilişkisinde öz düzenlemenin aracı rolünün incelenmesi. *Psikoloji Araştırmaları Dergisi*, 4(7), 6-16.
- Yaya, B., Ergün, D., & Yılmaz, B.** (2019). Akademisyenlerde sosyodemografik değişkenlere göre mobbing, psikosomatik belirtiler ve ruminatif düşünce biçiminin incelenmesi. *Kıbrıs Türk Psikiyatri ve Psikoloji Dergisi*, 1(3), 139-144.

- Yen, J. Y., Liu, T. L., Wang, P. W., Chen, C. S., Yen, C. F., & Ko, C. H.** (2016). Association between internet gaming disorder and adult attention deficit and hyperactivity disorder and their correlates: impulsivity and hostility. *Addictive Behaviors*, 64, 308-313.
- Yılmaz, B.** (2018). Obsesif kompulsif bozukluk tedavisinde güncel yaklaşımlar. *Lectio Scientific Journal of Health and Natural Sciences*, 2(1), 21-42.
- Yılmaz, F., & Mercan, Y.** (2016). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin demografik değişkenlerine ilişkin saldırganlık düzeylerinin belirlenmesi. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(2), 167-180.
- Yılmaz, G., Şar, A. H., & Civan, S.** (2015). Ergenlerde mobil telefon bağımlılığı ile sosyal kaygı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Online Journal of Technology Addiction & Cyberbullying*, 2(2), 20-37.
- Yılmaz, İ. A., Dursun, S., Güzeler, E. G., & Pektaş, K.** (2014). Üniversite öğrencilerinin kaygı düzeyinin belirlenmesi: bir örnek çalışma. *Electronic Journal of Vocational Collages*, 4(4), 16-26.
- Yılmaz, M., Köse, A., & Doğru, Y. B.** (2018). Akıllı telefondan yoksun kalmak: nomofobi üzerine bir araştırma. *Bilişim Teknolojileri Online Dergisi*, 9(35), 31-47.
- Zayman, E. P.** (2016). DSM’de obsesif kompulsif bozukluk. Çukurova Üniversitesi *Tıp Fakültesi Dergisi*, 41(2), 360-362.
- Zhang, G., Yang, X., Tu, X., Ding, N., & Lau, J. T. F.** (2020). Prospective relationships between mobile phone dependence and mental health status among Chinese undergraduate students with college adjustment as a mediator. *Journal of Affective Disorders*, 260, 498-505.
- Zhiqi, Y., Yingru, Z., Lu, Z., Yu, X., & Xuelian, C.** (2019). How does self-esteem affect mobile phone addiction? The mediating role of social anxiety and interpersonal sensitivity. *Psychiatry Research*, 271, 526-531.
- Zhu, J., Xie, R., Chen, Y., & Zhang, W.** (2019). Relationship between parental rejection and problematic mobile phone use in chinese university students: mediating roles of perceived discrimination and school engagement. *Frontiers in Psychology*, 10, 1-10.